



RYNEK B+R+I W POLSCE

WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ,
ROZWOJOWEJ I INNOWACYJNEJ
PRZEDSIĘBIORSTW

WARSZAWA, LISTOPAD 2015

RYNEK B+R+I W POLSCE

**WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ,
ROZWOJOWEJ I INNOWACYJNEJ
PRZEDSIĘBIORSTW**

WARSZAWA, LISTOPAD 2015

Spis treści



POTENCJAŁ SEKTORA
BADAŃ, ROZWOJU
I INNOWACJI (B+R+I)

6



KLIMAT
PATENTOWY
I PODATKOWY

26



WSPARCIE
DZIAŁALNOŚCI B+R+I
– DOSTĘPNE PROGRAMY

38



SKUTECZNE
PRZYGOTOWANIE
PROJEKTU

64

Załączniki

1 Podstawowe pojęcia

72

2 Poziom gotowości technologicznej (TRL)

80

3 Krajowe Inteligentne Specjalizacje

81

Partnerzy projektu

84

Autorzy opracowania

86



SŁOWO WSTĘPNE



„ Finansowanie obszaru B+R+I to zawsze jest olbrzymie wyzwanie. Rynek w niewielkim stopniu oferuje tu atrakcyjne wsparcie komercyjne, gdyż jest to ta część działalności każdego biznesu, którą uznaje się za najbardziej ryzykowną i najbardziej wymagającą. Z drugiej jednak strony, to właśnie na działalności B+R+I firmy budują swoją wartość rynkową i konkurencyjność. Trudno mówić o zdrowej gospodarce, jeśli nie generuje ona odpowiedniej jakości i ilości projektów badawczych, które umożliwiają budowanie przewag konkurencyjnych na poziomie wiedzy i innowacyjności. Polska ma przed sobą olbrzymią szansę na wsparcie całego sektora B+R+I ze środków publicznych, a przede wszystkim z dotacji europejskich. Wciąż jednak pozostaje sztuką skuteczne przejście z sektora badań i nauki do biznesu. Fundusze europejskie recepty na to nie mają, jednak mogą ten proces współfinansować. A skoro są dostępne środki publiczne na sfinansowanie tego procesu, to pozostaje tylko spróbować i podjąć to ryzyko. My wraz z współautorami tego Raportu, chcemy do tego kroku zachęcić przedsiębiorców i pokazać, że warto.

Michał Gwizda

PARTNER, CRIDO TAXAND



„ Rośnie, choć powoli, wskaźnik nakładów na działalność badawczo-rozwojową. Napędzają go doskonałe zasoby ludzkie w Polsce. Wzrasta też udział przedsiębiorców w finansowaniu działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. Trendy te mają odzwierciedlenie w portfelu projektów obsługiwanych przez PALiZ, biznesach opartych na wiedzy.

Sławomir Majman

PREZES ZARZĄDU, POLSKA AGENCJA INFORMACJI I INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH S.A.



„ Dostęp do nowych technologii oraz innowacji produktowych i procesowych jest obecnie dla firm potrzebą tak podstawową jak Internet czy kontakt telefoniczny. Inwestorzy i przedsiębiorcy poszukują nie tylko pojedynczych rozwiązań i narzędzi, ale całego ekosystemu, w którym każda komórka działająca w firmie może profesjonalizować się w selekcionowaniu, finansowaniu i tworzeniu nowych rozwiązań na zawsze zmieniających branże, w której funkcjonują. Dostęp do infrastruktury badawczej oraz ogromnego spektrum instrumentów finansujących innowacje stanowią dla polskich firm niepowtarzalną szansę na dynamiczny rozwój, umacniający Polskę na gospodarczej mapie Europy. Raport, który prezentujemy to zachęta i jednocześnie vademecum pokazujące, jakie możliwości są dostępne dla nas przedsiębiorców oraz w jakich obszarach powinniśmy się profesjonalizować.

Magdalena Jackowska-Rejman

PREZES ZARZĄDU, TECHBRAINERS



POTENCJAŁ
SEKTORA
BADAŃ,
ROZWOJU
I INNOWACJI
(B+R+I)

INNOWACYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI

” WEDŁUG
RAPORTU KOMISJI
EUROPEJSKIEJ
– INNOVATION UNION
SCOREBOARD 2015
– POLSKA NALEŻY
DO KATEGORII TZW.
UMIARKOWANYCH
INNOWATORÓW.

Komisja Europejska co roku przygotowuje raport pn. Innovation Union Scoreboard (IUS)¹, którego jednym z elementów jest ocena innowacyjności państw członkowskich oraz wybranych krajów spoza UE na podstawie wartości indeksu SII (Summary Innovation Index). Według raportu z 2015 r. Polska, podobnie jak w roku poprzednim, należy do kategorii tzw. umiarkowanych innowatorów.

Indeks SII jest opracowywany na podstawie parametrów cząstkowych odpowiadających czynnikom określanym jako „siły napędowe” (enablers), działaniom podejmowanym przez firmy (firm activities) oraz wynikiem (outputs). Mocną stroną Polski są przede wszystkim czynniki zaliczane do kategorii tj. sił napędowych odnoszące się do zasobów ludzkich, systemów badań oraz finansowania prac B+R. W przypadku Polski do mocnych stron

zaliczyć należy w szczególności zasoby ludzkie – wysoki odsetek młodych naukowców, duży udział osób z wykształceniem wyższym w grupie wiekowej 30-34 oraz procent osób w wieku 20-24, z wykształceniem co najmniej średnim. Systematycznie wzrasta także liczba osób zatrudnionych w sektorze B+R+I. W ostatniej dekadzie wzrost ten wyniósł średnio prawie 14%, przy czym zdecydowanie najwyższą dynamikę odnotowano w sektorze przedsiębiorstw (ponad 126%).

Coraz bardziej sprzyjające warunki do prowadzenia przez firmy działalności B+R+I w Polsce potwierdzają wyniki rankingu bazującego na globalnym wskaźniku konkurencyjności - Global Competitiveness Report. Jedną z trzech grup czynników uwzględnianych przy określaniu wartości indeksu są czynniki innowacyjności i rozwoju, obrazujące jakość środowiska biznesowego oraz innowacyjność gospodarki. W rankingu na



Przemysław Hałub
STARSZY SPECJALISTA DS.
KONTAKTÓW BIZNESOWYCH
WROCŁAWSKIE CENTRUM BADAŃ EIT+

Wiele mówi się dzisiaj o budowaniu pozycji rynkowej poprzez prowadzenie działań B+R+I. Należy jednak należy podkreślić, że jest to bardzo trudne zadanie wymagające wielkiego zaangażowania nie tylko w obszarze technologicznym, ale także na poziomie zarządczym. Statystyki dla Polski pod kątem nakładów na działalność badawczo-rozwojową pokazują, że sytuacja zmienia się na lepsze, przed nami jednak wciąż wiele pracy.

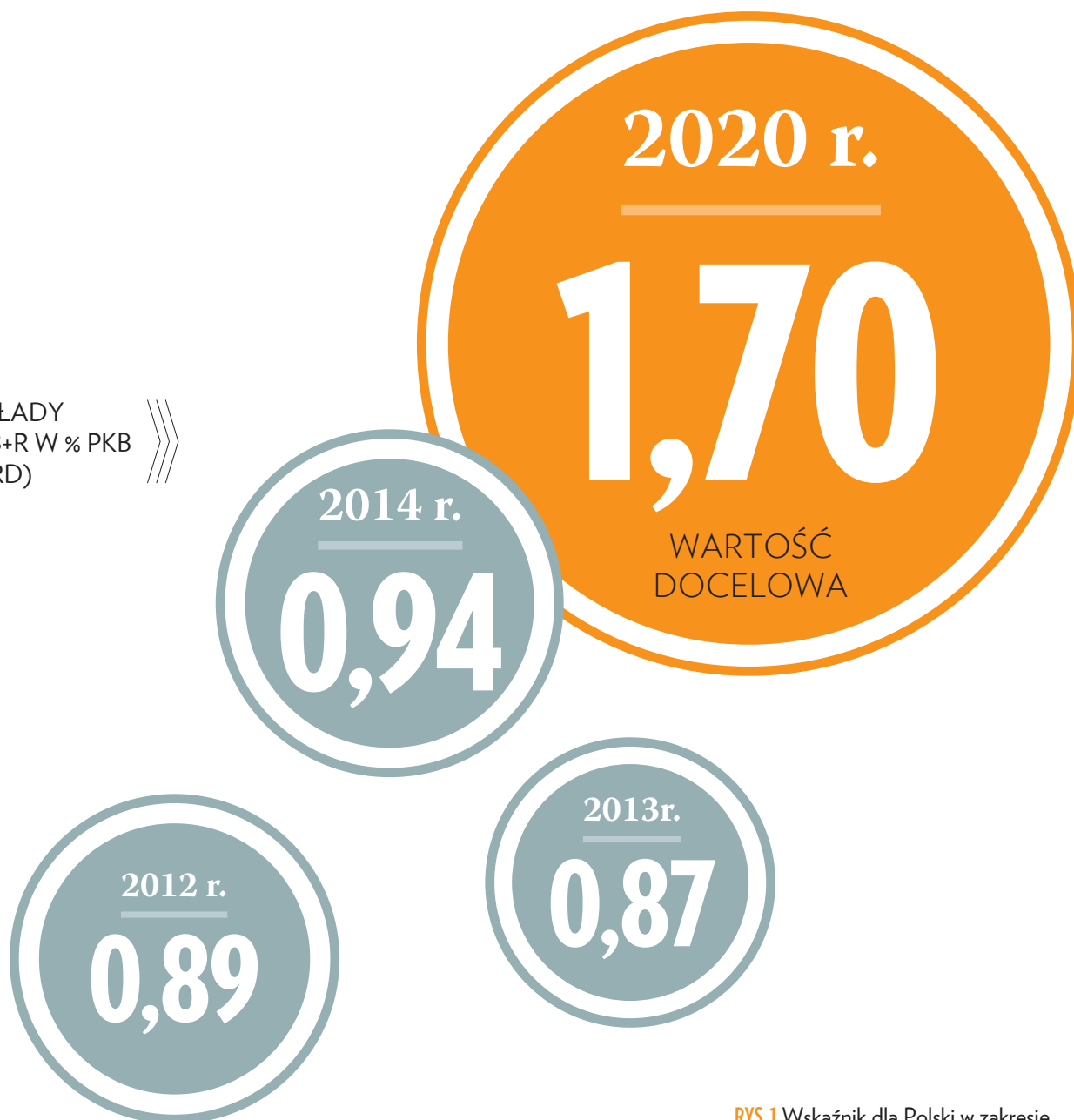
Na co dzień w naszych relacjach z partnerami przemysłowymi i klientami dostrzegamy, że coraz większa ich liczba stara się upartować przewagę konkurencyjnych właśnie w nowych rozwiązaniach.

Często to właśnie nowe produkty i ich rozwój zaczynają stanowić główną oś w walce rynkowej. Coraz więcej zapytań i propozycji, które są adresowane do Wrocławskiego Centrum Badań EIT+ nie dotyczy tylko usług analitycznych, ale właśnie prac nad np. nowymi materiałami czy ich nowym zastosowaniem. Doskonale widać, że przedsiębiorcy czując oddech krajowych i często zagranicznych konkurentów wiedzą doskonale, że jedynie nowy rodzaj usług, nowe portfolio produktowe pozwolą przetrwać na rynku i rozwijać się.

Przed wszystkim cieszy fakt, że obserwujemy także wzrost współpracy w tym zakresie z firmami polskimi. Należy jednak pamiętać, że jest to proces długofalowy. Ważnym elementem jest nie tylko dobry zespół naukowy i dostępna infrastruktura, ale także doskonała ochrona nowych rozwiązań, struktury sprzedażowe i kultura całej organizacji. Dlatego wciąż tylko nielicznym (najlepszym) udaje się osiągnąć rynkowy sukces bazujący na know how i innowacjach.

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/innovation-scoreboard/index_en.htm.

NAKŁADY
NA B+R W % PKB
(GERD)



RYS.1 Wskaźnik dla Polski w zakresie nakładów na działalność badawczą i rozwojową (B+R).

lata 2014-2015 Polska zajęła 43 miejsce na 148 państw, wyprzedzając takie państwa europejskie jak Słowacja, Chorwacja, Włochy, Słowenia czy Węgry².

Współpraca nauki i biznesu, krajowe / regionalne inteligentne specjalizacje, rozwój i wdrożenia innowacji to główne założenia mające służyć kreowaniu sektora B+R+I w Polsce do 2020 r. Realizacja tych kierunków działań ma na celu zwiększenie wpływu stale rozwijającego się sektora B+R+I na stan gospodarki.

Według Głównego Urzędu Statystycznego (GUS³) wydatki na B+R w 2014 r. osiągnęły 16 168 mld zł czyli o 12,5% więcej niż w 2013 r. Warto podkreślić, że podejmowane działania w zakresie wspierania B+R+I w długofalowej perspektywie mają pozwolić na osiągnięcie celów określonych w dokumentach strategicznych, w tym zwłaszcza na poprawę wskaźników Polski odnoszących się do kwestii prowadzenia działalności B+R. W 2014 r. nastąpił wzrost wskaźnika

w zakresie nakładów na działalność B+R w odniesieniu do wartości PKB i wyniósł 0,94% w porównaniu z 0,87% w 2013 r. W najbliższych latach spodziewany jest dalszy wzrost wskaźnika, zbliżający Polskę do oczekiwanej wartości docelowej, na co wpływ będzie miało m.in. znaczące wsparcie tego rodzaju działalności z funduszy UE. ●

² The Global Competitiveness Report 2014–2015. World Economic Forum.

³ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spolnoczenstwo-informacyjne/nauka-i-technika/dzialalnosc-badawcza-i-rozwojowa-w-polsce-w-2014-r-,8,4.html> (data dostępu 19.10.2015 r.).

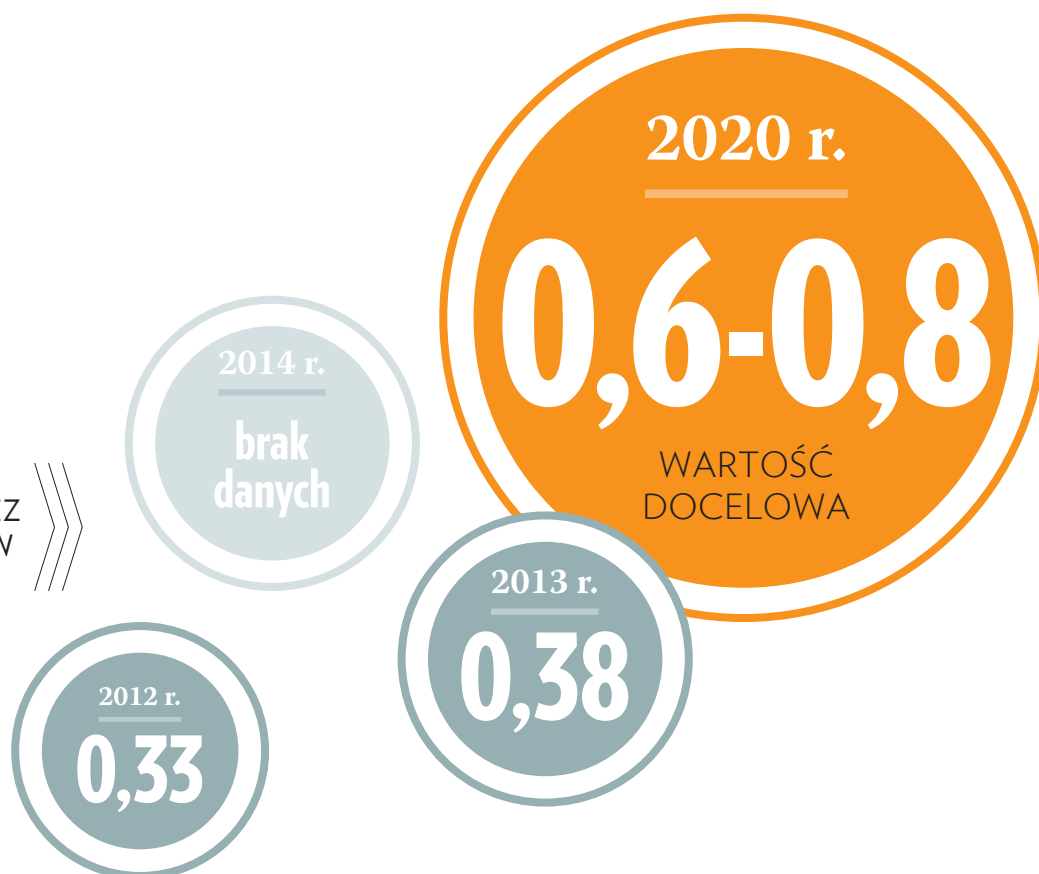
DZIAŁALNOŚĆ B+R+I PRZEDSIĘBIORCÓW

” W POLSCE WZRASTA UDZIAŁ PRZEDSIĘBIORCÓW W FINANSOWANIU DZIAŁALNOŚCI B+R+I.

W nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 przedsiębiorcy będą głównymi beneficjentami programów pomocowych, a ich rola w budowie polskiej gospodarki opartej na wiedzy będzie coraz bardziej

znacząca. Ukierunkowanie pomocy publicznej, jest tym bardziej istotne, że jej wysokość i dostępność należą do najważniejszych czynników stymulujących przedsiębiorstwa do podejmowania działań w obszarze B+R+I.

NAKŁADY NA B+R PONOSZONE PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW (BERD) W % PKB



RYS. 2 Wskaźnik dla Polski w zakresie nakładów na działalność badawczą i rozwojową (B+R) ponoszonych przez przedsiębiorców.

⁴ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/nauka-i-technika/dzialalnosc-badawcza-i-rozwojowa-w-polsce-w-2014-r-,8,4.html> (data dostępu 19.10.2015 r.).

Coraz więcej przedsiębiorstw tworzy własne działy B+R oraz centra usług nowoczesnych o zróżnicowanych profilach działalności. Należą do nich: centra usług wspólnych (SSC), centra outsourcingu usług biznesowych (BPO), centra

outsourcingu IT (ITO) oraz centra badawczo-rozwojowe (CBR). W ciągu niecałych trzech lat sektor nowoczesnych usług biznesowych wzrósł w Polsce o 50%. Obecnie istnieją 532 centra z kapitałem zagranicznym, z czego 62

powstały w roku ubiegłym. Coraz większy odsetek centrów nowoczesnych usług biznesowych to centra z kapitałem polskim.

SEKTOR	WYBRANE OŚRODKI B+R
LOTNICZY	Bielsko-Biała (Avio), Rzeszów (Pratt & Whitney, Hamilton Sundstrand), Warszawa (General Electric EDC)
MOTORYZACYJNY	Częstochowa (TRW Automotive), Gliwice (Tenneco), Grójec (Faurecia), Kraków (Delphi), Poznań (Volkswagen), Rzeszów (BorgWarner), Skawina (Valeo), Tczew (Eaton), Wrocław (WABCO, Remy Automotive)
USŁUGI BIZNESOWE	Białystok (Qburst), Gdańsk (Intel), Katowice (Bombardier, Rockwell Autom.), Kraków (Google, ABB, Delphi, IBM, Motorola), Łódź (Bosch - Siemens, Ericpol), Poznań (GlaxoSmithKline, McKinsey&Co, Microsoft, Roche), Szczecin (Tieto), Warszawa (Google, Oracle, Samsung, JDA, Symantec), Wrocław (Siemens, Alstom, Volvo, Qiagen, McKinsey&Co, Irevna)
POZOSTAŁE SEKTORY, w tym: elektroniczny, maszynowy, nanotechnologiczny, farmaceutyczny, biotechnologiczny	Białystok (Platige Image), Gdańsk (Humax), Katowice (Mentor Graphics), Kraków (ABB, CH2m Hill, Air Liquide Global E&C Solutions Poland S.A., Pliva), Łódź (Mabion), Pabianice (Adamed), Poznań (GlaxoSmithKline, Unilever), Radzymin (Cederroth), Starogard Gdański (Polpharma), Warszawa (General Electric, Top GaN, Adamed), Wrocław (3M)
IT I TELEKOMUNIKACJA	Białystok (Transition Technologies), Gdańsk (Compuware), Gdynia (Thomson Reuters), Katowice (Ontrack), Kraków (Luxoft, Apriso, Sabre, Ericpol), Łódź (TomTom, Samsung, AMG.net, Ericpol, Microsoft), Opole (Future Processing), Poznań (Microsoft, Telcordia), Warszawa (SAS Institute, Opera Software), Wrocław (Dolby, Tieto, Capgemini, Opera Software), Zielona Góra (Advanced Digital Broadcast)

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.PAIZ.GOV.PL/SEKTORY/](http://www.paiz.gov.pl/sektory/) (DATA DOSTĘPU 19.10.2015 R.)

TAB.1 Wybrane ośrodki B+R utworzone przez firmy z poszczególnych branż w Polsce.

Oprócz stosunkowo wysokiej dostępności kapitału mocną stroną polskiego sektora B+R+I jest współpraca pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie innowacji. Poziomą współpracą polskich firm z innymi instytucjami

(np. jednostkami naukowymi) jest na poziomie średniej europejskiej przy czym, najczęściej jest ona podejmowana z dostawcami (wyposażenia, materiałów, komponentów) – 23% lub klientami i konsumentami (14%).



Arkadiusz Lupierz

KIEROWNIK DZIAŁU ROZWOJU SYSTEMÓW PNEUMATYCZNYCH
FAURECIA GRÓJEC R&D CENTER S.A.

Innowacje w zakresie funkcjonalności, materiałochłonności oraz miniaturyzacji są coraz częściej głównym kryterium wyboru dostawcy w branży motoryzacyjnej, szczególnie w klasie premium. Różnego rodzaju instrumenty finansowe dostępne w Polsce oraz wykwalifikowana

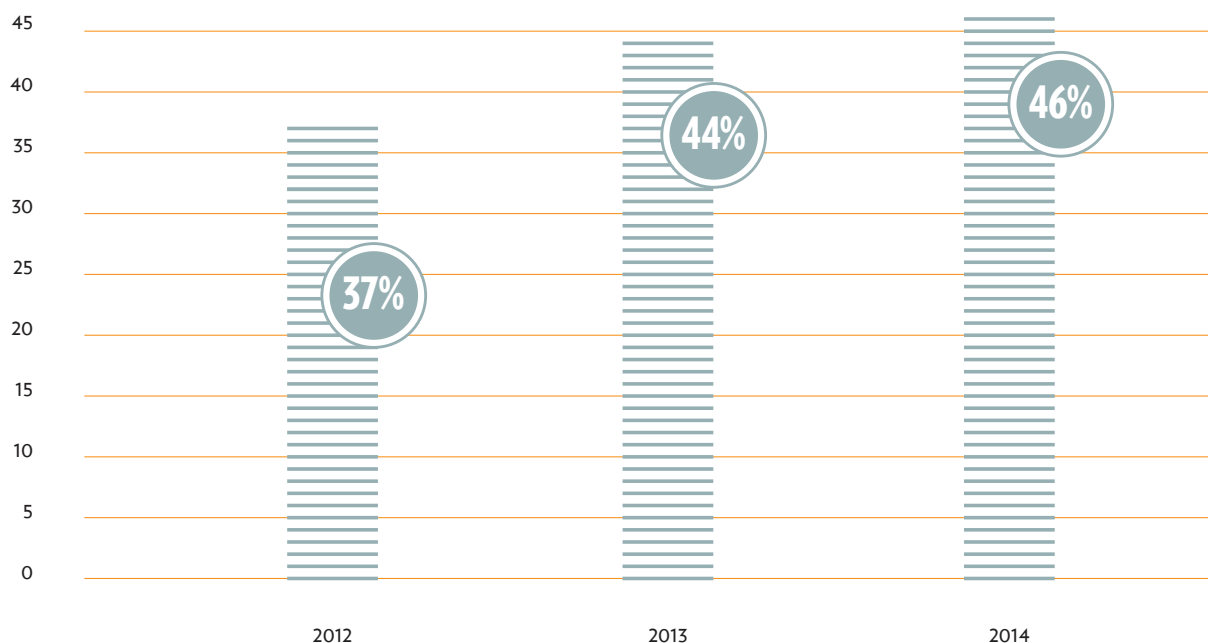
kadra inżynierska są dla dużych międzynarodowych koncernów na tyle interesujące, że decydują się przenosić tak kluczowe kompetencje jak rozwój projektów innowacyjnych do polskich oddziałów.

Taka polityka koncernów to znakomita okazja dla polskich inżynierów, którzy nie tylko współtworzą innowacje, ale rozwijając swoje kompetencje stają się kluczowymi, cenionymi specjalistami w swojej branży.

Ważne, aby tę tendencję i szansę dostrzegły instytucje udzielające wsparcia, które tworząc katalog kryteriów oceny poszczególnych narzędzi mogą ten proces wzmocnić albo osłabić.

⁷ Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL), Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Polsce 2015 r.

⁸ Świt innowacyjnego społeczeństwa. Trendy na najbliższe lata. PARP, 2013 r.



RYS. 3 Udział nakładów przedsiębiorców w finansowaniu B+R w latach 2012-2014 w ramach sektorów wykonawczych według GUS.

W Polsce wzrasta udział przedsiębiorców w finansowaniu działalności B+R+I. W 2014 r. 47% wszystkich wydatków w Polsce na działalność B+R ponoszonych przez sektor publiczny (rządowy, szkolnictwa wyższego) i prywatny (przedsiębiorstwa, prywatne instytucje niekomercyjne) stanowiły koszty ponoszone przez przedsiębiorców. W poprzednich latach wskaźnik ten osiągał wartość na poziomie 44% (2013 r.) i 37% (2012 r.) (rys. 3)⁴.

W 2013 r. Polska zajmowała 10. miejsce spośród krajów Unii Europejskiej pod względem wielkości nakładów sektora prywatnego na innowacje⁵. Ze zestawienie danych o przeciętnych nakładach na projekty B+R+I z informacjami Eurostat na temat liczby innowacyjnych przedsiębiorstw wskazuje, że grono firm aktywnych w zakresie B+R+I jest stosunkowo ograniczone lecz dobrze doinwestowane⁶.



Ryszard Dyrga
PREZES ZARZĄDU
INTEL TECHNOLOGY POLAND SP. Z O. O.

Z dużą satysfakcją odnotowujemy fakt, że zagadnienie rozwoju sfery badawczo-rozwojowej (B+R) w Polsce spotyka się obecnie z tak dużym zrozumieniem i zajęło należne mu miejsce. Tak się dzieje nie tylko dzięki zrozumieniu przez biznes, że prace badawczo-rozwojowe prowadzą w efekcie do komercjalizacji efektów badań naukowych, do wytwarzania i wdrażania nowych, często unikalnych produktów i usług, a tym samym do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej, ale także dzięki wiodącej roli instytucji otoczenia biznesu oraz agencji rządowych w tym Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PALiZ), Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR), Agencji Rozwoju Pomorza czy Invest in Pomerania. Działania PALiZ oraz NCBR są dla nas, jako jednego z najwięk-

szych centr badawczo-rozwojowych w Polsce, szczególnie odczuwalne. Wnoszą też bardzo dużo w ogólny proces zmian podejścia do zagadnienia B+R w kraju. Cieszy nas to, co obserwujemy w ostatnich latach – prace nad dostosowaniem regulacji prawnych do zmieniającego się rynku i warunków makroekonomicznych, stymulowanie współpracy pomiędzy jednostkami badawczo-rozwojowymi, biznesem, uczelniami wyższymi i jednostkami otoczenia biznesu, aktywne wspieranie komercjalizacji i transferu wyników do gospodarki, a także prace nad rozwojem młodej kadry naukowej. Doceniamy coraz większe możliwości uzyskania wsparcia finansowego na prace badawczo-rozwojowe.

Jestem pewien, że wszystkie wymienione działania zaowocują znaczącym zwiększeniem nakładów na badania i rozwój, a tym samym wzrostem wiedzy, umiejętności i zatrudnienia wielu nowych osób na wysoko wykwalifikowanych stanowiskach pracy, dynamicznym rozwojem gospodarki kraju oraz napływem inwestorów, by w efekcie pozwolić Polsce zająć liczące się miejsce wśród najbardziej innowacyjnych krajów w Europie i na świecie.

⁵ Eurostat Statistics Database.

⁶ Nieć M., Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w Polsce na tle krajów Europy. W: Świat innowacyjnego społeczeństwa. Trendy na najbliższe lata. PARP, 2013 r. (data dostępu 19.10.2015 r.).



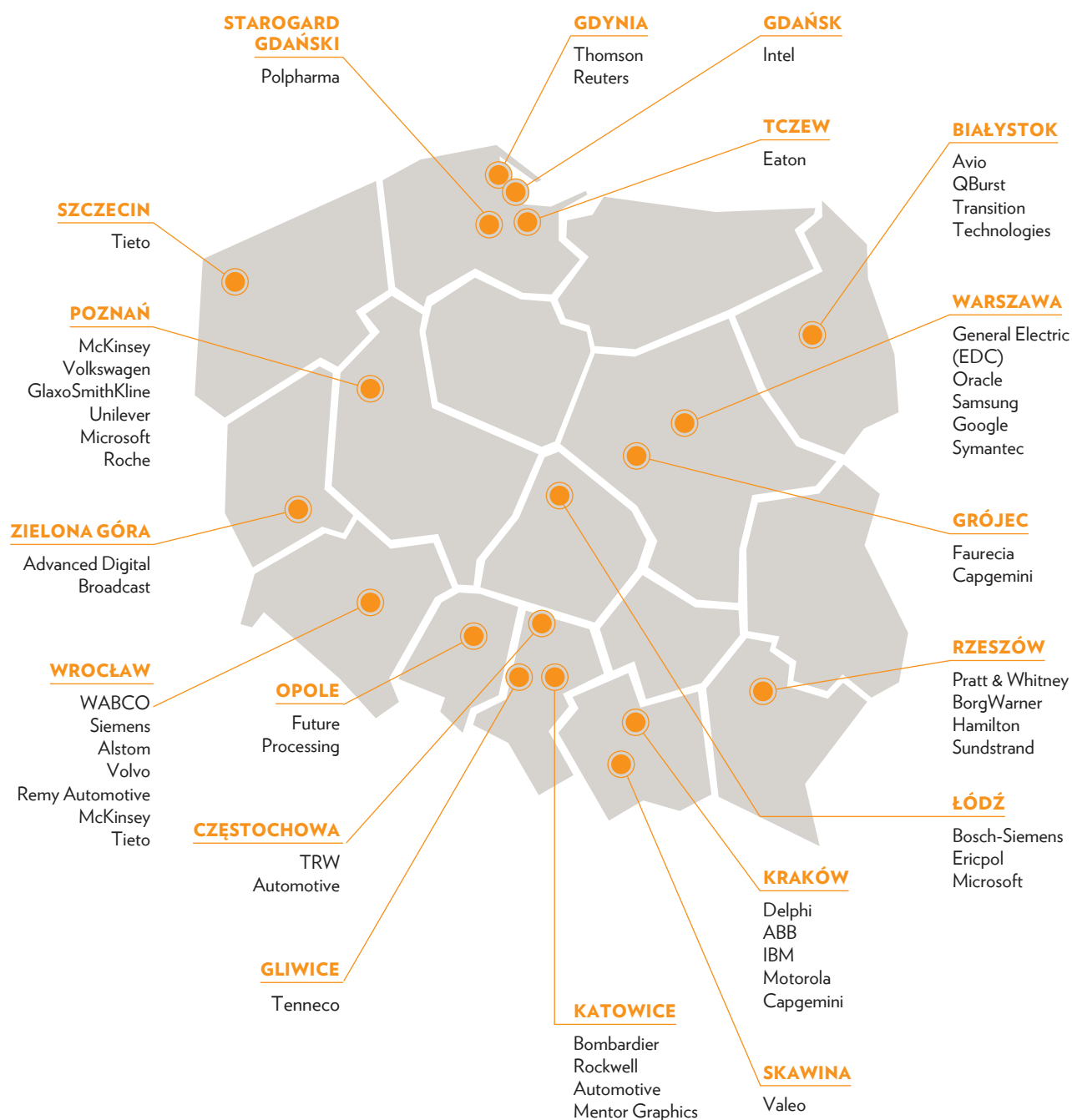
Konrad Dróżka

DYREKTOR DS. RYNKU POLSKIEGO
TRANSITION TECHNOLOGIES S.A.

Transition Technologies S.A. od wielu lat stawia na współpracę B+R ze środowiskami naukowymi i partnerami przemysłowymi, firma posiada również status Centrum Badawczo Rozwojowego nadany przez Ministerstwo Gospodarki w 1997 r.

W dobie zmian pod wspólnym szyldem Przemysłu 4.0, wierzymy, że wspólnie możemy transformować polską gospodarkę i wspólnie odnosić sukcesy nie tylko lokalnie, ale również na arenie międzynarodowej. Dlatego też aktualna działalność B+R Transition Technologies skupia się na inteligentnych produktach w nowych, przetransformowanych inteligentnych fabrykach. Według nas tutaj następują największe i najciekawsze zmiany z wykorzystaniem technologii a w szczególności w realizacji koncepcji Internetu Rzeczy (Internet of Things).

RYS. 4 Wybrane ośrodki B+R.



WPŁYW POMOCY PUBLICZNEJ NA DZIAŁALNOŚĆ B+R+I PRZEDSIĘBIORCÓW

” WYRAŹNY WPŁYW
PROJEKTÓW
REALIZOWANYCH
W RAMACH PO IG JEST
ZAUWAŻALNY TAKŻE
W OBSZARZE
DZIAŁALNOŚCI B+R
PRZEDSIĘBIORSTW.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) na lata 2007-2013 istotnie wpłynął na zwiększenie skali działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w Polsce. Jak wskazują przeprowadzone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości badania⁹, większość przedsiębiorstw inwestuje w innowacje procesowe. Wzrosła także liczba wdrażanych innowacji produktowych. W przypadku innowacyjnych wyrobów, udział wyrobów wprowadzonych w wyniku realizacji

projektu z dofinansowaniem w ogólnej liczbie wprowadzanych innowacyjnych wyrobów wynosił od 55% (w pierwszym roku po otrzymaniu dofinansowania) do 71% (w drugim roku po otrzymaniu dofinansowania). Wyraźny wpływ projektów realizowanych w ramach PO IG jest zauważalny także w obszarze działalności B+R przedsiębiorstw. W porównaniu z okresem sprzed dofinansowania liczba beneficjentów prowadzących działalność wewnętrzną B+R wzrosła o 21 p.p.¹⁰.



Ireneusz Łuczak
PREZES ZARZĄDU
EC ENGINEERING SP. Z O. O.

EC Engineering od początku swojej działalności angażuje się w projekty badawczo-rozwojowe, co znalazło odzwierciedlenie

w nadaniu w 2009 r. naszej firmie statusu Centrum Badawczo-Rozwojowego przez Ministerstwo Gospodarki. Dofinansowanie w ramach funduszy unijnych jest dla nas istotnym wsparciem, szczególnie ze względu na proces wdrażania naszych prac inżynierskich do produkcji seryjnej. Nadchodząca nowa perspektywa unijna będzie bez wątpienia stanowić istotny impuls rozwojowy dla naszej firmy i całej branży transportu publicznego.

TAB. 2 Podsumowanie wsparcia udzielonego w ramach działania 4.5 PO IG. Stan na koniec czerwca 2015 r.

PO IG	DZIAŁANIE 4.5.
Liczba zawartych umów	147 w tym 137 projektów związanych bezpośrednio z działalnością B+R
Nakłady inwestycyjne	14,8 MLD ZŁ
W tym koszty kwalifikowane	11,2 MLD ZŁ
Zadeklarowane zatrudnienie	18 193
Wysokość zaoferowanego wsparcia	3,4 MLD ZŁ

ŹRÓDŁO: MINISTERSTWO GOSPODARKI,
CZERWIEC 2015 R.

⁹ Zadura-Lichota P., Innowacyjna przedsiębiorczość w Polsce, odkryty i ukryty potencjał polskiej innowacyjności, PARP, 2015 r.

¹⁰ jw.

FIRMA	NAZWA PROJEKTU	LOKALIZACJA	KOSZTY KWALIFIKOWANE	WYSOKOŚĆ WSPARCIA
Dolby Poland Sp. z o.o.	Utworzenie centrum badawczo-rozwojowego dla rozwoju systemów dźwiękowych Dolby	Wrocław	16,9 MLN ZŁ	6,7 MLN ZŁ
General Electric Company Polska Sp. z o.o.	Centrum badawczo-rozwojowe nowych technologii ograniczenia emisji i optymalizacji spalania	Warszawa	33,1 MLN ZŁ	9,9 MLN ZŁ
Faurecia Grójec R&D Center S.A.	Utworzenie centrum badań i rozwoju komponentów foteli samochodowych	Grójec	15,3 MLN ZŁ	6,1 MLN ZŁ
Grupa Kęty S.A.	Utworzenie centrum badawczo-rozwojowego w firmie Grupa Kęty S.A.	Kęty	12,9 MLN ZŁ	6,4 MLN ZŁ
INGLOT Sp. z o.o.	Utworzenie centrum badawczo-rozwojowego w firmie INGLOT Sp. z o.o.	Przemysł	2,6 MLN ZŁ	1,3 MLN ZŁ

ŹRÓDŁO: MINISTERSTWO GOSPODARKI, CZERWIEC 2015 R.

TAB. 3 Przykłady firm, które uzyskały wsparcie w ramach PO IG 4.5 na rozwój działalności B+R.

Istotnym instrumentem wsparcia, które w ramach PO IG realizowało Ministerstwo Gospodarki było działanie 4.5. „Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki”, którego celem była poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki poprzez zwiększanie liczby inwestycji o dużym potencjale innowacyjnym w sektorach:

- produkcyjnym – o dużej wartości dodanej lub generujących znaczną liczbę nowych miejsc pracy,
- nowoczesnych usług – ze szczególnym uwzględnieniem inwestycji związanych z rozpoczęciem prowadzenia działalności B+R w przedsiębiorstwie.

Program cieszył się ogromnym zainteresowaniem inwestorów. W ramach realizacji całego działania 4.5. PO IG podpisano umowy grantowe ze 147 firmami, które zadeklarowały poniesienie nakładów inwestycyjnych w łącznej kwocie 14,2 mld zł i utworzenie docelowo ponad 18 tys. nowych miejsc pracy. Projekty związane z realizacją inwestycji



Łukasz Bratek

CZŁONEK ZARZĄDU, DYREKTOR
BROADCAST TECHNOLOGY WROCŁAW
DOLBY POLAND SP. Z O.O.

DOBRA PRAKTYKA



Firma Dolby, którą reprezentuję, zdecydowała się na otwarcie Centrum Badań i Rozwoju we Wrocławiu w 2012 r. Jak zwykle w przypadku takich inwestycji bywa, kluczowymi czynnikami decydującymi o wyborze lokalizacji były: dostępność wykwalifikowanej kadry (w naszym przypadku programistów i testerów) oraz koszty prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej. Pod uwagę branych było kilka miast w Europie centralnej i wschodniej, między którymi różnice były minimalne. Często w takich sytuacjach dodatkowe wsparcie w postaci dofinansowania inwestycji przechylają szalę zwycięstwa na korzyść danego państwa czy miasta.

Patrząc z perspektywy trzech lat od utworzenia centrum, można stwierdzić,

że jest ono ogromnym sukcesem, który przerósł pierwotne oczekiwania i plany. Obecnie firma zatrudnia 80 osób i ma plany na dalszy rozwój. Inżynierowie pełnią kluczowe role zarówno w rozwoju produktów jak i w działalności badawczej. Możemy pochwalić się choćby kilkoma patentami, którymi nasi inżynierowie są współtwórcami.

Wyzwaniem natomiast okazała się współpraca ze światem nauki. Po pierwsze na rynku pracy bardzo trudno znaleźć rozsądnych pracowników z tytułem naukowym – z różnych względów. Po drugie współpraca z uczelniami obciążona jest dość dużym narzutem administracyjnym.

w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną B+R+I (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+R i przedsiębiorstwa itp.) stanowiły 96% wszystkich aplikujących.

Nie ulega wątpliwości, że wsparcie w ramach PO IG było bodźcem rozwojowym, zachęcającym przedsiębiorców do opracowywania i wdrażania innowacji. Środki unijne umożliwiły

prowadzenie projektów obciążonych większym ryzykiem, których realizacja bez wsparcia byłaby zbyt ryzykowna, szczególnie dla mikro i małych przedsiębiorstw. W nowej perspektywie finansowej, jeszcze więcej środków ukierunkowanych jest właśnie na działalność B+R+I, która jest źródłem wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw na poziomie krajowym, ale w szczególności międzynarodowym.

Również wsparcie publiczne dostępne w ramach Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE) przyciąga inwestycje w zakresie działalności B+R. W ciągu ostatnich lat w SSE ulokowanych zostało 13 projektów inwestycyjnych w działalność badawczo-rozwojową, o łącznych nakładach inwestycyjnych przekraczających 167 mln zł i deklarowanym zatrudnieniu 450 osób. Największe zainteresowaniem tego typu wsparciem wykazywały firmy z kapitałem polskim (8 z 13 inwestycji).

Do chwili obecnej najwięcej projektów pozyskała Wałbrzyska SSE – 4 inwestycje o nakładach inwestycyjnych 111 mln zł i planowanym docelowym zatrudnieniu 205 osób. Po dwa projekty B+R pozyskały strefa łódzka, pomorska i krakowska.

W latach 2011-2015, w ramach rządowego programu wspierania, propozycje grantów finansowych zaoferowano

19 projektom dotyczącym rozwoju działalności B+R, w ramach których zadeklarowano łączne nakłady w wysokości 161,4 mln zł oraz zatrudnienie 1909 osób, prawie w całości dla pracowników z wyższym wykształceniem. Projekty te uzyskały wsparcie na poziomie 34,4 mln zł.

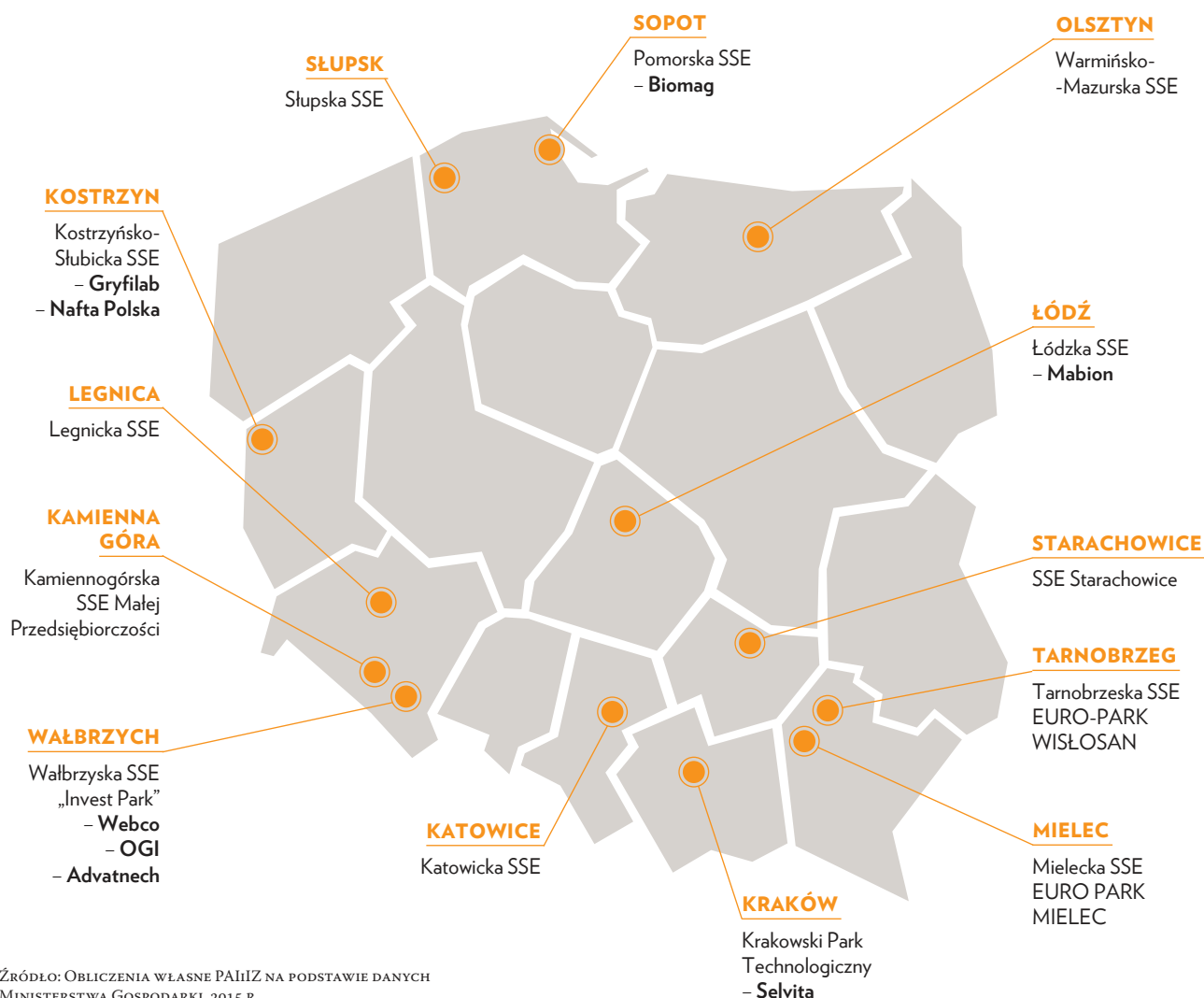
Wrocław okazał się najbardziej atrakcyjną lokalizacją dla firm rozważających projekty B+R pod względem liczby lokowanych tam projektów. W stolicy Dolnego Śląska ulokowało się 6 projektów aplikujących o granty rządowe z tytułu realizacji projektów B+R o docelowym zatrudnieniu 460 osób i nakładach przekraczających 66,8 mln zł. Na drugim miejscu znalazł się Kraków, zaś na kolejnych Łódź i Warszawa.

Najchętniej ze wsparcia w ramach programu korzystają firmy amerykańskie. Stanowią one aż 8 z 19, tj. prawie 42% wszystkich aplikujących w ramach działalności

B+R. Przedsiębiorcy z USA zadeklarowali utworzenie łącznie prawie 700 nowych miejsc pracy, co stanowi ponad 30% zatrudnienia zadeklarowanego w ramach 19 wspieranych projektów badawczo-rozwojowych. Drugą największą grupę beneficjentów stanowią firmy polskie, które planują realizację 5 projektów o łącznym zatrudnieniu przekraczającym 235 osób.

Jeśli chodzi o profile sektorowe spółek-matek firm realizujących w Polsce projekty rozbudowy potencjału B+R, to największą grupę stanowiły firmy z sektora IT – 12 firm (m.in. kCura, F5, SolarWinds), które utworzą 1050 nowych miejsc pracy dla osób z wykształceniem wyższym. Kolejną najliczniejszą grupą firm aplikujących były spółki z sektorów produkcyjnych: chemicznego (np. Ciech), elektronicznego (Samsung Electronics) i motoryzacyjnego (np. TRW), czy spożywczego (Mondelez). ●

RYS. 5 Przykłady inwestorów prowadzących działalność w wybranych SSE.





Pierwsza firma z sektora, która uzyskała wsparcie z tytułu realizacji projektu B+R w ramach rządowego programu wspierania przedsiębiorstw

Pierwszą firmą, która uzyskała wsparcie w ramach programu rządowego z tytułu realizacji projektu B+R, polegającego na rozbudowie istniejącego Centrum Technologicznego we Wrocławiu była spółka Nokia Siemens Networks (obecnie Nokia). Projekt zakładał rozszerzenie działalności poprzez opracowywanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie:

- unowocześnienia oprogramowania dla stacji bazowej opartej o platformę FlexiBTS,
- rozwiązań dla systemu wsparcia operacji nowej generacji potrzebnych do pełnego zarządzania sieciami mobilnymi.

W związku z projektem zatrudnienie w centrum wynoszące w roku aplikowania (2011 r.) 1975 osób miało wzrosnąć o kolejnych 200 pracowników. W chwili obecnej firma zatrudnia już w samym tylko Wrocławiu 3000 osób.



Bartosz Ciepluch

**CZŁONEK ZARZĄDU
DYREKTOR EUROPEJSKIEGO CENTRUM
OPROGRAMOWANIA I INŻYNIERII WE WROCŁAWIU
NOKIA SOLUTIONS AND NETWORKS SP. Z O.O.**

Nokia Solutions and Networks Sp. z o.o. jest liderem na rynku dostawców usług, sprzętu i oprogramowania służących do tworzenia i utrzymywania sieci telekomunikacyjnych dla operatorów sieci komórkowych. Co drugie połączenie komórkowe na świecie wykonywane jest dzięki naszym rozwiązaniom technicznym. Spółka od piętnastu lat w Polsce prowadzi m.in. prace badawczo-rozwojowe (B+R) w oparciu o własne ośrodki B+R (Wrocław i Kraków), posiada status centrum badawczo-rozwojowego, a posiadane przez nią laboratoria IT we Wrocławiu są największym i najnowocześniejszym tego typu obiektem w Europie. Ośrodek wrocławsko-krakowski zatrudniający obecnie ok. 3300 pracowników stanowi największe centrum B+R w sektorze IT w Polsce w którym prowadzone są prace rozwojowe dotyczące najnowszych technologii (5G, LTE, SRAN). Przychody z działalności B+R sięgnęły 500 mln zł w 2014 r.

Pozytywne uwarunkowania zewnętrzne

Duże wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność B+R można uzyskać z funduszy strukturalnych UE w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Pojawiają się programy zarówno na utworzenie lub rozbudowę CBR jak również na realizację i wdrożenie prac B+R. Są również dostępne programy na prace B+R w zakresie instalacji demonstracyjnych i pilotażowych oraz na tworzenie konsorcjów naukowo-przemysłowych (na prowadzenie prac B+R).

Polski rząd proponuje wsparcie inwestycji zagranicznych na prace B+R w formie dotacji już przy utworzeniu 35 nowych miejsc pracy i wydatkach inwestycyjnych powyżej 1 mln zł. Mimo że poziom wsparcia nie przekracza 10% inwestycji to plusem są uproszczone procedury administracyjne zarówno przy ubieganiu

się o grant jak i przy raportowaniu rezultatów. Nie bez znaczenia jest pomoc ze strony Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiZ), która wspiera przedsiębiorcę na każdym etapie inwestycji.

Do listy pozytywnych uwarunkowań zewnętrznych należy doliczyć również szeroką współpracę z polskimi uczelniami, z którymi firma prowadzi działania edukacyjne i dzieli się swoją wiedzą. Pracownicy Nokii prowadzą wykłady techniczne oraz organizują cykliczne szkolenia. Uczelnie odwiedzają się dobrze przygotowanymi do pracy absolwentami, którzy mogą podjąć pracę zaraz po ukończeniu studiów.

Negatywne uwarunkowania zewnętrzne

Naszym zdaniem krytycznie należy ocenić ulgę podatkową związaną z odpisami na fundusz innowacyjności w przypadku posiadania przez przedsiębiorstwo statusu centrum badawczo-rozwojowego. Obecna interpretacja przepisów nie daje możliwości zaliczania do kosztów uzyskania przychodów wydatków dokonywanych z tego funduszu, a jedynie do kosztów uzyskania przychodu można zaliczyć wpłaty na ten fundusz. Preferencja podatkowa jest więc nikła, ponieważ umożliwia jedynie rozliczenia kosztów wcześniej. Jednocześnie cały czas na przedsiębiorcy ciąży obowiązek corocznego raportowania sprawozdania do Ministerstwa Gospodarki oraz prowadzenie odrębnej ewidencji odnośnie funduszu innowacyjności.

Reasumując, instrumenty wsparcia powinny stanowić dodatkową korzyść dla podmiotów realizujących prace badawczo-rozwojowe, aby realny koszt prowadzenia takich prac był niższy. Doskonałą formą pomocy publicznej na prace B+R są fundusze strukturalne UE i granty rządowe. Natomiast podatkowe instrumenty wsparcia wymagają zredefiniowania. Należy wspierać przedsiębiorców prowadzących prace B+R, ponieważ są one motorem innowacji, które przynoszą korzyści w wymiarze ekonomicznym i społecznym.

BADANIE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI POLSKICH DZIAŁÓW B+R

**” GŁÓWNE DZIAŁANIA
B+R REALIZOWANE
W POLSKICH FIRMACH TO:
ROZWÓJ I WPROWADZENIE
NA RYNEK NOWYCH
PRODUKTÓW, PATENTOWANIE
WYNAŁAZKÓW
ORAZ ROZWÓJ INICJATYW
PRACOWNIKÓW.**

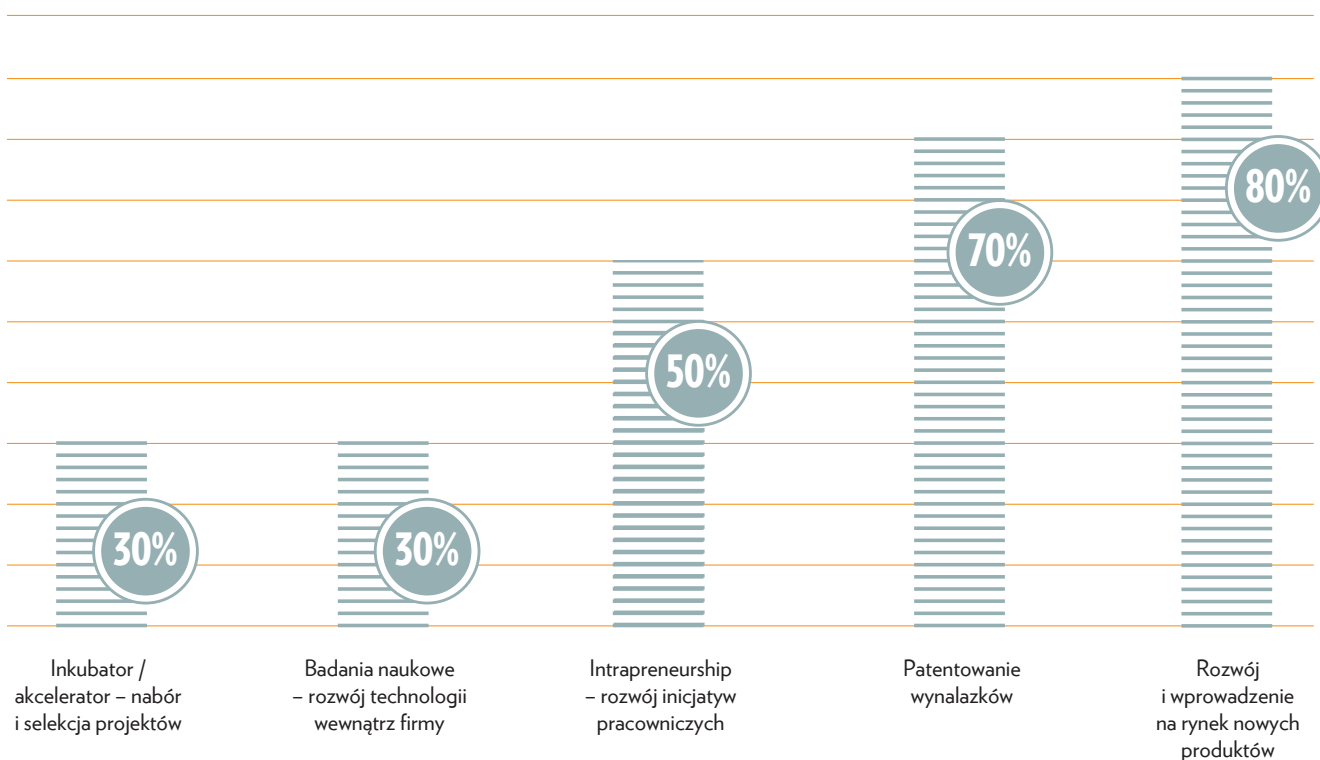
Droga do innowacyjnego sukcesu wymaga od firmy ciągłego poszukiwania nowych rozwiązań i wykorzystania w tym celu różnorodnych narzędzi. Aby poznać potrzeby i wyzwania przed jakimi stoją działy B+R małych, średnich, dużych firm, w sierpniu 2015 r. przeprowadzono badanie dotyczące działalności polskich działów B+R¹¹.

W ramach badania przeprowadzonych zostało ponad 60 wywiadów indywidualnych z menedżerami wysokiego szczebla działających w Polsce innowacyjnych firm, które posiadają

struktury odpowiedzialne za badania i rozwój oraz wdrażanie nowych produktów. Uzyskane wyniki zestawiono z danymi dotyczącymi sytuacji w Europie, uzyskanymi na podstawie analizy dostępnych raportów oraz rozmów z ekspertami.

Na podstawie badania powstał raport pokazujący jak zorganizowana jest działalność badawczo-rozwojowa w polskich firmach, jak wygląda ona na tle innych państw europejskich oraz jakie mechanizmy i narzędzia chcieliby wdrażać menedżerowie działów B+R w swoich firmach.

RYS. 6 Zakres podejmowanych działań B+R.



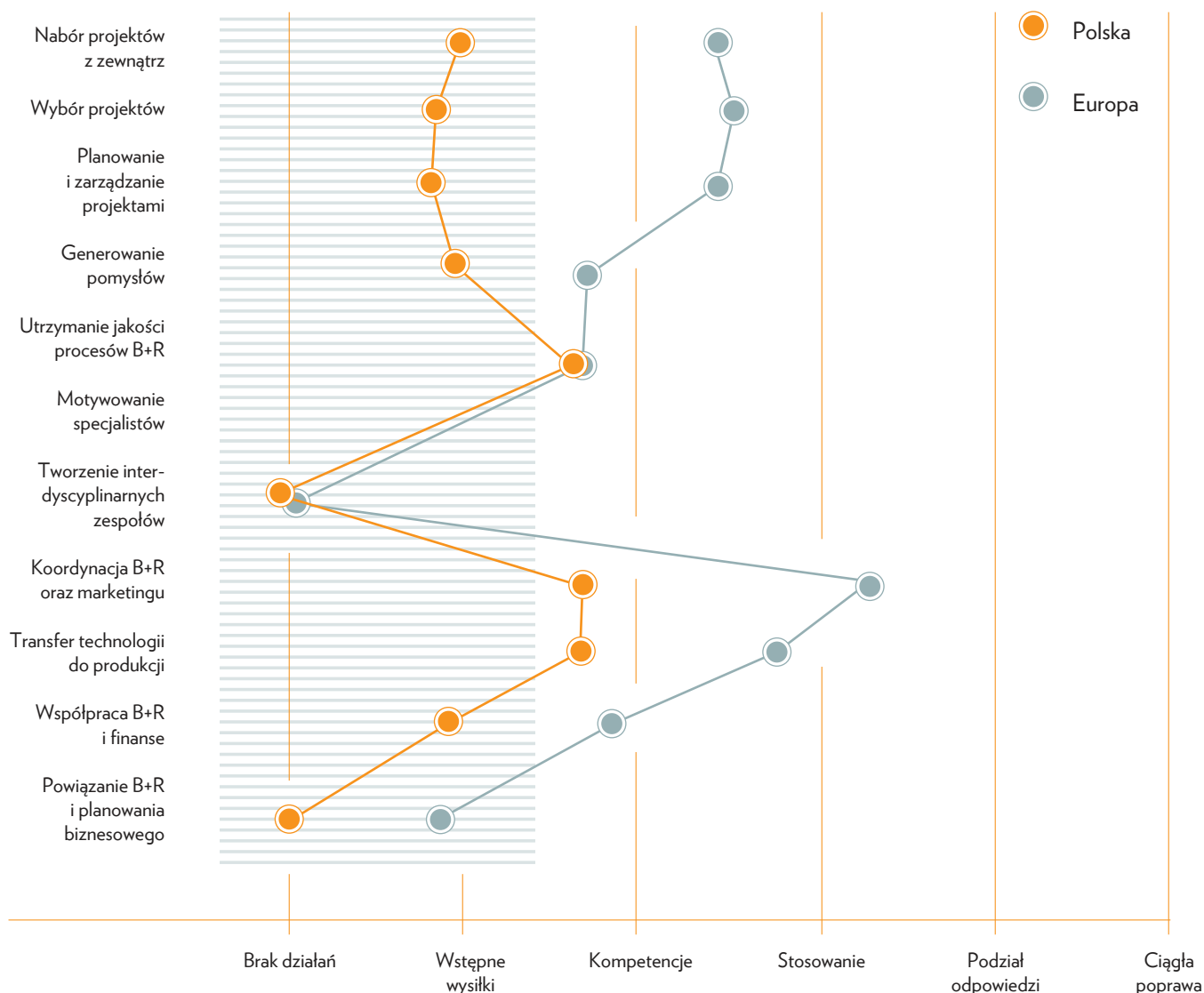
¹¹ Badania własne: Techbrainers, 2015 r.

Główne działania B+R realizowane w polskich firmach to: rozwój i wprowadzenie na rynek nowych produktów (wskazane przez 80% ankietowanych), patentowanie wynalazków (70%) oraz rozwój inicjatyw pracowników (50%). 30% respondentów wskazało badania naukowe i rozwój technologii wewnątrz firmy oraz akcelerację i inkubację projektów. Uwagę przykuwa całkowity brak wskazań na działania związane z technology scouting.

Większość respondentów **negatywnie ocenia dotychczasowe efekty działania swoich struktur**. Za najtrudniejsze wyzwania i problemy uważane są takie działania jak: wybór projektów, nabór z zewnątrz, tworzenie interdyscyplinarnych zespołów oraz powiązanie B+R i planowania biznesowego. W raporcie zwrócono uwagę także na **brak kontroli efektów**: jedynym miernikiem jaki stosują respondenci do pomiaru efektywności prowadzonych działań

jest wykorzystanie przyznanego budżetu, natomiast aż 55% respondentów **nie wskazało żadnych mierników KPI** (kluczowe wskaźniki efektywności). 30% respondentów zaznacza jednak, że planowane jest wprowadzenie mierników takich jak udział w przychodach wdrożonych produktów oraz średni czas wejścia na rynek od wykreowania koncepcji.

RYS.7 Ocena obecnych działań.

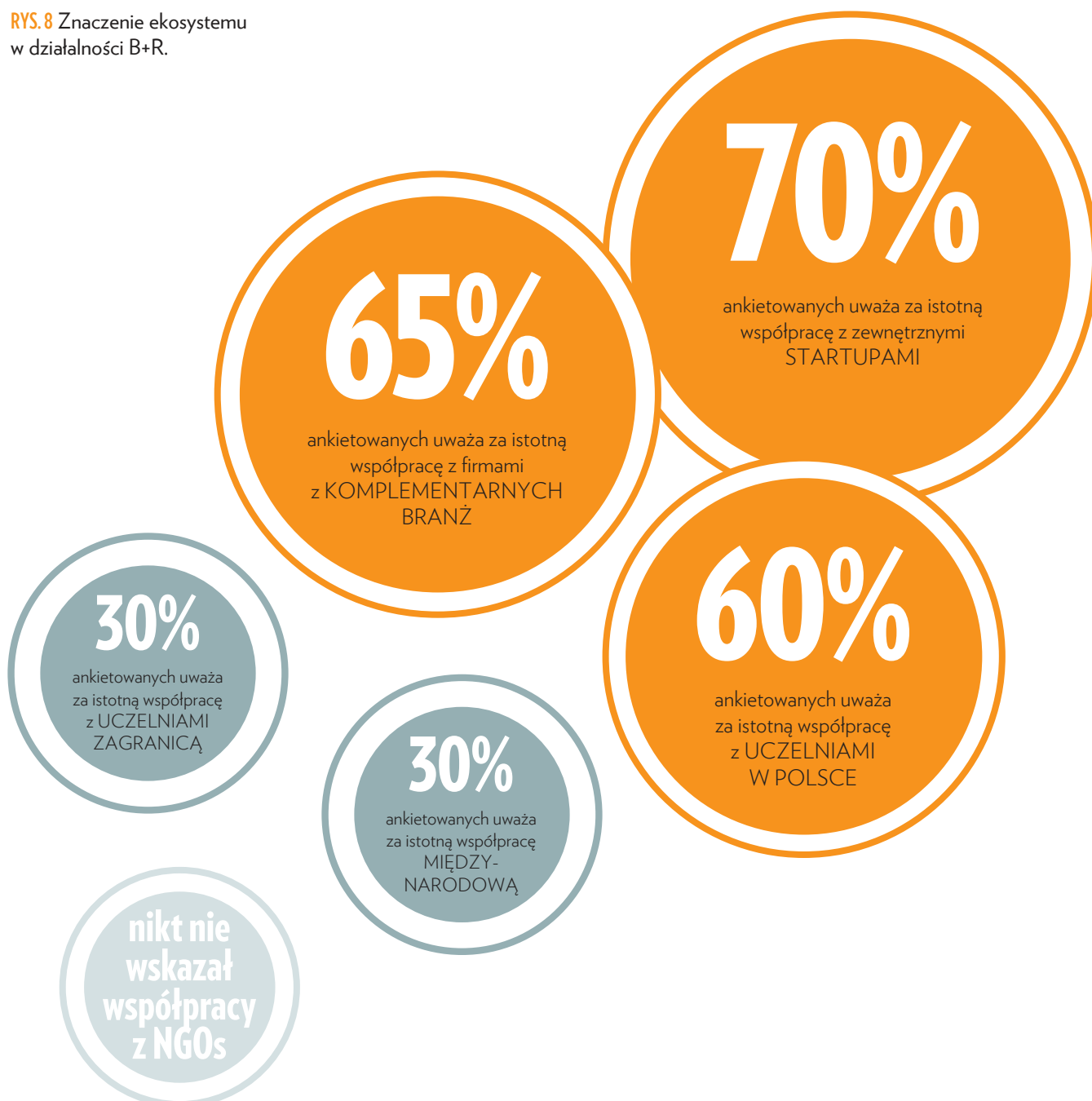


Jednostki B+R, jednostki rozwoju biznesu nie mają obecnie sprecyzowanej roli w realizacji strategii firmy – na problem ten zwróciło uwagę 70% respondentów. Niemniej, **aż 90% wskazało, że kierownictwo ich firm upatruje w działalności B+R szansę na**

wygenerowanie nowych przychodów i pozyskanie nowych rynków. Działania B+R są więc postrzegane jako lokomotywa biznesu niezbędna do dalszego rozwoju. Co więcej, menedżerowie są świadomi, że rozwój oparty o innowacje wymaga współpracy z instytucjami

zewnętrznymi. Zdecydowana większość za kluczowych partnerów uważa startupy (70%), firmy z komplementarnych branż (65%) oraz polskie uczelnie (60%). ●

RYS. 8 Znaczenie ekosystemu w działalności B+R.



EKOSYSTEM INNOWACJI

„NOWOCZESNYM INSTRUMENTEM ROZWOJU B+R W POLSCE MOGĄ STAĆ SIĘ KLASTRY I SIECI WSPÓŁPRACY. KLASTRY GENERUJĄ ROZWIĄZANIA DLA SZEREГУ PROBLEMÓW I WYZWAŃ SPOŁECZNYCH ORAZ GOSPODARCZYCH.

Potencjał naukowy polskiego sektora B+R+I tworzą **963 jednostki naukowe** (stan na 2014 r.)¹². W ramach oceny parametrycznej przeprowadzonej w 2014 r. 42 jednostki uzyskały kategorię A+¹³, oznaczającą, że charakteryzują się najwyższym potencjałem pod względem osiągnięć naukowych i twórczych. W zakresie infrastruktury badawczej, wyznacznikiem kierunków zmian jest opracowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej (PMDIB)¹⁴. W 2014 r. zamieszczono na niej 53 projekty, a więc o 20 więcej niż w wersji z 2011 r. (przed aktualizacją). Wzrost liczby projektów przełożył się na wzrost potencjału jednostek naukowych do prowadzenia badań, w tym we współpracy z przedsiębiorcami.

Dużą grupę łączącą jednostki naukowo-badawcze z przedsiębiorcami stanowią **instytucje otoczenia biznesu** (IOB). IOB wspierają działania podejmowane przez przedsiębiorców w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i implementowania innowacyjnych rozwiązań. Do instytucji wspierających rozwój biznesu należą m.in.: parki technologiczne, inkubatory technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, sieci aniołów biznesu, lokalne i regionalne fundusze pożyczkowe. Już w 2012 r. sieć tych ośrodków obejmowała ponad 800 jednostek¹⁵.

Nowoczesnym instrumentem rozwoju B+R w Polsce mogą stać się **klastery i sieci współpracy**. Skupiając na niewielkiej przestrzeni grupę konkurujących i współpracujących firm z branż

pokrewnych, ośrodków akademickich, IOB oraz administracji publicznej, klastery tworzą rozwiązania dla wielu problemów i wyzwań społecznych oraz gospodarczych.

Sektor publiczny jako katalizator organizacji klastrowych otrzymuje bardzo efektywne narzędzie implementacji programów gospodarczych oraz partnera w realizacji polityk rozwojowych. Wiedza to uniwersytety, środowiska akademickie, instytucje badawcze, które zapewniając dopływ innowacji, otrzymują w zamian wgląd w potrzeby technologiczne biznesu. Pieniądże to biznes, który zawsze jest fundamentem i motorem napędzającym działalność organizacji klastrowych. Jest to pewne uproszczenie, ale faktycznie mechanizm działania klastrow zamyka się w trójkącie wzajemnego oddziaływania.

Istotę klastrow dobrze opisuje także termin „coopetition”, czyli połączenie cooperation (współpraca) i competition (konkurencja). Jest to słowo opisujące dość unikalny stan, w którym naturalna konkurencja podmiotów gospodarczych łączy się z ich współpracą, oczywiście ograniczoną do wybranych obszarów. Firmy zrzeszone w klastrze nadal ze sobą konkurują, ale wszystkie jednocześnie są w stanie odszukać przestrzeń, w której zyskują dzięki zaufaniu i współpracy. Przykładem mogą być kwestie związane ze wspólnymi zakupami, rozwojem infrastruktury logistycznej, a także budowanie kadr poprzez rozwój szkolnictwa zawodowego profilowanego pod potrzeby rozwoju działalności firm zrzeszonych w klastrach.

¹² https://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_07/475a73e93ea6148d2d71ab18d24c4a1e.pdf (data dostępu 19.10.2015 r.).

¹³ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 4 lipca 2014 r. o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym.

¹⁴ https://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_08/caf36c2da9fef183c32ce8772ec5b426.pdf (data dostępu 18.10.2014 r.).

¹⁵ A. Bąkowski, M. Mażewska (red.), Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2012 r., PARP, Warszawa 2012 r.

RYS. 9 Istota clusteringu.



Korzyści dla firm płynące z efektywnego funkcjonowania klastrów to m.in.:

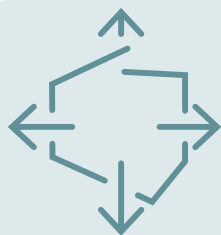
- możliwość obniżenia kosztów poprzez tworzenie grup zakupowych,
- wprowadzenie systemowych rozwiązań dla branż,
- generowanie dodatkowych przychodów z tworzenia wspólnych regionalnych marek,
- skuteczniejsze aplikowanie o środki unijne poprzez tworzenie zdrowych i stabilnych partnerstw,
- dostęp na preferencyjnych warunkach do infrastruktury badawczej.

A jak organizacje klastrowe działają w Polsce? W województwie mazowieckim istnieje obecnie ponad kilkadziesiąt inicjatyw klastrowych, przede wszystkim z obszarów: IT, przemysłu samochodowego i life science, jednak zaledwie kilka z nich posiada potencjał do dalszego rozwoju. Z podobną sytuacją mamy do czynienia w wielu regionach europejskich, gdzie system wsparcia finansowego sztucznie wygenerował aktywność środowisk nie posiadających de facto potencjału do budowy silnych organizacji klastrowych.

Według stosowanych metodologii pierwszym z wielu kroków poprzedzających decyzję o utworzeniu klastra powinno być tzw. mapowanie, czyli określenie

liczby podmiotów potencjalnie zainteresowanych współpracą w klastrze, działających w ramach wspólnego łańcucha wartości. Analizy poprzedzające powołanie klastra są często pomijane w polskiej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, co może być spowodowane dość wysokimi standardami określonymi w cluster excellence, czyli standardzie metodologii tworzenia i zarządzania klastrami. Zgodnie z metodologią cluster excellence same przygotowania mogą zająć nawet osiem miesięcy, a liczba potencjalnych członków nie powinna być niższa niż 100.

Jedyną efektywną ścieżką prowadzącą do szybkiego poprawienia standardów działania organizacji klastrowych jest wprowadzenie najsilniejszych



INTERNACJONALIZACJA

WSPÓLNE
ROZWIĄZYWANIE
WSPÓLNYCH
PROBLEMÓWROZWÓJ INOWACJI
PRODUKTOWYCH,
PROCESOWYCH
I MARKETINGOWYCHWSPÓLNA
PROMOCJA

podmiotów do systemu wdrażania polityk rozwojowych. Szczęśliwie są już w Polsce pierwszego tego typu działania jak np. pojawiające się elementy systemu klastrów kluczowych na poziomie krajowym, ale również regionalnym.

Status **Krajowego Klastra Kluczowego** (KKK) nadawany jest klastrów o istotnym znaczeniu dla gospodarki i o wysokiej konkurencyjności międzynarodowej. Klastrów o statusie KKK przysługują preferencje przy ubieganiu się o dofinansowanie przedsięwzięć z funduszy UE, w szczególności w zakresie działalności B+R+I, jak i wsparcia dla działalności międzynarodowej (internacjonalizacja). Dotychczas wyróżniono następujące Krajowe Klustry Kluczowe:

1. Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”,
2. Klaster Interizon, reprezentowany przez Fundację Interizon,
3. Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju,
4. Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”,
5. Polski Klaster Aluminium, reprezentowany przez City Consulting Institute Sp. z o.o.,
6. Wschodni Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe,
7. Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, reprezentowany przez Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”. ●

NAJWAŻNIEJSZE KIERUNKI ZMIAN W OKRESIE 2014-2020

” Z UWAGI NA OKREŚLENIE KATALOGU KIS ORAZ RIS, SPODZIEWAĆ SIĘ MOŻNA INTENSYWNEGO ROZWOJU KILKU WYBRANYCH BRANŻ. NA ICH ROZWÓJ PRZEZNACZONY ZOSTANIE NAJWIĘKSZY STRUMIEŃ ŚRODKÓW FINANSOWYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI JEŚLI CHODZI O DZIAŁALNOŚĆ B+R+I.

Polskim dokumentem wyznaczającym priorytetowe kierunki działań w zakresie B+R+I jest **Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „DYNAMICZNA POLSKA 2020”** (SIEG)¹⁶. Do założonych w strategii kierunków działań należy przede wszystkim stymulowanie sektora prywatnego do inwestowania w B+R+I, wspieranie transferu wiedzy między B+R+I, a gospodarką (promocja współpracy), a także siecowanie krajowych jednostek naukowych z jednostkami zagranicznymi. Programem wykonawczym do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki jest **Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r.**¹⁷, w którym również wskazano, że należy podjąć kroki w poprawie przepływu informacji pomiędzy sektorem nauki i przemysłem, zwiększyć zainteresowanie obopólną współpracą oraz stworzyć odpowiedni system zachęt ze strony państwa stymulujących rozwój tej współpracy.

Załącznikiem do Programu Rozwoju Przedsiębiorstw jest **Krajowa Inteligentna Specjalizacja (KIS)**. Koncepcja KIS powstała na poziomie UE i wynika ze strategicznego podejścia do rozwoju ekonomicznego poprzez ukierunkowane wsparcie dla B+R+I. Obszarami inteligentnych specjalizacji krajów i regionów są zagadnienia tematyczne o największym potencjale rozwojowym w danym kraju/regionie, które mogą potencjalnie stanowić jego największą przewagę konkurencyjną. W założeniu, ich rozwój powinien przynosić największą wartość dodaną i rzeczywiste efekty gospodarcze. Na poziomie

krajowym wyznaczonych zostało 19 inteligentnych KIS, należących do pięciu obszarów tematycznych. Inteligentne specjalizacje dla poszczególnych województw wyznaczane są w ramach **Regionalnych Strategii Innowacji (RIS)** (patrz załącznik nr 1).

Z uwagi na określenie **catalogu KIS oraz RIS**, spodziewać się można intensywnego rozwoju kilku wybranych branż. Na ich rozwój przeznaczony zostanie największy strumień środków finansowych, w szczególności jeśli chodzi o działalność B+R+I. Co do zasady wyłącznie projekty o charakterze innowacyjnym wpisujące się w zakres krajowych lub regionalnych inteligentnych specjalizacji są wspierane lub mają preferencje w dostępie do dofinansowania (np. dodatkowe punkty w ramach oceny).

Tendencja do koncentracji wsparcia na wybranych dziedzinach przejawia się także w stworzeniu **programów sektorowych**. Są to programy finansowania prac B+R+I w wybranych branżach. Ich utworzenie nie jest jednak wyłączną decyzją instytucji finansującej, a wynika z oddolnej inicjatywy przedstawicieli danego sektora (którzy nie partycypują w finansowaniu programu). Do tej pory w ofercie NCBR funkcjonowały programy sektorowe dla branży medycznej – Innomed oraz lotniczej – Innolot. Katalog ten zostanie w najbliższym czasie poszerzony.

Coraz większe znaczenie ma **współpraca przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi**. Wspólne przedsięwzięcia przedstawicieli obu tych środowisk są premiowane przy udzielaniu wsparcia ze środków publicznych. W ramach

¹⁶ Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów 15 stycznia 2013 r. <http://www.mg.gov.pl/files/upload/17492/Strategia.pdf>.

¹⁷ Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów 8 kwietnia 2014 r. <http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjnosci/Program+Rozwoju+Przedsiębiorstw>.

DOBRA PRAKTYKA



Pierre Orlewski

MENEDŻER OTWARTYCH INNOWACJI NA
REGION EMEA W CENTRUM INNOWACJI
GOODYEARA W LUKSEMBURGU

programów operacyjnych 2014-2020 zwiększono możliwość pozyskania dofinansowania przez ośrodki naukowe w ramach konsorcjów i partnerstw z firmami. W dokumentach programowych duża waga przykładana jest także do rozwoju klastrów będących jedną z form współpracy między nauką a biznesem, w tym szczególności do rozwoju Krajowych Klastrow Kluczowych.

Szerokie możliwości wsparcia są również dostępne dla przedsiębiorców planujących wdrażanie wyników prac B+R do swojej działalności. Wsparcie skierowane jest głównie do sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które na dzień złożenia wniosku dysponują wynikami prac B+R niezbędnymi do przeprowadzenia fazy inwestycyjnej.

Wzrost polskiego sektora B+R+I to także coraz większa **widoczność polskich firm na rynkach zagranicznych**. Wokół innowacyjnych produktów i usług coraz częściej budowane są międzynarodowe sieci współpracy podmiotów innowacyjnych. Przygotowanie do wejścia na rynki międzynarodowe, opracowanie planów i strategii, kampanie promocyjne to tylko część działań na jakie firmy będą mogły otrzymać wsparcie w ramach programów operacyjnych.

Ze względu na coraz większy nacisk kładziony na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej należy się także spodziewać **wzrostu znaczenia ochrony własności przemysłowej**, szczególnie w trybach EPO i PCT pozwalających na uzyskanie ochrony patentowej, również poza granicami kraju.

Kim są ci, którzy potrafią efektywnie pozyskiwać technologie z zewnątrz i lokalizować je w swojej firmie? Dr Pierre Orlewski, menedżer otwartych innowacji na region EMEA w Centrum Innowacji Goodyeara w Luksemburgu, niekwestionowany autorytet w obszarze open innovation mnoży przykłady firm, które z sukcesem stosują filozofię open innovation. Jedną z takich firm jest Procter & Gamble, którego ponad 40 proc. nowych produktów zostało wypracowanych w ramach zewnętrznych

alianсів. Często przytaczany w kontekście open innovation jest również przykład PepsiCo oraz marki Lipton (aktualnie Unilever), które wniosły odpowiednio: wiedzę biznesową oraz technologiczną na temat napojów butelkowanych oraz na temat samej herbaty i jej właściwości. Współpraca ta zaowocowała artykułem, który każdy z nas zna ze sklepowych półek – Lipton Ice Tea. Powstał nowy produkt, nowa kompetencja i korzyść dla obu graczy.

Istotnym trendem tej perspektywy finansowej jest filozofia **open innovation**, która zakłada budowanie przewagi konkurencyjnej w oparciu o wiedzę i zasoby, których nie można lub których nie opłaca się rozwijać wewnątrz firmy. Zgodnie z filozofią open innovation tworzone są nowe produkty i rozwiązania, przy świadomej rezygnacji z posiadania nieograniczonej władzy nad prawami do całego rozwiązania, przy zachowaniu jedynie niezbędnego zabezpieczenia własności intelektualnej w obszarze działalności biznesowej. Tworzenie „wspólnie” ma sens, bo przy pędzącym globalnym postępie nauki i technologii, budowanie wewnętrznej wiedzy przez firmę równocześnie w wielu obszarach jest zbyt drogie i czasochłonne. Kiedy presja konkurencji

rośnie, a zniecierpliwienie klientów wymusza skracanie czasu wejścia na rynek nowych produktów, własne zasoby (intelektualne czy finansowe) okazują się niewystarczające, aby utrzymać się na fali nowych technologii.

Open innovation to umiejętność odpowiedniego wzbogacania potencjału organizacji o innowacyjne rozwiązania z zewnątrz i właściwe zarządzanie rozwiązaniami wewnątrz. Profesjonalizacja tego obszaru w Polsce i w Europie stanowi coraz większą wartość – nie tylko dla przedsiębiorstw, ale także dla ich menedżerów, pracowników i klientów. Pozwala ona kreować przewagę konkurencyjną, a także umożliwia wypracowanie nowych modeli biznesowych i identyfikację nowych grup odbiorców. ●



KLIMAT
PATENTOWY
I PODATKOWY

Dwa obszary prawa mają szczególne znaczenie dla prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej. Z jednej strony jest to system ochrony praw własności intelektualnej, który

umożliwia należyłą ochronę rezultatów prac B+R. Drugim obszarem jest prawo podatkowe, którego różne systemy preferencyjnego traktowania działalności B+R mogą w szczególny sposób zachęcać do podejmowania aktywności tego rodzaju.

STATYSTYKA PATENTOWA

” STATYSTYKI PATENTOWE, NALEŻĄCE DO PODSTAWOWYCH MIERNIKÓW INNOWACYJNOŚCI, WSKAZUJĄ, ŻE W OSTATNICH LATACH POLSKA POPRAWIA SWOJĄ POZYCJĘ W TYM ZAKRESIE.

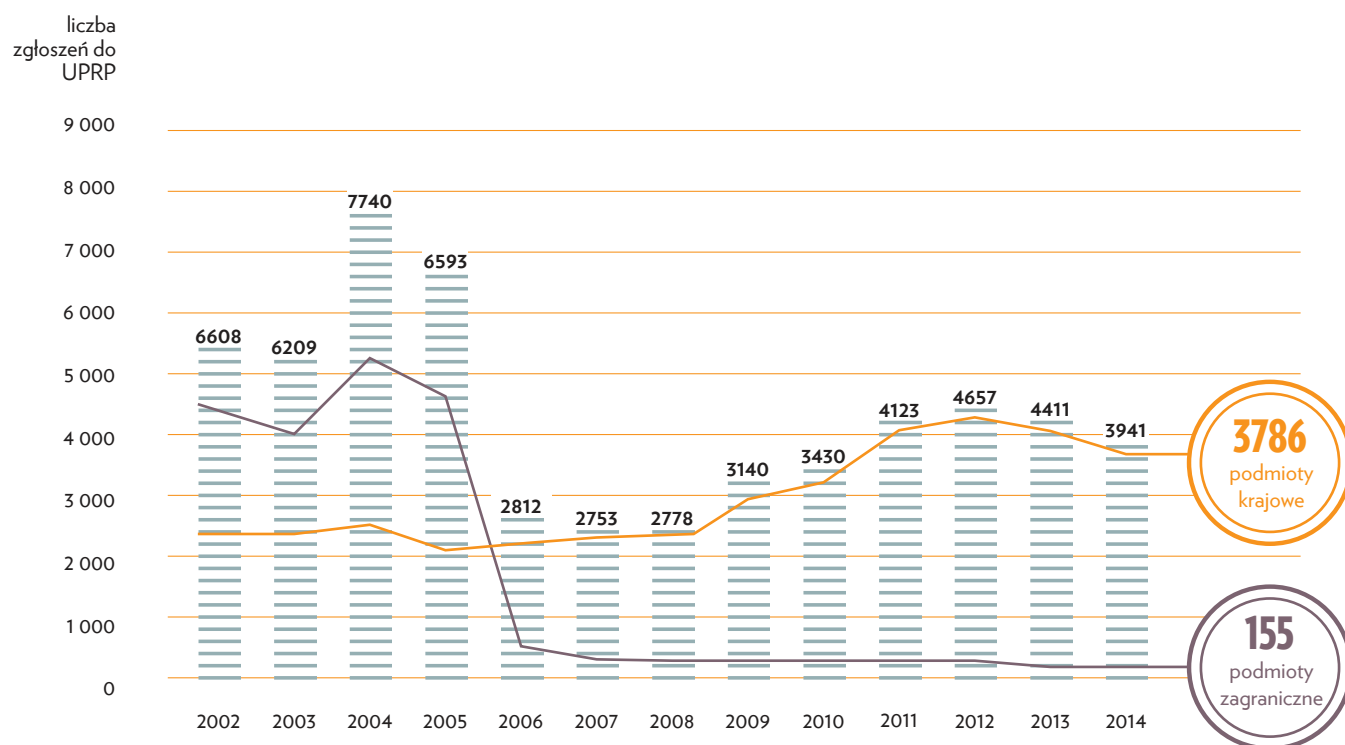
Prawna ochrona rezultatów prac badawczo-rozwojowych jest realizowana poprzez katalog praw własności intelektualnej, do których zalicza się ochronę patentową przysługującą rozwiązaniom technicznym spełniającym przesłanki wynalazków. Różne wskaźniki patentowe należą do podstawowych mierników poziomu innowacyjności danej gospodarki.

W przypadku analizy wskaźników patentowych w odniesieniu do Polski należy mieć na względzie fakt, że ponad jedenaście lat temu, 1 marca 2004 r., Polska przystąpiła do Europejskiej Organizacji Patentowej i została związana Konwencją o udzielaniu patentów europejskich (EPC). Aktualnie do EPC należy 38 krajów, w tym wszystkie kraje UE oraz m.in. Szwajcaria, Norwegia, Islandia i Turcja. Na podstawie EPC

Europejski Urząd Patentowy (EPO) z siedzibą w Monachium przeprowadza pełne postępowanie patentowe włącznie z wydaniem decyzji o udzieleniu patentu, zwanego patentem europejskim. Jednak, aby patent europejski obowiązywał w kraju członkowskim EPC, należy przeprowadzić przed krajowym urzędem patentowym dodatkową procedurę walidacji (polegającą m.in. na tłumaczeniu dokumentacji patentowej). Po walidacji patent europejski udzielony przez EPO staje się częścią krajowego reżimu prawnego.

Do podstawowych wskaźników patentowych należy sumaryczna liczba zgłoszeń patentowych dokonanych do krajowego urzędu patentowego.

Wykres nr 1 przedstawia tę liczbę dla Urzędu Patentowego RP (UPRP) w okresie od 2002 do 2014 r., z podziałem na podmioty krajowe i zagraniczne.



RYS.1 Sumaryczna liczba zgłoszeń patentowych dokonanych do Urzędu Patentowego RP w okresie od 2002 do 2014 r.

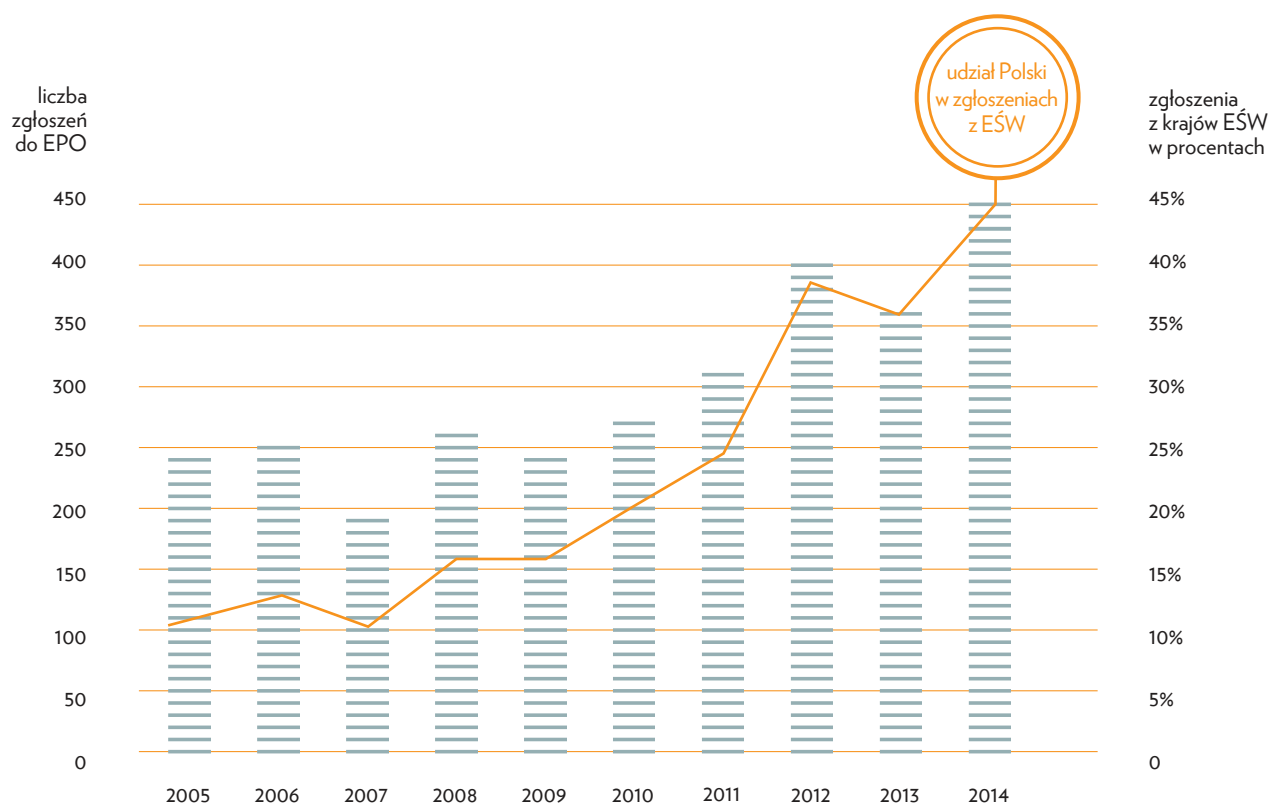
Załamanie liczby krajowych zgłoszeń patentowych w latach 2005-2006 było bezpośrednim wynikiem przystąpienia Polski do EPC w 2004 r. Możliwość uzyskania ochrony patentowej na terytorium Polski poprzez walidację patentu europejskiego udzielonego przez EPO spowodowała systematyczne zmniejszanie się liczby zgłoszeń do UPRP dokonywanych przez podmioty zagraniczne. Przed przystąpieniem do EPC zgłoszenia takie stanowiły ok. 60-70% wszystkich zgłoszeń dokonywanych w trybie krajowym, a w 2014 r. było ich zaledwie 155 (co stanowi niecałe 4%). Równocześnie od 2005 r. można zauważyć stały wzrost liczby zgłoszeń do UPRP dokonywanych przez podmioty krajowe, które w 2014 r. zgłosiły do UPRP 3786 wynalazków. Wprawdzie w ostatnich dwóch latach tendencja ta

uległa korekcie, lecz nie zmienia to faktu, że w ciągu 10 lat liczba zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty krajowe praktycznie się podwoiła.

W aktualnym porządku prawnym¹ patenty podlegają krajowym reżimom prawnym, dając monopol na korzystanie z wynalazków w danym kraju (patenty europejskie wymagają krajowych walidacji). Ochrona wynalazku w trybie krajowym w jednym kraju (np. Polsce) przeznaczona jest dla rozwiązań technicznych mających jedynie lokalne znaczenie. Wynalazki o dużym znaczeniu ekonomicznym wymagają znacznie szerszej terytorialnie ochrony, która może być realizowana poprzez dokonanie zgłoszenia do EPO w celu uzyskania patentu europejskiego lub zgłoszenia międzynarodowego w trybie PCT² umożliwiającego docelowo uzyskanie

¹ W najbliższych latach planowane jest wejście w życie tzw. patentu europejskiego o jednolitym skutku, którego ochrona będzie rozciągała się na wszystkie kraje, które przystąpią do stosownej regulacji.

² Układ o współpracy patentowej (Patent Co-operation Treaty – PCT). Postępowanie w ramach PCT dzieli się na dwie fazy: międzynarodową i następującą po niej fazę krajową. Podmiot zainteresowany potencjalnym uzyskaniem ochrony patentowej w krajach należących do PCT może dokonać międzynarodowego zgłoszenia PCT (w formie jednego wniosku). Określony urząd patentowy rozpoczyna procedurę, w ramach której zgłaszający otrzymuje, w formie raportu o stanie techniki, informacje pozwalające na określenie stopnia prawdopodobieństwa, że wynalazek spełnia wymagane przesłanki patentowe. Po upływie stosownych terminów, zgłaszający musi podjąć decyzję o tzw. wejściu w fazę krajową w poszczególnych krajach, czyli kontynuowania postępowania w każdym z wybranych przez siebie krajów, zgodnie z lokalnymi wymaganiami. Decyzja o przyznaniu patentu pozostaje w gestii krajowego urzędu i od wejścia w fazę krajową zgłoszenie PCT praktycznie nie różni się od zgłoszenia dokonanego bezpośrednio do krajowego urzędu. Warto zauważyć, że w ramach fazy krajowej procedury PCT można uzyskać patent europejski, a taką procedurę nazywa się zwyczajowo Euro-PCT.



RYŚ. 2 Sumaryczna liczba europejskich zgłoszeń patentowych dokonanych przez polskie podmioty w okresie od 2005 do 2014 r.

ochrony w 148 krajach świata (włącznie z USA, Japonią, Chinami itd.). Z tego względu znacznie lepszą miarą poziomu innowacyjności jest liczba europejskich lub międzynarodowych zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty pochodzące z danego kraju.

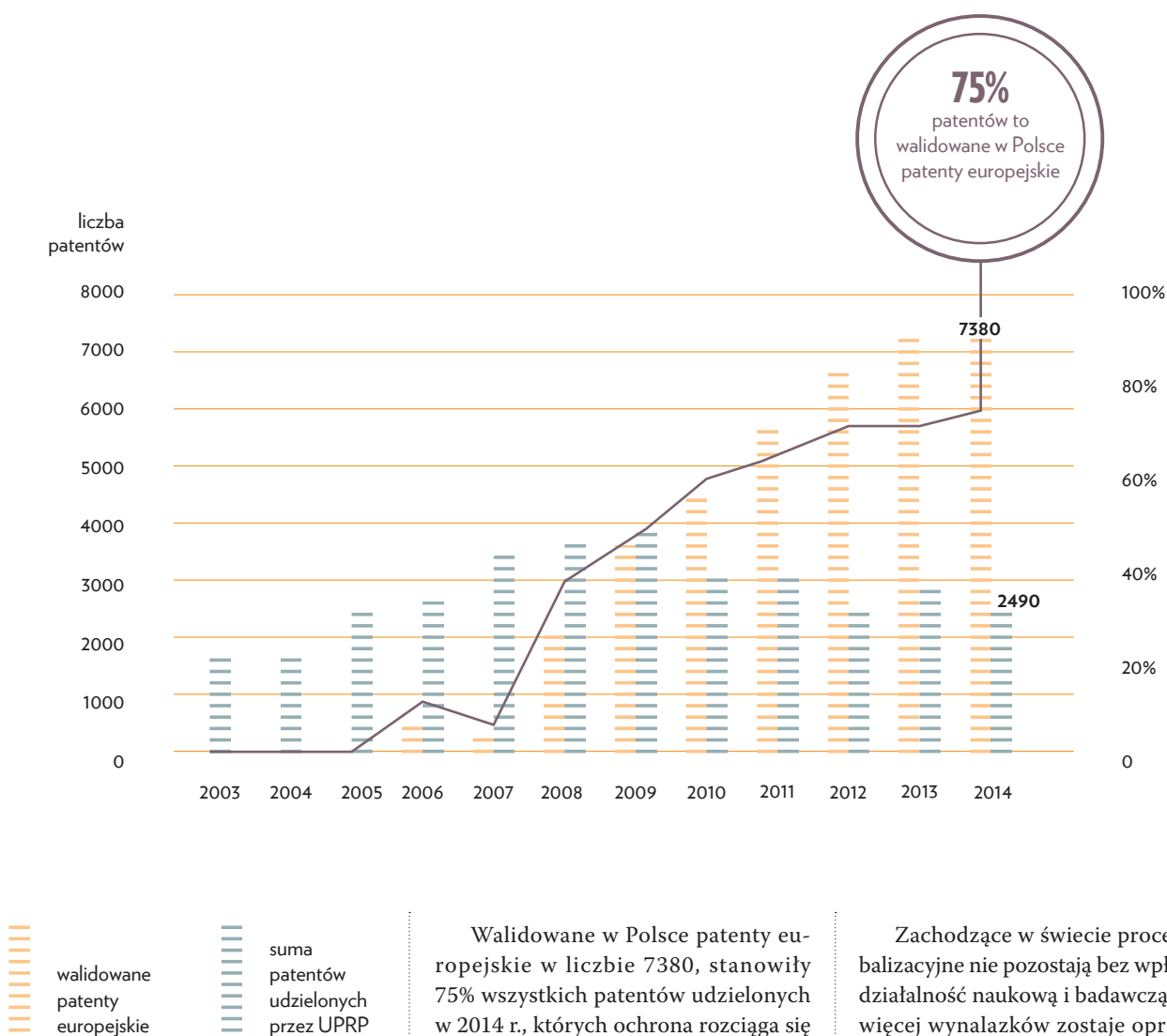
Wykres nr 2. przedstawia liczbę europejskich zgłoszeń patentowych zgłoszonych do EPO dokonanych przez polskie podmioty w okresie od 2005 do 2014 r.

Z wykresu można wysnuć dwa bardzo pozytywne wnioski. Po pierwsze, w ciągu 10 lat znacznie wzrosła liczba europejskich zgłoszeń patentowych dokonanych przez polskie podmioty (wzrost ze 105 zgłoszeń w 2005 r. do 475 w 2014 r.). Po drugie, istotnie zwiększył się udział tych zgłoszeń w odniesieniu do zgłoszeń pochodzących z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (EŚW). Polskie podmioty w 2014 r. dokonały ok. 45% wszystkich zgłoszeń do EPO pochodzących z krajów tego obszaru Europy. Tendencja ta jest dobitnym

dowodem, że polskie firmy, przynajmniej na tle sąsiadów, w coraz większym stopniu realizują ochronę patentową w Europie dla tych rozwiązań technicznych, które mają największe znaczenie ekonomiczne. Podobne tendencje można zaobserwować dla zgłoszeń międzynarodowych (w trybie PCT), których polskie podmioty w 2014 r. zgłosiły 348.

W kontekście patentów europejskich warto zauważyć, że przystąpienie Polski do EPC spowodowało, iż obecnie większość patentów obowiązujących na terytorium RP zostaje udzielonych przez Europejski Urząd Patentowy (i walidowanych następnie przez UPRP), a nie przez UPRP, który – jak już wiadomo z wykresu nr 1., głównie udziela patentów na zgłoszenia wynalazków dokonanych przez podmioty krajowe.

Wykres nr 3. przedstawia liczbę patentów udzielonych przez UPRP oraz patentów europejskich (udzielonych przez EPO) walidowanych na terytorium RP w okresie od 2002 do 2014 r.



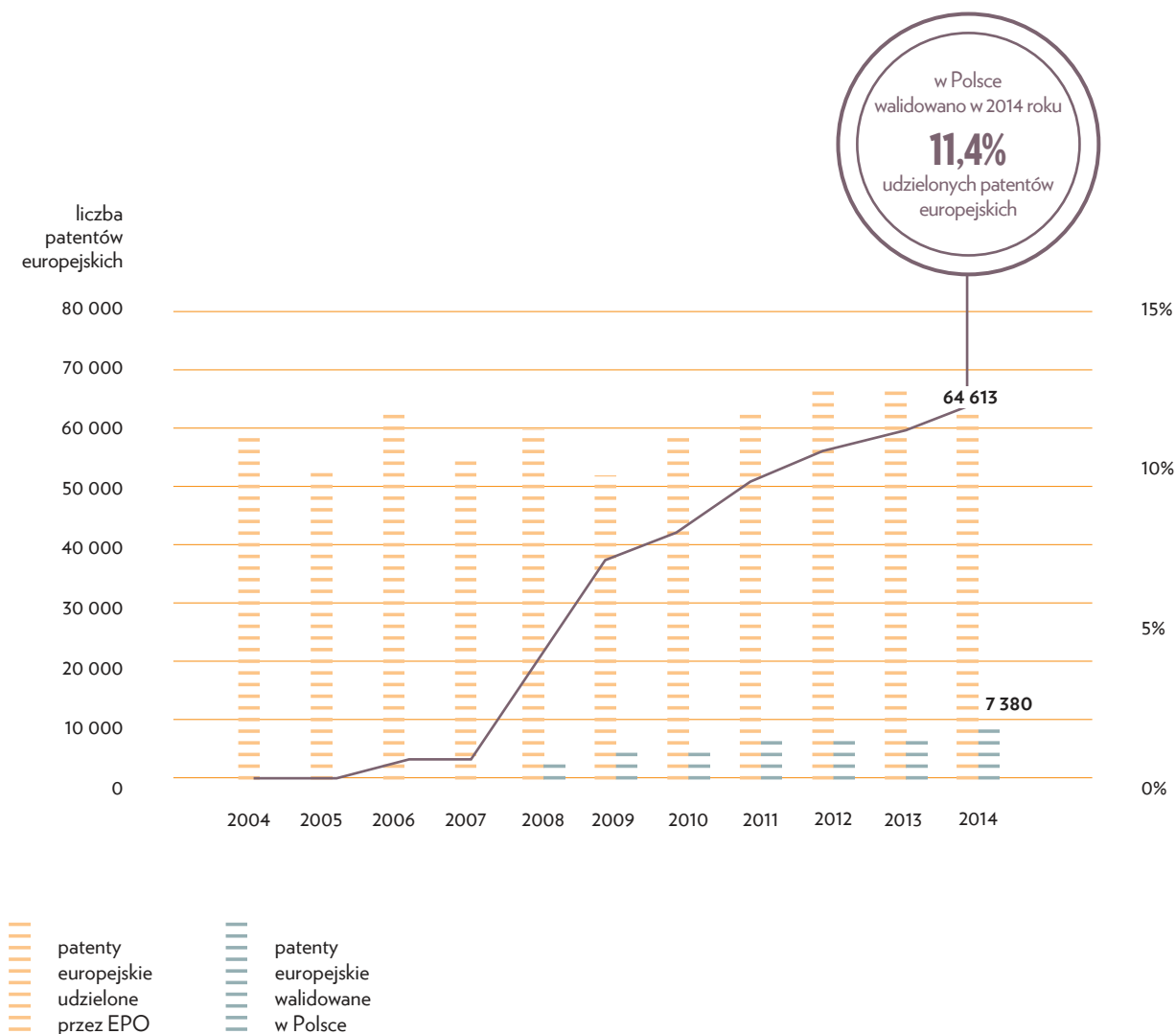
RYS. 3 Liczba patentów udzielonych przez UPRP oraz patentów europejskich (udzielonych przez EPO) walidowanych na terytorium RP w okresie od 2002 do 2014 r.

Walidowane w Polsce patenty europejskie w liczbie 7380, stanowiły 75% wszystkich patentów udzielonych w 2014 r., których ochrona rozciąga się na terytorium RP i udział ten stale rośnie. Wiadomo ponadto, że nie wszystkie patenty europejskie są w Polsce walidowane (wiąże się to z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów), a stosunek liczby patentów europejskich walidowanych w danym kraju do liczby wszystkich udzielonych patentów europejskich stanowi pewną miarę postrzegania danej jurysdykcji z perspektywy „istotności” technologicznej, w tym ryzyka potencjalnych naruszeń, rynku zbytu, czy lokalizacji produkcji.

Wykres nr 4. przedstawia liczbę wszystkich patentów udzielonych przez EPO w zestawieniu z liczbą europejskich patentów walidowanych w Polsce, z którego wynika, że stosunek tych wielkości wyniósł w 2014 r. 11,4%, a wartość ta ma tendencję wzrostową.

Zachodzące w świecie procesy globalizacyjne nie pozostają bez wpływu na działalność naukową i badawczą. Coraz więcej wynalazków zostaje opracowanych w międzynarodowych zespołach badawczych nie tylko na uczelniach, ale także w korporacjach, które często dokonują zgłoszeń patentowych poprzez spółki mające siedzibę w krajach umożliwiających preferencyjne traktowanie przychodów uzyskiwanych z tytułu wykorzystywania praw własności intelektualnej (tzw. „Patent Box”).

Statystyki patentowe pozwalają na zbadanie tego zjawiska. Podjęliśmy się tego w odniesieniu do zgłoszeń patentowych, które powstały w wyniku pracy polskich wynalazców, będących polskimi rezydentami. Przedstawiona analiza nie obejmuje twórczego wkładu Polaków zamieszkałych na stałe zagranicą (niepolskich rezydentów).

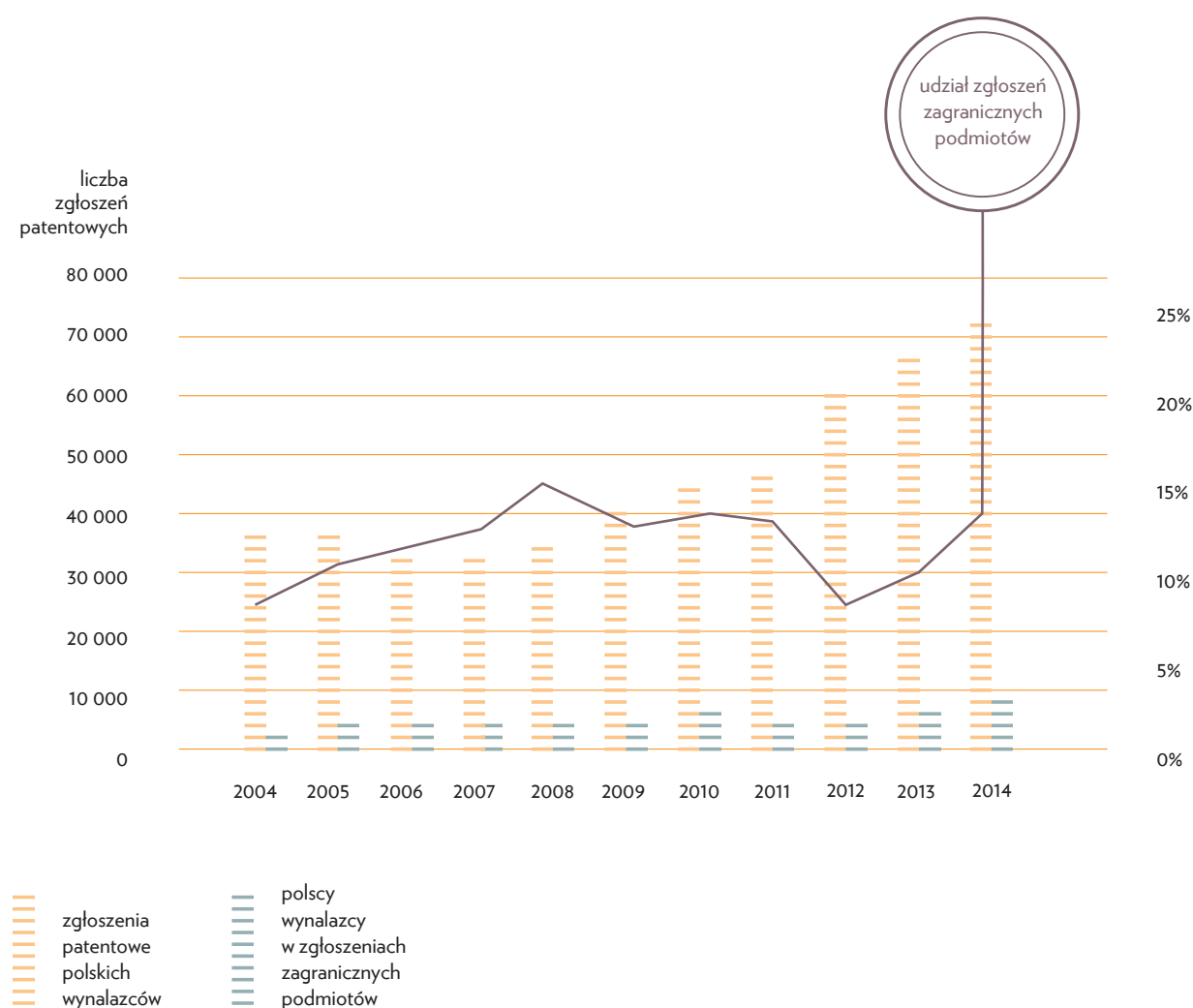


RYS. 4 Liczba wszystkich patentów udzielonych przez EPO w zestawieniu z liczbą europejskich patentów walidowanych w Polsce.

Wykres nr 5 przedstawia porównanie liczby wszystkich zgłoszeń patentowych dokonanych w latach 2004-2014, w których polscy wynalazcy byli wymienieni jako twórcy / współtwórcy rozwiązań zgłaszanych do ochrony patentowej oraz liczbę zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty zagraniczne, w powstaniu, których brali udział polscy twórcy / współtwórcy.

Należy pamiętać, że ze względu na specyfikę postępowania patentowego, w ramach którego ten sam wynalazek może podlegać niezależnym zgłoszeniom w różnych jurysdykcjach, obraz jaki wyłania się z prezentowanego wykresu jest tylko pewnym przybliżeniem problematyki patentowego umiędzynarodowienia. Tym niemniej można

zauważyć, że udział zgłoszeń dokonywanych przez podmioty zagraniczne utrzymuje się w granicach od 8% do 15%, co jest zasadniczo zgodne z wnioskiem przedstawionym przez OECD w raporcie z października bieżącego roku pt. „OCED Science, Technology and Industry Scoreboard 2015”, gdzie dla Polski współczynnik współwłasności międzynarodowych zgłoszeń patentowych wynosi ok. 17%. Warto także zwrócić uwagę, że liczba zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty zagraniczne (gdzie za współtwórcę uznano co najmniej jednego polskiego wynalazcę) stale rośnie i w 2014 r. osiągnęła poziom 934 zgłoszeń (z 307 zgłoszeń w 2004 r.).



RYS. 5 Porównanie liczby wszystkich zgłoszeń patentowych dokonanych w latach 2004-2014, w których polscy wynalazcy byli wymienieni jako twórcy / współtwórcy rozwiązań zgłaszanych do ochrony patentowej do liczby zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty zagraniczne, w powstaniu których brali udział polscy twórcy / współtwórcy.

Przeprowadzając tę analizę warto zwrócić szczególną uwagę na wynalazki mające duże znaczenie ekonomiczne, których najlepszą miarą jest liczba zgłoszeń międzynarodowych dokonywanych w trybie PCT.

Wykres nr 6 przedstawia liczbę wszystkich międzynarodowych zgłoszeń patentowych dokonanych przez podmioty zagraniczne w trybie PCT i opublikowanych w latach 2004-2014, w powstaniu których brali udział polscy twórcy / współtwórcy do całkowitej liczby międzynarodowych zgłoszeń patentowych, w których polscy wynalazcy byli wymienieni jako twórcy / współtwórcy rozwiązań zgłaszanych do międzynarodowej ochrony patentowej.

Analiza danych ukazanych na wykresie prowadzi do wniosku, że w odniesieniu do zgłoszeń międzynarodowych udział zgłoszeń podmiotów zagranicznych do ogółu zgłoszeń PCT wymieniających polskich twórców oscyluje w zakresie od 28 (w 2005 r.) do 47% (w 2011 r.) i udział jest znacznie wyższy niż ten, jaki dotyczy wszystkich zgłoszeń patentowych z wykresu nr 5 (dotyczących często wynalazków o znaczeniu lokalnym zgłoszonych tylko w trybie krajowym). Przyczyną takiego stanu rzeczy jest z pewnością tworzenie w Polsce centrów badawczo-rozwojowych przez międzynarodowe korporacje, wykorzystujące w ten sposób kompetencje polskich inżynierów i naukowców, angażując ich w międzynarodowych przedsięwzięciach badawczych.



RYS. 6 Porównanie liczby wszystkich zgłoszeń patentowych PCT opublikowanych w latach 2004-2014, w których polscy wynalazcy byli wymienieni jako twórcy / współtwórcy rozwiązań zgłaszanych do ochrony patentowej do liczby zgłoszeń patentowych PCT opublikowanych w latach 2004-2014 dokonanych przez podmioty zagraniczne, w powstaniu których brali udział polscy twórcy / współtwórcy.

USA

40

BRAZYLIA

1

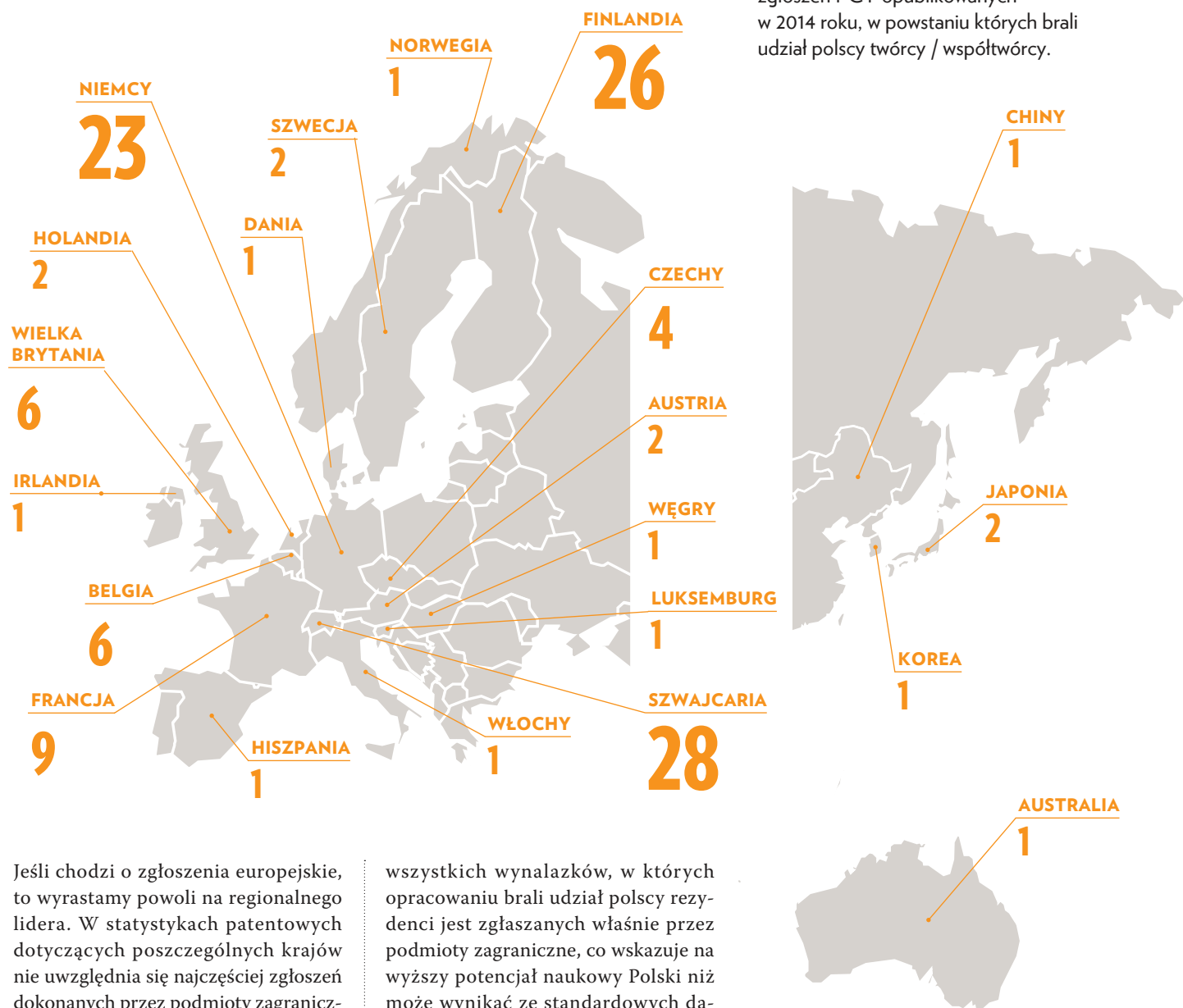
Prezentujemy też wizualizację, przedstawiającą liczbę międzynarodowych zgłoszeń patentowych opublikowanych w 2014 r. w trybie PCT i dokonanych przez podmioty zagraniczne, których polscy wynalazcy byli współtwórcami / twórcami, z podziałem na kraje.

Podsumowując stan patentowy w Polsce warto zwrócić uwagę na stale utrzymujące się tendencje wzrostowe patentowych statystyk. Jest to szczególnie widoczne dla tych wynalazków, które niosą ze sobą największą wartość ekonomiczną i są zgłaszane do ochrony nie tylko na terytorium Polski.

FIRMA	ZGŁOSZENIA PCT
Nokia Solutions and Networks Oy (Finlandia)	26
ABB Technology Ltd (Szwajcaria)	25
General Electric (USA)	8
Bombardier Transportation GmbH (Niemcy)	6
Google Inc (USA)	5
Roche Diagnostics GmbH (Niemcy)	5

TAB.1 Lista podmiotów zagranicznych, które dokonały co najmniej pięciu międzynarodowych zgłoszeń wynalazków opublikowanych w 2014 r. w trybie PCT, których polscy wynalazcy byli współtwórcami / twórcami.

RYS.6 Kraje, z których dokonano zgłoszeń PCT opublikowanych w 2014 roku, w powstaniu których brali udział polscy twórcy / współtwórcy.



Jeśli chodzi o zgłoszenia europejskie, to wyrastamy powoli na regionalnego lidera. W statystykach patentowych dotyczących poszczególnych krajów nie uwzględnia się najczęściej zgłoszeń dokonanych przez podmioty zagraniczne, ale których twórcami byli rezydenci tych krajów. Bardziej dokładna analiza danych dotyczących Polski, pozwoliła nam na ustalenie, że średnio ok. 40%

wszystkich wynalazków, w których opracowaniu brali udział polscy rezydenci jest zgłaszanych właśnie przez podmioty zagraniczne, co wskazuje na wyższy potencjał naukowy Polski niż może wynikać ze standardowych danych statystycznych oraz umiędzynarodowienia działalności B+R. ●

UWARUNKOWANIA PODATKOWE

” NOWA ULGA PODATKOWA NA DZIAŁALNOŚĆ B+R JEST SYSTEMOWYM KROKIEM WE WŁAŚCIWYM KIERUNKU, ALE POZIOM ODLICZEŃ MOŻE BYĆ ZBYT SŁABYM BODŹCEM DO ZNACZĄCEJ ZMIANY ZACHOWAŃ PROINNOWACYJNYCH.

1 stycznia 2016 r. wchodzi w życie długo oczekiwany akt prawny, tj. ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności. Zmienia ona zupełnie zasady podatkowego wsparcia w związku z prowadzeniem działalności badawczo-rozwojowej.

Do końca 2015 r. obowiązuje jeszcze „stara ulga” tzw. ulga na nabycie nowych technologii, dzięki której podatnicy nabywający aktywa w postaci wartości niematerialnych i prawnych mogą od podstawy opodatkowania odliczyć dodatkowo 50% kosztów poniesionych na nabycie tych aktywów, jeśli umożliwiają one wytwarzanie nowych lub ulepszonych towarów i usług. Warunkiem odliczenia jest uzyskanie opinii jednostki naukowej potwierdzającej, że nabyta technologia nie jest stosowana na świecie przez okres dłuższy niż 5 lat. Mechanizm działania tej ulgi pozwalał na uzyskanie realnych oszczędności w wysokości 9,5% poniesionych na ten cel wydatków. Ulga na nabycie nowych technologii spotykała się z kilku względów z dość powszechną krytyką odnoszącą się przede wszystkim do faktu, że jej konstrukcja w żaden sposób nie wspierała działań B+R, czyli nie kreowała przez podatników nowych technologii. Promowała za to nabywanie gotowych rozwiązań od podmiotów trzecich. Taki system wsparcia utrzymywał de facto pozycję Polski jako importera technologii, nie przyczyniając się do realnej zmiany w zakresie promowania rodzimej innowacyjności.

Nowe zasady odliczeń, obowiązujące od początku 2016 r., promują przede wszystkim aktywność badawczo-rozwojową podatników, gdyż z nowej ulgi mogą skorzystać jedynie podmioty, które prowadzą działalność w tym obszarze. Mechanizm ulgi polega na możliwości dodatkowego odliczenia (tj. od podstawy opodatkowania, a więc już po uwzględnieniu wydatków w rachunku podatkowym) kosztów kwalifikowanych związanych bezpośrednio z działalnością B+R, do których zalicza się koszty: pracy, nabycia materiałów i surowców, ekspertyz, opinii, usług oraz wyników badań nabytych od jednostek naukowych, a także koszty poniesione na rzecz podmiotów niepowiązanych z tytułu korzystania z aparatury badawczo-rozwojowej. Do katalogu kosztów kwalifikowanych zalicza się również odpisy amortyzacyjne od środków trwałych (za wyjątkiem samochodów osobowych, budynków, budowli i lokali) i wartości niematerialnych i prawnych. W odniesieniu do kwalifikowanych kosztów pracy, wysokość dodatkowego odliczenia to 30% kosztów (co przekłada się na realną oszczędność rzędu 5,7% poniesionych wydatków). Natomiast wysokość odliczenia pozostałych kosztów kwalifikowanych zależy od statusu podatnika. Średni, mali i mikroprzedsiębiorcy mogą dokonać dodatkowego odliczenia w wysokości 20%, a duzi jedynie 10% kosztów (co przekłada się na realną oszczędność rzędu odpowiednio 3,8 i 1,9% poniesionych wydatków). Tak niski poziom dopuszczalnych odliczeń

jest powszechnie krytykowany, szczególnie jeśli porówna się wysokość odliczeń na prace B+R w innych krajach, nierzadko przekraczającą nawet 100% kosztów B+R. Tym niemniej, w porównaniu do poprzednio obowiązujących rozwiązań, nowa ulga na prace B+R, to systemowo z pewnością krok we właściwą stronę. Istotną zmianą jest także brak konieczności uzyskiwania tzw. opinii o innowacyjności wydawanej przez jednostki naukowe. Spodziewanym, pozapodatkowym rezultatem ulgi na prace B+R jest jej wpływ na urealnienie statystyk dotyczących nakładów na B+R ponoszonych przez polskich przedsiębiorców (BERD), które choć z roku na rok rosną, to w porównaniu z innymi krajami europejskim oraz zakładanymi celami strategicznymi na 2020 r., odbiegają od oczekiwanego poziomu. Warto zauważyć w tym względzie, że warunkiem korzystania z nowej ulgi jest wyodrębnienie w księgach rachunkowych kosztów działalności badawczo-rozwojowej. Dotychczas wielu, szczególnie mniejszych, przedsiębiorców nie znajdowało powodów do prowadzenia ewidencji wydatków tego rodzaju, co w skali kraju mogło wpływać na zaniżanie statystyk dotyczących BERD.

W praktyce obrotu gospodarczego częstą barierą komercjalizacji wyników B+R przez twórców była konieczność zapłaty podatku od wysokości nominalnej wartości udziałów (akcji) objętych w zamian za wniesiony aport w postaci własności intelektualnej. Nowa ustawa o zmianie niektórych

ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności wprowadza korzystne rozwiązania podatkowe również w tym obszarze. Mianowicie aport wnoszony do spółek kapitałowych w 2016 i 2017 r. w postaci tzw. komercjalizowanej własności intelektualnej jest zwolniony z opodatkowania – tzn. nie ustala się przychodów i kosztów od takiego aportu. Przedmiotem zwolnionego aportu może być jedynie wąski katalog praw własności przemysłowej dotyczący wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i topografii układów scalonych oraz know-how (w sensie wartości informacji o charakterze przemysłowym, naukowym i handlowym). Warto zauważyć, że katalog ten nie obejmuje praw autorskich, co oznacza w praktyce, że omawiane preferencje podatkowe nie dotyczą aportu praw do programów komputerowych. Należy podkreślić, że zwolnienie z opodatkowania aportu komercjalizowanej własności intelektualnej dotyczy wyłącznie sytuacji, w których podmiotem wnoszącym aport jest twórca rozwiązania (jako osoba fizyczna) lub uczelnia, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk oraz instytut badawczy. ●



WSPARCIE
DZIAŁALNOŚCI
B+R+I
– DOSTĘPNE
PROGRAMY

” GŁÓWNĄ
INSTYTUCJĄ
WSPIERAJĄCĄ REALIZACJĘ
PROJEKTÓW B+R
I DYSPONUJĄCĄ
PRZEZNACZONYMI NA TEN
CEL ŚRODKAMI JEST
NARODOWE CENTRUM
BADAŃ I ROZWOJU (NCBR).

Innowacyjność, osiągana przede wszystkim dzięki opracowywaniu i wdrażaniu nowych rozwiązań, staje się obecnie jednym z najważniejszych czynników wpływających na efektywność i siłę gospodarki. W rezultacie, przekłada się to na pozycję międzynarodową kraju i dobrobyt jego mieszkańców. W kolejnych latach największe znaczenie będą miały przedsięwzięcia obejmujące prace badawczo-rozwojowe (B+R), których efektem będzie wprowadzenie na rynek nowoczesnych, unikatowych produktów i usług.

Niniejszy rozdział ma na celu prezentację najatrakcyjniejszych z punktu widzenia przedsiębiorców instrumentów wsparcia, które pozwalają na uzyskanie dofinansowania w trakcie całego procesu tworzenia innowacji, począwszy od badań przemysłowych poprzez prace rozwojowe, stworzenie prototypu czy też samo wdrożenie wyników prac B+R do działalności gospodarczej.

W zestawieniu znalazły się zarówno programy finansowane z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (UE), jak i instrumenty wdrażane z wykorzystaniem środków krajowych. Zbiór uzupełnia program dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) będący częścią programu Horyzont 2020, który finansowany jest bezpośrednio z budżetu Komisji Europejskiej. Różnorodność źródeł oraz dostępnych form wsparcia (dotacje, pożyczki, ulgi podatkowe) gwarantuje, że każde przedsiębiorstwo znajdzie wśród przedstawionych instrumentów odpowiednie źródło wsparcia swoich przedsięwzięć.

Do najważniejszych typów działań, jakie zawarto w programach operacyjnych na szczeblu krajowym i regionalnym, można zaliczyć:

- prace stricte badawcze, w zakresie których wchodzi badania podstawowe, badania przemysłowe i prace rozwojowe,
- przygotowanie do wdrożenia i wdrożenie w działalności gospodarczej wyników przeprowadzonych / zakupionych prac B+R,
- budowa lub rozbudowa nowoczesnych centrów / działów badawczo-rozwojowych.

Główną instytucją wspierającą realizację projektów badawczo-rozwojowych i dysponującą przeznaczonymi na ten cel środkami jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Podstawowym źródłem, z którego przedsiębiorcy mogą pozyskać dofinansowanie jest Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR) finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Jego kluczową rolą jest wsparcie zwiększania nakładów przedsiębiorstw na B+R i poprawa warunków prowadzenia przez nich działalności B+R+I. Jest on przeznaczony na rzecz projektów o stosunkowo dużej skali, w których poziom rozwijanej innowacji ma wymiar co najmniej krajowy.

Ponadto, wszystkie województwa dysponują Regionalnymi Programami Operacyjnymi (RPO). Na podstawie przeprowadzonych badań i analiz, każde województwo zidentyfikowało kluczowe potrzeby rozwojowe, wokół których skupione są poszczególne RPO.



DR, MBA **Monika Lamparska-Przybysz**
KIEROWNIK DS. PROJEKTÓW
NAUKOWYCH I POZYSKIWANIA FUNDUSZY
ZAKŁADY FARMACEUTYCZNE „POLPHARMA” S.A.

Obecny system wspierania innowacji i działalności B+R skupia się na dofinansowywaniu projektów o wyraźnym charakterze aplikacyjnym, które mają się przełożyć na sukces ekonomiczny nie tylko przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, ale i całej gospodarki. W mojej opinii jest to ogromna i korzystna zmiana, ponieważ umożliwia rozwój technologii, które mogą stanowić o przewadze konkurencyjnej polskiej i europejskiej gospodarki. Na pochwałę zasługuje również sam proces oceny składanych projektów, w który zaangażowany jest zespół ekspertów gospodarczych.

Możliwość skorzystania ze wsparcia sprawia, iż firmy niezależnie od wielkości mogą zainwestować więcej środków w B+R i realizować projekty o wysokim ryzyku i tym samym poszukiwać rozwiązań innowacyjnych dających przewagę konkurencyjną. Włączenie w proces rozwoju innowacji środowiska naukowego jako partnera w poszukiwaniu technologii jest również ważnym elementem tej perspektywy finansowej. Strategia pozyskiwania przewagi konkurencyjnej poprzez realizację ryzykownych i innowacyjnych projektów w oparciu o współpracę z nauką, jest tą która nie tylko pozwoli rozwijać się firmom, ale będzie także sposobem na budowanie pozycji Polski w świecie.

W zależności od zidentyfikowanych potrzeb wsparcie na poziomie regionalnym różni się między sobą, jednak we wszystkich województwach istotne jest zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw i ich

nakładów na infrastrukturę B+R. Dofinansowanie w ramach RPO dotyczy projektów B+R i inwestycji prowadzonych na mniejszą skalę niż w ramach środków krajowych. ●

POMOC PUBLICZNA

” NOWOŚCIĄ W PORÓWNANIU DO POPRZEDNIEGO OKRESU PROGRAMOWANIA JEST DUŻO WIĘKSZA DOSTĘPNOŚĆ ŚRODKÓW SKIEROWANYCH NA RZECZ PROJEKTÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH POSZCZEGÓLNYCH BRANŻ (TZW. PROGRAMY SEKTOROWE)

Zaprezentowane programy / instrumenty wsparcia to nie tylko korzyść finansowa w formie pomocy publicznej, ale też szereg obowiązków dla przedsiębiorców. Poniżej zaprezentowano najważniejsze informacje związane z pomocą horyzontalną i regionalną oraz informacje dotyczące tzw. pomocy *de minimis*.¹

Pomoc horyzontalna to pomoc publiczna udzielana m.in. na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną. Jest to pomoc nastawiona na określone

cele, której intensywność i udzielenie nie są uzależnione ani od regionu ani od sektora, w których beneficjent pomocy prowadzi działalność. W przypadku projektów B+R wsparciem można objąć następujące koszty operacyjne: wynagrodzenia, aparaturę naukowo-badawczą, budynki i grunty, usługi badawcze, wiedzę techniczną, usługi doradcze i równorzędne, koszty operacyjne i koszty ogólne.

Bazowa intensywność pomocy horyzontalnej dla przedsiębiorstw jest uzależniona od typu prac badawczych i wynosi:

PRZEDSIĘBIORSTWA	MAŁE	ŚREDNIE	DUŻE
BADANIA PRZEMYSŁOWE	70% + 10 p.p.*	60% + 15 p.p.*	50% + 15 p.p.*
EKSPERYMENTALNE PRACE ROZWOJOWE	45% + 15 p.p.*	35% + 15 p.p.*	25% + 15 p.p.*

* możliwość zwiększenia intensywności pomocy o 15 p.p., jeżeli projekt obejmować będzie skuteczną współpracę lub wyniki projektu będą szeroko rozpowszechniane².

¹ Red. M. Gwizda, M. Kosewska-Kwaśny, S. Żółciński, Fundusze UE 2014-2020. Nowa perspektywa – nowe możliwości, Warszawa 2014 r. - Szczegółowe opracowanie nt. pomocy publicznej w nowej perspektywie finansowej.

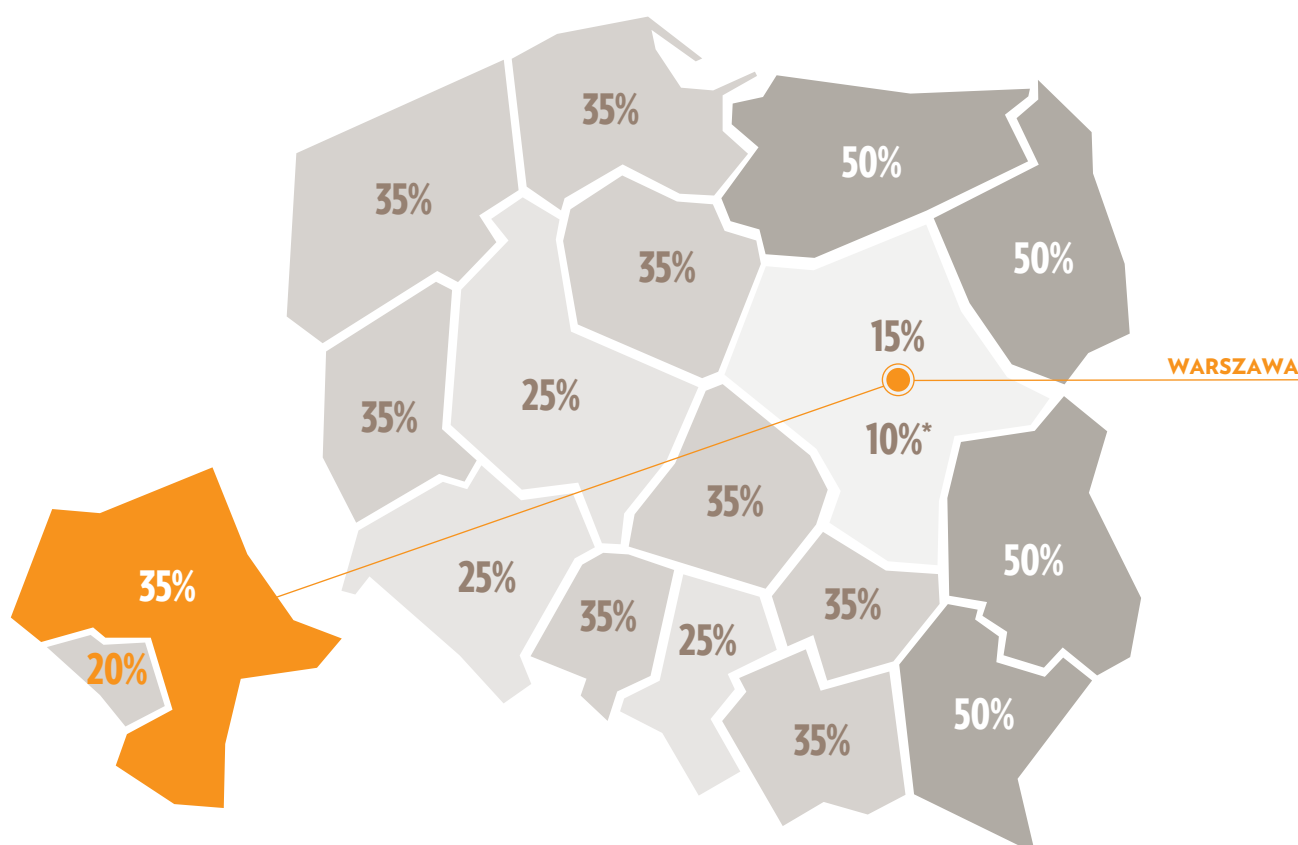
² Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2014 / C 198 / 01).

RYS. 1 Mapa pomocy regionalnej 2014-2020. Bazowa intensywność wsparcia w ramach pomocy regionalnej (dla dużych przedsiębiorstw).

Jednostki naukowe zaangażowane w realizację projektów B+R mogą uzyskać dofinansowanie na poziomie do 100% wartości kosztów kwalifikowanych.

Pomoc horyzontalna udzielana będzie na działania w ramach I osi priorytetowej PO IR, znajdujące się w gestii Narodowego Centrum Badań i Rozwoju [m.in. tzw. szybka ścieżka (poddziałanie 1.1.1 PO IR), tzw. Demonstrator (1.1.2) i programy sektorowe (1.2)] oraz regionalnych programów operacyjnych (RPO).

Pomoc regionalna wiąże się z projektami inwestycyjnymi, w tym z projektami związanymi z budową / rozbudową centrów badawczo-rozwojowych. Intensywność pomocy regionalnej uzależniona jest od miejsca realizacji inwestycji, a jej maksymalny poziom określa mapa pomocy regionalnej ³.



* Niższa wartość maksymalnej intensywności pomocy regionalnej od stycznia 2018 r.

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE CRIDO
TAXAND NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA RADY
MINISTRÓW Z 30 CZERWCA 2014 R. W SPRAWIE
USTALENIA MAPY POMOCY REGIONALNEJ NA LATA
2014–2020 (Dz.U. 2014 POZ. 878.).

Jeżeli beneficjentem pomocy jest małe lub średnie przedsiębiorstwo intensywność pomocy może zostać zwiększona odpowiednio o 20 i 10 p.p.

Koszty kwalifikowane, które mogą zostać dofinansowane w ramach pomocy regionalnej to koszty inwestycyjne obejmujące m.in. nabycie: gruntów, budynków lub budowli, robót i materiałów budowlanych, środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych (patenty,

licencji, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna).

Programy, w ramach których udzielana będzie pomoc regionalna to m.in. kredyt na innowacje technologiczne (3.2.2 PO IR), działanie „Badania na rynek” (3.2.1 PO IR) czy też wsparcie na rozwój centrów B+R przedsiębiorstw (2.1 PO IR) jak również instrumenty na poziomie RPO.

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz.U. 2014 poz. 878).

Innym rodzajem pomocy, który może być przyznawany na wsparcie zarówno kosztów inwestycyjnych, jak i operacyjnych jest pomoc *de minimis*. Zgodnie z regulacjami unijnymi (Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 1407 / 2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*) pomoc *de minimis* jest pomocą o stosunkowo niskiej wartości i nie jest w stanie naruszyć konkurencji lub wywierać wpływu na handel między państwami członkowskimi. Każdy przedsiębiorca ma ograniczoną kwotowo wartość możliwej do uzyskania

pomocy *de minimis*. Maksymalna kwota, jaką państwo może udzielić jednemu podmiotowi gospodarczemu w okresie 3 lat to 200 tys. euro.

W poniższej tabeli zaprezentowano programy wsparcia w podziale na występowanie pomocy publicznej horyzontalnej lub regionalnej.

TAB.1 Wybrane źródła wsparcia.

	Wsparcie etapu badań	Wdrożenie wyników prac B+R	Utworzenie / rozbudowa CBR
POMOC HORYZONTALNA	– PO IR⁴ Oś I: Projekty B+R, w tym Szybka Ścieżka (1.1.1 PO IR), Demonstrator (1.1.2 PO IR) oraz programy sektorowe (1.2 PO IR) – PO IR Oś IV: Projekty aplikacyjne – Poddziałanie 4.1.4 – RPO⁵: Projekty B+R – Programy strategiczne NCBiR (Strategmed, Biostrateg, Techmastrateg) – Faza badań		
POMOC REGIONALNA		– PO IR Oś III: Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach / Wdrożenie wyników prac B+R – PO PW : Wdrażanie innowacji przez MŚP / Wdrożenie wyników prac B+R – RPO: Wdrożenie wyników prac B+R – SSE	– PO IR: Działanie 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw – Działanie 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki – RPO: Budowa / rozbudowa CBR – Specjalne Strefy Ekonomiczne
INNE FORMY POMOCY (M.IN. POMOC DE MINIMIS)	– Horyzont 2020 – Instrument MŚP, Szybka ścieżka do innowacji, inne – PO IR: – Bridge Alfa i Bridge VC – Wsparcie rozwoju otwartych innowacji – Wsparcie ochrony własności przemysłowej przedsiębiorstw – Bony na innowacje – Oś IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego – Ulga technologiczna – Programy strategiczne NCBiR (Strategmed, Biostrateg, Techmastrateg) – faza przygotowań do wdrożenia – GO_GLOBAL.PL		



Iwona Cymerman

CZŁONEK ZARZĄDU
NANOVELO SP. Z O.O.

Dostępność bezzwrotnych środków publicznych zmieniła się radykalnie na przestrzeni ostatnich kilku lat i dziś mogą po nie sięgnąć wszyscy zainteresowani rozwojem B+R – zarówno startupy jak i du-

że firmy. Jest to wyraz zachęty do podejmowania ryzyka i rozwoju biznesu w dłuższej perspektywie.

Wsparcie ze środków publicznych, w tym szczególnie z programu Horyzont 2020, to atrakcyjny czynnik obniżający ryzyko inwestycyjne. To silny impuls do tego, by przyspieszyć dzisiejsze decyzje inwestycyjne w B+R, które zapewnią atrakcyjny zwrot z inwestycji w kolejnych latach i fundament do tego, by podejmowanie ryzyka i inwestowanie w B+R na trwałe wpisały się w DNA polskich firm.

⁴ PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój.

⁵ RPO – Regionalny Program Operacyjny.

WSPARCIE ETAPU BADAŃ

W ramach projektów wspierających etap badań finansowane są głównie koszty personelu badawczego oraz inne koszty konieczne dla wypracowania planowanych wyników. Poniżej przedstawiono główne rodzaje wydatków kwalifikowanych, które mogą być sfinansowane w ramach zidentyfikowanych instrumentów wsparcia.

Główne kategorie wydatków w ramach projektów badawczych:

- koszty wynagrodzenia,
- koszty podwykonawstwa,
- koszty aparatury i naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym (głównie amortyzacja i odpłatne korzystanie),

- koszty wartości niematerialnych i prawnych,
- koszty operacyjne (koszty materiałów, elementów służących do budowy prototypów),
- koszty pośrednie (głównie koszty administracyjne).

W ramach funduszy strukturalnych, w zależności od instrumentu, wsparcie skierowane jest na wszystkie lub wybrane etapy prac nad innowacyjnym rozwiązaniem.

Istotnym elementem wzmacniającym jakość projektów jest współpraca pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi.

Przy ocenie szans na dofinansowanie projektów B+R kluczowe czynniki brane pod uwagę to:

- projekt dotyczy **innowacji produktowej lub procesowej**,
- rezultaty projektu stanowią nowość,
- istnieje rzeczywiste **zapotrzebowanie rynkowe** na rezultaty projektu,
- wdrożenie rezultatów projektu charakteryzuje się odpowiednim stopniem **opłacalności**,
- kwestia **własności intelektualnej** nie stanowi bariery dla wdrożenia rezultatów projektu,
- **wdrożenie** rezultatów projektu ma miejsce na **terenie RP**,
- projekt wpisuje się w **Krajową Inteligentną Specjalizację**.



Szybka Ścieżka – Działanie 1.1.1 PO IR Wsparcie Badań Przemysłowych i Prac Rozwojowych



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Projekty obejmujące badania przemysłowe i prace rozwojowe lub same prace rozwojowe realizowane przez przedsiębiorstwa



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH: 2 mln zł dla MŚP, 12 mln zł dla dużych przedsiębiorstw

MAKSYMALNA KWOTA DOFINANSOWANIA:

- 20 mln euro, jeżeli koszty kwalifikowalne badań przemysłowych stanowią więcej niż połowę całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu lub
- 15 mln euro – w odniesieniu do pozostałych projektów

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA: zgodnie z zasadami pomocy horyzontalnej

KWOTA ALOKACJI: 1,88 mld euro



Cezary Kozanecki

PREZES ZARZĄDU
SYNEKTIK S.A.

Konkurs NCBiR „Szybka ścieżka” bardzo odpowiada potrzebom przedsiębiorców. Daje szansę na realizację projektów, które bez wsparcia z zewnątrz zostałyby odłożone „na półkę” lub co gorsze, w ogóle nie ujrzałyby światła dziennego.

Poziom wsparcia jest wystarczający, by firma podjęła ryzyko realizacji niecodziennego pomysłu, choć w naszym odczuciu mógłby być utrzymany na poziomie intensywności wsparcia jak dla badań przemysłowych przez cały okres trwania projektu.

Informacje jakie trzeba podać we wniosku wymagają dokładnego przemyślenia pomysłu, choć niektóre z nich trudno jest przewidzieć na etapie przygotowywania aplikacji (np. parametry techniczne). Dobrą zasadą jest także ograniczenie liczby znaków w poszczególnych sekcjach wniosku, zmuszające do precyzyjnego opisu założeń projektu.

Proces oceny – skrócony do 60 dni – jest doskonałym pomysłem. Panel ekspertów zapewnia rzeczową dyskusję i wyjaśnienie wątpliwości, jakie mogą pojawić się u recenzentów w trakcie oceny merytorycznej. Nawet jeśli projekt nie zostanie dofinansowany, to po dyskusji z ekspertami można wyciągnąć wnioski jak można projekt ulepszyć by uzyskać wsparcie.



Dr Marcin Szumowski

PREZES ZARZĄDU
ONCOARENDI THERAPEUTICS SP. Z O.O.

Dostępność bezzwrotnych środków publicznych zmieniła się radykalnie na przestrzeni ostatnich kilku lat i dziś mogą po nie sięgnąć wszyscy zainteresowani rozwojem B+R – zarówno startupy jak i duże firmy. Jest to wyraz zachęty do podejmowania ryzyka i rozwoju biznesu w dłuższej perspektywie.

Wsparcie ze środków publicznych, w tym szczególnie z programu Horyzont 2020, to atrakcyjny czynnik obniżający ryzyko inwestycyjne. To silny impuls do tego, by przyspieszyć dzisiejsze decyzje inwestycyjne w B+R, które zapewnią atrakcyjny zwrot z inwestycji w kolejnych latach i fundament do tego, by podejmowanie ryzyka i inwestowanie w B+R na trwałe wpisały się w DNA polskich firm.



Demonstrator – Działanie 1.1.2

Wsparcie badań naukowych i prac rozwojowych w skali demonstracyjnej



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP i duże)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Prace rozwojowe ukierunkowane na poszukiwanie nowych rozwiązań i wdrożenie innowacyjnych technologii, obejmujące:

- Budowę instalacji pilotażowych / demonstracyjnych służących testowaniu nowych rozwiązań technologicznych wypracowywanych w organizacjach badawczych lub w przedsiębiorstwach
- Testowanie nowych rozwiązań na instalacji pilotażowej / demonstracyjnej
- Przygotowanie innowacyjnego produktu (technologii) do wdrożenia



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWANYCH: 5 mln zł dla MŚP, 20 mln zł dla dużych przedsiębiorstw

MAKSYMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 15 mln euro

Całkowita wartość kosztów kwalifikowalnych nie może przekroczyć 50 mln euro

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA: zgodnie z zasadami pomocy horyzontalnej

KWOTA ALOKACJI: 656 mln euro



DR; MBA **Monika Lamparska-Przybysz**
KIEROWNIK DS. PROJEKTÓW
NAUKOWYCH I POZYSKIWANIA FUNDUSZY
ZAKŁADY FARMACEUTYCZNE „POLPHARMA” S.A.

W ramach programu „Demonstrator” nasza firma pozyskała dotację na przeprowadzenie badań nad lekiem biologicznym. W mojej

ocenie jest to ogromny sukces, ponieważ w obecnej perspektywie finansowej jest zdecydowanie mniej środków i programów na wspieranie dużych firm, a to sprawia, że konkurencja jest znacznie silniejsza. Dla naszej firmy jest to niezmiernie ważne, aby móc budować naszą pozycję nie tylko jako lidera na rynku farmaceutycznym, ale przede wszystkim jako firmy innowacyjnej.

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój przewidziano tzw. sektorowe programy finansujące prace B+R w wybranych sektorach gospodarki. Obecnie funkcjonują programy dla branży medycznej i lotniczej, jednak

w wyniku przeprowadzonego przez NCBR konkursu na ustanowienie nowych programów sektorowych, planuje się ustanowienie programów skierowanych także do innych branż.



INNOMED – Działanie 1.2 PO IR⁶ **Program badań naukowych i prac rozwojowych dla sektora gospodarki w obszarze medycyny innowacyjnej**



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa
Konsorcja przedsiębiorstw



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Projekty obejmujące badania przemysłowe i prace rozwojowe lub same prace rozwojowe zgodne z tematami badawczymi, tj.:

- Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne w onkologii
- Diagnostyka i terapia, w tym terapia spersonalizowana w chorobach nowotworowych
- Wytwarzanie produktów leczniczych do zastosowań w onkologii



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 1 mln zł

MAKSYMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 10 mln zł

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA: zgodnie z zasadami pomocy horyzontalnej

KWOTA ALOKACJI: 874 mln euro (programy sektorowe ogółem)

⁶ Zakres tematyczny projektów finansowanych w ramach Programu INNOMED nie jest tożsamy z zakresem tematycznym finansowanego w ramach funduszy krajowych Programu STRATEGMED.



Innolot – Działanie 1.2 PO IR⁷ Innowacyjne lotnictwo



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa
Konsorcja przedsiębiorstw



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Projekty wpisujące się w zakres merytoryczny konkursu:

- Innowacyjny System Napędowy (ISN)
- Innowacyjny Wiropląt (IW)
- Innowacyjny Samolot (IS)
- Mały Bezzałogowy Statek Powietrzny (MBS)
- Inne

W ramach każdego tematu określającego zakres merytoryczny wymienione są szczegółowe działania, które mogą być realizowane zgodnie z określoną Grupą wsparcia – A lub B



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

Grupa A – grupa programowa, w której liderem konsorcjum jest duży, średni, mały lub mikroprzedsiębiorca:

MINIMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 10 mln zł

MAKSYMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 50 mln zł

Grupa B – grupa programowa, w której liderem konsorcjum jest średni, mały lub mikroprzedsiębiorca

MINIMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 1 mln zł

MAKSYMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 7,5 mln zł

INTENSYWNOŚĆ DOFINANSOWANIA: zgodnie z zasadami pomocy horyzontalnej

KWOTA ALOKACJI: 874 mln euro (programy sektorowe ogółem)

W wyniku analizy pierwszej puli wniosków o ustanowienie programów sektorowych NCBR zdecydował o stworzeniu trzech kolejnych programów dla następujących sektorów:

- systemy bezzałogowe (InnoSBZ),
- włókiennictwo (INNOTEXTILE),
- chemiczny (INNOCHEM).

Ponadto, po modyfikacji przedłożonych studiów wykonalności, możliwe będzie ustanowienie programów dla następujących sektorów:

- farmaceutyczny (INNO-PHARM),
- elektroenergetyczny (PBSE),
- stalowy (INNOSTAL),
- inteligentne urządzenia i systemy do generacji energii oraz zarządzania systemami i elementami energetyki rozproszonej lub rozsianej (IUSER),
- górnictwo węgla kamiennego wraz sektorem produkcji maszyn, urządzeń oraz usługowym dla górnictwa węgla kamiennego,

- teleinformatyka (INNOICT, INNONET),
- offshore (OFFSHORE),
- drogownictwo (INNODROG),
- kuźnictwo (INNOFORGE)
- motoryzacja (INNOMOTO).

W kolejnych latach mogą odbywać się dodatkowe nabory studiów wykonalności w celu ustanowienia dalszych programów.

⁷ Opracowane na podstawie dokumentacji II konkursu (18 maja – 17 lipca 2015 r.).



Projekty aplikacyjne – Poddziałanie 4.1.4 PO IR



DLA KOGO?

Konsorcja (co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jedno przedsiębiorstwo)⁸



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Badania przemysłowe i / lub prace rozwojowe, realizowane przez jednostki naukowe we współpracy z konkretnym przedsiębiorcą / przedsiębiorcami, których celem jest znaczące zwiększenie skali wykorzystania nowych rozwiązań technologicznych niezbędnych dla rozwoju przedsiębiorstw oraz poprawy ich pozycji konkurencyjnej



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH: 2 mln zł

MAKSYMALNA WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 10 mln zł

Intensywność wsparcia w ramach konsorcjum różna dla jednostek naukowych i przedsiębiorstw:

JEDNOSTKA NAUKOWA – 100% kosztów kwalifikowanych niezależnie od rodzaju prac B+R

PRZEDSIĘBIORSTWO – zgodnie z zasadami pomocy horyzontalnej

KWOTA ALOKACJI: 143 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju



DODATKOWE KLUCZOWE KRYTERIA

- Planowane rezultaty projektu charakteryzują się nowością w skali światowej
- Planowane rezultaty projektu mają charakter innowacji przełomowej
- Projekt ma charakter ponadregionalny



Regionalne Programy Operacyjne



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (głównie MŚP)

Konsorcja przedsiębiorstw

Konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Rozpoczęcie lub rozwinięcie działalności B+R (prowadzenie prac badawczo-rozwojowych w celu opracowania nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych)
- Przygotowanie prototypów doświadczalnych
- Tworzenie instalacji demonstracyjnych i pilotażowych



FORMA WSPARCIA

dotacje, możliwe instrumenty finansowe



DODATKOWE KLUCZOWE KRYTERIA

W ramach Regionalnych Programów Operacyjnych preferowane są projekty wpisujące się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje, w tym oparte na kluczowych technologiach wspomagających oraz realizowane w ramach partnerstw

⁸ W skład konsorcjum może wchodzić nie więcej niż 5 podmiotów. Liczba przedsiębiorstw wchodzących w skład konsorcjum nie może być mniejsza niż połowa łącznej liczby konsorcjantów.

Jak zaznaczono na początku rozdziału środki w ramach RPO są rozdysponowywane w zależności od specyficznych potrzeb danych województw, stąd prezentowane obok informacje dotyczące możliwości uzyskania w sposób ogólny pokazują możliwości uzyskania dofinansowania.

W ramach środków krajowych przewidziane jest dofinansowanie ukierunkowane na wybrane branże i sektory prezentowane poniżej w ramach tzw. programów strategicznych wynikających z polityki naukowej i innowacyjnej państwa.

Przy ocenie projektów kluczowe czynniki brane pod uwagę to:

- wartość naukowa projektu, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjności i interdyscyplinarności rozwiązania będącego rezultatem projektu,
- dorobek i potencjał wnioskodawcy,
- możliwość zastosowania wyników projektu w gospodarce,
- przewidywane efekty ekonomiczne i społeczne projektu.



BIOSTRATEG



DLA KOGO?

Konsorcjum naukowe (co najmniej trzy jednostki organizacyjne, w tym co najmniej jedna jednostka naukowa oraz jeden przedsiębiorca)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Projekty obejmujące pięć strategicznych obszarów problemowych

- Bezpieczeństwo żywnościowe i bezpieczeństwo żywności
 - Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej
 - Przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa
 - Ochrona bioróżnorodności oraz zrównoważony rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - Leśnictwo i przemysł drzewny
- oraz polegające na opracowaniu i przygotowaniu wdrożenia nowych produktów, technik i technologii oraz innych rozwiązań mających zastosowanie w dziedzinach objętych zakresem tematycznym programu



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA KWOTA DOFINANSOWANIA: 10 mln zł.

KWOTA ALOKACJI: ok. 500 mln zł.



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju



KLUCZOWE KRYTERIA

- Stopień, w jakim wykonanie projektu przyczynia się do osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych programu
- Wartość naukowa projektu, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjności i interdyscyplinarności rozwiązania będącego rezultatem projektu
- Dorobek i potencjał wnioskodawcy
- Możliwość zastosowania wyników projektu w gospodarce
- Przewidywane efekty ekonomiczne i społeczne projektu
- Zasadność planowanych kosztów w stosunku do zakresu zadań objętych projektem oraz w stosunku do oczekiwanych wyników
- Możliwość osiągnięcia zaplanowanych wartości docelowych wskaźników w projekcie
- Udział środków własnych w całkowitym budżecie projektu



STRATEGMED

Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych



DLA KOGO?

Konsorcjum naukowe (co najmniej pięć jednostek organizacyjnych z siedzibą na terenie RP, w tym co najmniej jedna jednostka naukowa oraz jeden przedsiębiorca)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Projekty obejmujące fazę badawczą (A) oraz fazę przygotowań do wdrożenia (B) wpisujące się w co najmniej jedną z czterech grup tematycznych:

- Kardiologia i kardiochirurgia
- Onkologia
- Neurologia i zmysły
- Medycyna regeneracyjna

Wynikiem realizowanych projektów będzie opracowanie i wdrożenie nowych metod profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych oraz rehabilitacyjnych

Dofinansowanie na badania podstawowe może zostać udzielone jedynie jednostce naukowej



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA KWOTA DOFINANSOWANIA: 10 mln zł.

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA w ramach konsorcjum różna dla jednostek naukowych i przedsiębiorstw

KWOTA ALOKACJI: 800 mln zł



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju



TECHMATSTRATEG⁹

Nowoczesne technologie materiałowe



DLA KOGO?

Konsorcja naukowe (co najmniej trzy jednostki organizacyjne, z których co najmniej jedna jest jednostką naukową i co najmniej jedna jest przedsiębiorcą)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Dofinansowanie projektów obejmujących badania naukowe, prace rozwojowe oraz działania obejmujące przygotowanie ich wyników do zastosowania w praktyce w czterech kluczowych obszarach:

- Technologie materiałów konstrukcyjnych
- Technologie materiałów fotonicznych i nanoelektronicznych
- Technologie materiałów funkcjonalnych i materiałów o projektowanych właściwościach
- Bezodpadowe technologie materiałowe i technologie biodegradowalnych materiałów inżynierskich
- Technologie materiałów dla magazynowania i przesyłu energii



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MINIMALNA WYSOKOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH: 5 mln zł

KWOTA ALOKACJI: ok. 500 mln zł

⁹ Na podstawie ogólnego opisu programu. Informacje mogą ulec zmianie w zależności od poszczególnych konkursów, w szczególności w zakresie minimalnej wysokości kosztów kwalifikowalnych.

CENTRA BADAWCZO-ROZWOJOWE

Centra badawczo-rozwojowe stanowią istotny element prowadzący do podniesienia innowacyjności przedsiębiorstw, a co za tym idzie całej krajowej gospodarki. Centra mają na celu zapewnienie infrastruktury do prowadzenia specjalistycznych badań i prac B+R.

Poniżej przedstawiono główne rodzaje kosztów kwalifikowanych, które mogą być sfinansowane w ramach zidentyfikowanych instrumentów wsparcia.

Główne kategorie wydatków kwalifikowanych:

- koszty zakupu gruntów i budynków,
- koszty robót i materiałów budowlanych,
- koszty nabycia lub wytworzenia środków trwałych, wraz z kosztem instalacji i uruchomienia,
- koszty wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, know-how, nieopatentowana wiedza techniczna).



**Marek
Florkowski**
DYREKTOR CENTRUM
BADAWCZEGO ABB

Krakowskie Centrum Badawcze ABB przyczynia się do powstania zaawansowanych technologicznie wyrobów oraz modernizacji już istniejących polepszając ich walory użytkowe, wydajność jak i niezawodność oraz łatwości obsługi. Inwestowanie w działalność B+R+I ma ogromne znaczenie dla firmy, wpływa na wzrost konkurencyjności, umacnia markę ABB na rynku oraz umożliwia pozyskiwanie nowych klientów.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – Oś II



Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw – Działanie 2.1 PO IR



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP, duże)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Inwestycje w aparaturę i infrastrukturę niezbędną do utworzenia lub rozwoju centrów lub działów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach
- Prace badawcze realizowane w ramach agendy badawczej



FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

W CZĘŚCI INWESTYCYJNEJ: zgodnie z mapą pomocy regionalnej

WSPARCIE NA REALIZACJĘ AGENDY BADAWCZEJ: od 25 do 45% w odniesieniu do prac rozwojowych

Pomoc *de minimis* na zakup materiałów i produktów związanych bezpośrednio z realizacją projektu

KWOTA ALOKACJI: ok. 584 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Ministerstwo Gospodarki



KLUCZOWE KRYTERIA

- Projekt musi wpisywać się w jedną z Krajowych Inteligentnych Specjalizacji
- Beneficjent w wyniku uzyskanego wsparcia powinien uruchomić lub rozwinąć własną działalność B+R, zwiększyć nakłady prywatne ponoszone na B+R, a w efekcie podnieść innowacyjność swojej działalności oraz działalność podmiotów korzystających z ich usług
- Preferowane są projekty realizowane przez MŚP
- Niezbędne jest przygotowanie agendy badawczej planowanej do realizacji z wykorzystaniem infrastruktury finansowanej w ramach projektu
- Najważniejszymi czynnikami decydującymi o wsparciu będą:
 - wartość nakładów na działalność badawczo-rozwojową w odniesieniu do wielkości inwestycji
 - zakres planowanych prac B+R
 - zdolność do realizacji prac B+R
 - stworzenie nowych miejsc pracy dla pracowników B+R
 - poziom innowacyjności technologii planowanej do opracowania w CBR
 - współpraca z jednostką naukową przy prowadzeniu prac B+R

Regionalne Programy Operacyjne

**Budowa / rozbudowa CBR****DLA KOGO?**

Przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe

**NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?**

Przykładowe obszary wsparcia:

– budowa, rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego, służącego działalności innowacyjnej m.in. utworzenie centrów badawczo – rozwojowych np. zakup aparatury specjalistycznej i urządzeń laboratoryjnych

**FORMA I INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA**

FORMA WSPARCIA: dotacja / instrumenty zwrotne zgodnie z mapą pomocy regionalnej

**INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA**

Urzędy marszałkowskie poszczególnych województw

**KLUCZOWE KRYTERIA**

– W większości województw wsparcie przeznaczone będzie dla MŚP
– Preferowane projekty wpisujące się w obszary regionalnych inteligentnych specjalizacji

Specjalne Strefy Ekonomiczne

**Budowa / rozbudowa centrów badawczo-rozwojowych****DLA KOGO?**

Przedsiębiorstwa

NA CO MOŻNA UZYSKAĆ POMOC W FORMIE ZWOLNIENIA Z PODATKU DOCHODOWEGO DLA PRZEDSIĘBIORSTW?

Nowe inwestycje związane z utworzeniem centrów B+R

FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

Do 70% kosztów inwestycyjnych lub dwuletnich kosztów nowych miejsc pracy (wsparcie w formie zwolnienia z podatku dochodowego dla przedsiębiorstw)

Kryterium wejścia w przypadku inwestycji na terenie należącym do SSE – minimalne koszty inwestycyjne na poziomie 100 tys. zł

Kryteria wejścia w przypadku obejmowania SSE gruntu prywatnego – koszty kwalifikowane na poziomie co najmniej 10 mln zł lub wzrost zatrudnienia o co najmniej pięćdziesięciu nowych pracowników

**INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA**

Zarządy Specjalnych Stref Ekonomicznych

**KLUCZOWE KRYTERIA**

– Inwestycja będzie realizowała usługi w zakresie usług badań naukowych i prac rozwojowych określonych działem 72 PKWiU



W PERSPEKTYWIE
FINANSOWEJ
2014-2020 NA WSPARCIE
INWESTYCYJNE ZWIĄZANE
Z WDROŻENIEM NOWYCH
TECHNOLOGII PRODUKCJI
/ NOWYCH PRODUKTÓW
MOGĄ LICZYĆ NIEMAL
WYŁĄCZNIE PODMIOTY
Z SEKTORA MŚP.

WDROŻENIA WYNIKÓW PRZEPROWADZONYCH / ZAKUPIONYCH PRAC B+R

Uzyskanie wsparcia na wdrożenie wyników prac B+R możliwe jest w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia oraz wszystkich Regionalnych Programów Operacyjnych. Wdrażane mogą być zarówno własne, jak i zakupione wyniki prac B+R.

Wsparcie ukierunkowane jest przede wszystkim na sektor MŚP. W przypadku niektórych RPO dopuszczalne jest również wsparcie dla dużych przedsiębiorstw. Będzie się ono skupiać na obszarach wysokiego ryzyka / niskiej rentowności lub projektach o wyjątkowym charakterze, które nie mogą być zrealizowane przez MŚP.

W przypadku programów krajowych preferencje uzyskują projekty wpisujące się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje. Projekty te muszą wykazywać ponadto pozytywny wpływ na realizację zasady zrównoważonego rozwoju. W przypadku ubiegania się o wsparcie w ramach RPO, preferowane będą projekty wpisujące się w Regionalne Inteligentne Specjalizacje. W niektórych województwach preferencje uzyskać mogą również projekty dotyczące wdrożenia wyników prac B+R, które uzyskano w projektach wcześniej

dofinansowanych w ramach działania B+R w danym RPO. Kluczowym czynnikiem sukcesu dla wszystkich działań jest innowacyjność wprowadzanych rozwiązań oraz potencjał rynkowy produktu będącego efektem realizacji projektu.

Poniżej przedstawiono główne rodzaje kosztów, które mogą być sfinansowane w ramach zidentyfikowanych instrumentów wsparcia.

Główne kategorie wydatków kwalifikowanych:

- koszt nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz nabycia prawa własności nieruchomości,
- koszt nabycia albo wytworzenia środków trwałych,
- koszt nabycia robót i materiałów budowlanych,
- koszt nabycia wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej.

W wybranych działaniach możliwe jest również dofinansowanie kosztów fazy rozwojowej lub kosztów doradztwa stanowiących jednak element uzupełniający projektu.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – Oś III



Badania na rynek – Działanie 3.2.1. PO IR Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- prowadzenie prac rozwojowych związanych z dostosowaniem posiadanej / zakupionej technologii do potrzeb przedsiębiorstwa (faza badawcza)
- wdrożenie wyników własnych bądź zakupionych prac B+R w przedsiębiorstwie (faza wdrożeniowa)
- rezultatem projektu powinno być wprowadzenie na rynek nowych bądź znacząco ulepszonych produktów lub usług



FORMA I WIELKOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MIN. WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH PROJEKTU: 10 mln zł

MAKS. WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH PROJEKTU: 50 mln euro (w tym na prace rozwojowe: 1 mln zł; na doradztwo: 1 mln zł)

MAKS. WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA: 20 mln zł (w tym na eksperymentalne prace rozwojowe: 40 tys. zł, na usługi doradcze: 50 tys. zł)

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA:

- Faza wdrożeniowa – zgodnie z mapą pomocy regionalnej
- Faza badawcza – 35% kosztów kwalifikowanych dla średnich przedsiębiorstw; 45% kosztów kwalifikowanych dla mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw
- Koszty doradztwa – 50% kosztów kwalifikowanych

Koszty związane z nabyciem nieruchomości oraz zakupem robót i materiałów budowlanych łącznie nie mogą przekroczyć 20% kosztów kwalifikowanych (maksymalnie 5 mln zł)

Koszty związane z nabyciem / leasingiem nieruchomości nie mogą przekroczyć 10% kosztów kwalifikowanych

KWOTA ALOKACJI: 1,04 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości



KLUCZOWE KRYTERIA

- wsparcie w szczególności przeznaczone na wdrożenie wyników prac B+R zrealizowanych samodzielnie lub zrealizowanych na zlecenie wnioskodawcy
- innowacyjność produktu
- potencjał rynkowy produktu będącego efektem realizacji projektu



Kredyt na innowacje technologiczne – Działanie 3.2.2. PO IR



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Zakup i wdrożenie nowej technologii oraz uruchomienie na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych, w stosunku do dotychczas wytwarzanych w RP, towarów, procesów lub usług
- Wdrożenie własnej nowej technologii oraz uruchomienie na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych w stosunku do dotychczas wytwarzanych w RP towarów, procesów lub usług



FORMA I WIELKOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja (premia technologiczna) przeznaczona wyłącznie na spłatę kredytu inwestycyjnego udzielonego przez bank komercyjny

MAKS. WARTOŚĆ WSPARCIA: 6 mln zł

MAKS. WARTOŚĆ KOSZTÓW KWALIFIKOWALNYCH PROJEKTU: 50 mln euro

INTENSYWNOŚĆ WSPARCIA: zgodnie z mapą pomocy regionalnej

KWOTA ALOKACJI: 422 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Bank Gospodarstwa Krajowego



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

- Posiadanie zdolności kredytowej, umożliwiającej uzyskanie kredytu inwestycyjnego na warunkach komercyjnych
- Innowacyjność technologii: czy technologia wprowadza nowe korzystne rozwiązania, które nie były wcześniej dostępne w rozwiązaniach alternatywnych; czy technologia stanowi rozwinięcie znanych technologii – wprowadza udoskonalenia wybranych charakterystyk znanych wcześniej rozwiązań, np. szybkości, wydajności
- Planowana do wdrożenia technologia ma postać prawa własności przemysłowej, wyników prac rozwojowych, wyników badań przemysłowych, nieopatentowanej wiedzy technicznej
- Preferowane do wsparcia będą projekty, które wpiszą się w Krajowe Inteligentne Specjalizacje, a także projekty dotyczące branż wysokich lub średnio-wysokich technologii.
- Preferencja dla członków Krajowych Klastrow Kluczowych



Wdrażanie innowacji przez MŚP – Działanie 1.3.1. PO PW



DLA KOGO?

MŚP¹⁰ (wchodzący w skład ponadregionalnego powiązania kooperacyjnego¹¹)



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Projekty prowadzące do stworzenia innowacyjnych (na poziomie kraju) produktów poprzez wdrożenie (własnych lub nabytych) wyników prac B+R
- Możliwość współfinansowania poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego mającego na celu wdrożenie innowacyjnego produktu:
 - przygotowanie do wdrożenia obejmujące w szczególności: przygotowanie analizy rynku i możliwości ulokowania na nim produktu, przygotowanie dokumentacji wdrożeniowej, uzyskanie, walidację i obronę patentu, uzyskanie niezbędnych certyfikatów i akredytacji, od których uzależnione jest wdrożenie produktu lub technologii do działalności produkcyjnej przedsiębiorstwa (na tym etapie mogą być finansowane usługi doradcze w zakresie innowacji i usługi wsparcia innowacji, jeżeli są niezbędne dla skutecznego przygotowania do wdrożenia)
 - nabycie wartości niematerialnych i prawnych, które są niezbędne do wdrożenia własnych lub nabytych wyników prac B+R (wyniki prac B+R stanowić będą podstawę do opracowania nowego innowacyjnego produktu)
 - przeprowadzenie prac dostosowawczych
 - etap wdrożenia obejmujący inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe



FORMA I WIELKOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

MIN. WARTOŚĆ WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH: 1 mln zł

MAKS. WARTOŚĆ DOFINANSOWANIA WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH: 7 mln zł

KWOTA ALOKACJI: ok. 100 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

- Przedsięwzięcie zgłoszone do wsparcia przez MŚP będącego członkiem ponadregionalnego powiązania kooperacyjnego powinno zawierać się w ramach celów rozwojowych tego powiązania oraz być związane z obszarem jego specjalizacji
- Preferowane będą projekty:
 - których realizacja przyczyni się do wzrostu zatrudnienia we wspartych MŚP
 - wpisujące się w zakres regionalnych inteligentnych specjalizacji wspólnych dla co najmniej dwóch województw z Polski wschodniej
 - przyczyniające się do promocji zielonej i zrównoważonej gospodarki

¹⁰ MŚP prowadzący działalność gospodarczą na terytorium RP, zatrudniający co najmniej pięciu pracowników w ostatnim roku obrotowym trwającym przynajmniej 12 miesięcy oraz osiągający przychody ze sprzedaży nie mniejsze niż 600 tys. zł przynajmniej w jednym zamkniętym roku obrotowym w okresie 3 lat poprzedzających rok, w którym składany jest wniosek o dofinansowanie, a także należący od co najmniej 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do ponadregionalnego powiązania kooperacyjnego.

¹¹ Przez ponadregionalne powiązanie kooperacyjne rozumie się zgrupowanie minimum pięciu działających w pokrewnych sektorach przedsiębiorców współpracujących w procesie tworzenia wyrobów lub usług, którego działalność koordynowana jest przez podmiot zarządzający powiązaniem. Ponadregionalne powiązanie kooperacyjne obejmuje swym zasięgiem minimum dwa województwa, w tym co najmniej jedno z terenu Polski wschodniej. Na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, funkcjonuje od co najmniej 12 miesięcy.

Regionalne Programy Operacyjne



Wdrożenie wyników prac B+R – Regionalne Programy Operacyjne



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Wdrożenie własnych lub zakupionych wyników badań naukowych / technologii oraz praw do własności intelektualnej związanej z wdrażanym produktem lub usługą, w tym nowe inwestycje obejmujące zastosowanie nowych, innowacyjnych w skali regionu rozwiązań w szczególności technologicznych w produkcji i usługach, np. prowadzących do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko
- Bezpośrednie wsparcie inwestycji przedsiębiorstw w obszarze wdrażania wyników prac badawczo-rozwojowych



FORMA I WIELKOŚĆ WSPARCIA

FORMA WSPARCIA: dotacje / instrumenty finansowe

Limity kwotowe dotyczące wartości projektu, wartości wydatków kwalifikowanych oraz wielkości wsparcia są różne w zależności od wybranego działania oraz RPO



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Urzędy marszałkowskie poszczególnych województw



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

- W większości województw wsparcie przeznaczone będzie tylko dla MŚP:
- Innowacyjność wdrażanych produktów lub usług
- Potencjał rynkowy wdrażanego produktu lub usługi

Specjalne Strefy Ekonomiczne



Innowacyjne inwestycje



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Wdrożenie nowych, niestosowanych rozwiązań technologicznych oraz uruchomienie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych produktów

FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

Do 70 % kosztów inwestycyjnych lub dwuletnich kosztów nowych miejsc pracy (wsparcie w formie zwolnienia z podatku dochodowego)

Kryterium wejścia w przypadku inwestycji na terenie należącym do SSE – minimalne koszty inwestycyjne na poziomie 100 tys. zł

Kryteria wejścia w przypadku obejmowania SSE gruntu prywatnego – koszty kwalifikowane na poziomie co najmniej 20 mln zł oraz wzrost zatrudnienia o co najmniej 30 nowych pracowników*



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Zarządy Specjalnych Stref Ekonomicznych

* W województwie lubelskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim and warmińsko-mazurskim szczegółowe warunki dotyczące wielkości zatrudnienia i kosztów kwalifikowanych inwestycji obniża się o 30%.

INNE FORMY WSPARCIA

HORYZONT 2020

Horyzont 2020 jest to program ramowy UE ukierunkowany na prowadzenie nowatorskich badań i innowacyjnych rozwiązań w ramach trzech obszarów priorytetowych:

- doskonała baza naukowa,
- wiodąca pozycja w przemyśle,
- wyzwania społeczne.

Z uwagi na fakt, że program wdrażany jest bezpośrednio przez Komisję Europejską, w większości przypadków wymagane jest żeby dofinansowane projekty realizowane były przez konsorcja, w skład których wchodzić będą podmioty z co najmniej trzech różnych państw. W ramach poszczególnych konkursów Horyzontu 2020 o dofinansowanie ubiegać się mogą duże, średnie oraz małe przedsiębiorstwa, na projekty związane z prowadzeniem prac B+R oraz przygotowaniem do wdrożenia ich wyników. Horyzont 2020 zarówno pod

względem zakresu, jak i pod względem wysokości budżetu (77 mld euro) jest największym dotychczas unijnym programem dotyczącym obszaru B+R.

Warto podkreślić, że w ramach Horyzontu 2020 uwzględniono specyficzne potrzeby przedsiębiorstw z sektora MŚP, czego wyrazem jest ustanowienie zaprezentowanego poniżej Instrumentu dla MŚP, który umożliwia otrzymanie dofinansowania przez indywidualne przedsiębiorstwa, bez konieczności nawiązywania współpracy z podmiotami z innych państw.



Horyzont 2020 – Instrument dla MŚP



DLA KOGO?

Przedsiębiorstwa (MŚP)
Konsorcja przedsiębiorstw z sektora MŚP



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

FAZA 1 – STUDIUM WYKONALNOŚCI

– Ocena potencjału technicznego i komercyjnego produktu, usługi, technologii będącej przedmiotem projektu, której celem jest potwierdzenie wykonalności koncepcji, dokonanie oceny potencjalnego ryzyka i zagadnień własności intelektualnej, znalezienie partnerów do projektu i sformułowanie wstępnego biznes planu

FAZA 2 – REALIZACJA

– Przeprowadzenie badania planowanego rozwiązania, produktu, usługi aż do momentu doprowadzenia do demonstracji i gotowości do komercjalizacji
– Działania takie jak prototypowanie, skalowanie, demonstracja, miniaturyzacja, replikacja oraz powielanie rynkowe

FAZA 3 – KOMERCJALIZACJA

– Projekty zakwalifikowane do tej fazy będą objęte pośrednim wsparciem (bezzgotówkowym) polegającym na dostępie przedsiębiorstw do kapitałowych i dłużnych instrumentów finansowych, pomoc w networkingu, zabezpieczeniu praw własności intelektualnej oraz pomoc w dotarciu z produktem na nowe rynki. Wsparcie będzie udzielone tylko tym podmiotom, które otrzymały dofinansowanie w fazie 1 i 2. Nie jest możliwe aplikowanie po wsparcie tylko do fazy 3



FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

FAZA 1: Dotacja w wysokości 50 tys. euro oraz wsparcie w postaci bezpłatnego coachingu oferowanego za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network

FAZA 2: Dotacja do 70% kosztów kwalifikowanych, przy czym wartość projektu w fazie drugiej powinna zawierać się pomiędzy 0,5 do 2,5 mln euro oraz wsparcie w postaci bezpłatnego coachingu oferowanego za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network

FAZA 3: Wsparcie bezzgotówkowe



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Komisja Europejska



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

– Rozwiązanie musi plasować się na poziomie 6 w skali gotowości technologicznej (TRL)
– Czas trwania fazy 1 – do 6 miesięcy
– Czas trwania fazy 2 – 12 – 24 miesiące



Horyzont 2020 – Szybka ścieżka do innowacji



DLA KOGO?

M.in. MŚP

Konsorcja składające się z minimalnie trzech i maksymalnie pięciu partnerów



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Działania związane z wyznaczaniem standardów, zaawansowanym testowaniem, pilotażem i demonstracją, walidacją w warunkach rzeczywistych, certyfikacją i walidacją modelu biznesowego dla nowych usług i produktów
- Dofinansowanie działań innowacyjnych
- Finansowane są koszty wynagrodzeń, koszty podwykonawstwa, inne koszty bezpośrednie (podróże, koszty amortyzacji sprzętu trwałego, koszty wielkich infrastruktur badawczych, zakup towarów i usług)



FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

Maksymalna wielkość grantu to 3 mln euro, a poziom dofinansowania 70%

Podmioty non for profit (np. uniwersytety, instytuty badawcze) mogą ubiegać się o dofinansowanie na poziomie 100%



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Komisja Europejska



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

- Projekty muszą zawierać się w obszarach wskazanych w Programach Pracy Horyzontu 2020:
 - Wiodąca pozycja w obszarze technologii wspomagających i przemysłowych: ICT, nanotechnologie, zaawansowana produkcja i przetwarzanie, zaawansowane materiały, biotechnologia, przemysł kosmiczny
 - Wyzwania społeczne: zdrowie, rolnictwo, gospodarka morska i biogospodarka, energetyka, transport, ochrona klimatu i środowiska, efektywne gospodarowanie zasobami i surowcami oraz problematyka społeczna i bezpieczeństwo obywateli
 - Wspierane rozwiązania powinny być dojrzałe – na poziomie min. TRL 6, a w przypadku innowacji nietechnologicznych wykazywać podobny poziom. FTI ma doprowadzić technologię do poziomu 9, aby mogła być wdrożona na rynek i przynieść korzyści gospodarce i społeczeństwu europejskiemu
- Innowacja powinna znaleźć się na rynku w ciągu 36 miesięcy (od rozpoczęcia projektu)



Horyzont 2020 – Pozostałe możliwości



DLA KOGO?

Podmioty z:

- Krajów członkowskich Unii Europejskiej
 - Krajów stowarzyszonych w ramach programu Horyzont 2020, które automatycznie kwalifikują się do uczestnictwa w programie
 - Krajów trzecich zgodnie z zasadami i warunkami ogólnymi uczestnictwa tych krajów w programach UE, ustalonymi w odpowiednich umowach ramowych oraz kiedy ich uczestnictwo jest niezbędne do osiągnięcia celów programu Horyzont 2020
- Organizacje międzynarodowe o znaczeniu europejskim



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

- Działania innowacyjne (IA) – obejmują pilotaż, demonstrację, przygotowywanie prototypów, testowanie, walidację produktów na dużą skalę i powielanie rynkowe. Finansowane jest również opracowanie planów produkcyjnych i systemów lub projektów nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług
- Działania badawczo-innowacyjne (RIA) – obejmują badania podstawowe i stosowane, rozwój technologii, testowanie i sprawdzanie poprawności na prototypie w małej skali w laboratorium lub w środowisku symulowanym
- Akcje koordynacyjne i wspierające (CSA) – obejmują działania towarzyszące badaniom, takie jak: standaryzacja, rozpowszechnianie, zwiększenie świadomości, komunikacja, tworzenie sieci kontaktów, koordynacja, usługi wsparcia, dialogi polityczne, wzajemne ćwiczenia edukacyjne i uczenie się oraz analizy, w tym analizy na potrzeby nowej infrastruktury. W ramach tego działania finansowana jest również koordynacja i tworzenie sieci, partnerstw innowacyjnych, programów i polityk



FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

FORMA WSPARCIA: dotacja

DZIAŁANIA BADAWCZO-INNOWACYJNE (RIA) – dofinansowanie 100%

DZIAŁANIA INNOWACYJNE (IA) – dofinansowanie 70%, z wyjątkiem organizacji non profit, które dofinansowane są w 100%

AKCJE KOORDYNACYJNE I WSPIERAJĄCE (CSA) – dofinansowanie 100%



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

Komisja Europejska



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

- W zależności od programu projekty powinny być skierowane na rozwiązywanie problemów z następujących tematów:
 - wiodąca pozycja w obszarze technologii wspomagających i przemysłowych: ICT, nanotechnologie, zaawansowana produkcja i przetwarzanie, zaawansowane materiały, biotechnologia, przemysł kosmiczny
 - wyzwania społeczne: zdrowie, rolnictwo, gospodarka morską i biogospodarka, energetyka, transport, ochrona klimatu i środowiska, efektywne gospodarowanie zasobami i surowcami oraz problematyka społeczna i bezpieczeństwo obywateli
- Projekty badawcze (*research and innovation actions* – RIA) i innowacyjne (*innovation actions* – IA) realizowane są w konsorcjach projektowych składających się z minimum trzech partnerów pochodzących z trzech różnych państw członkowskich UE lub krajów stowarzyszonych z programem Horyzont 2020
- Podstawowe kryteria oceny to doskonałość, oddziaływanie i implementacja.
- Projekty muszą mieć wymiar europejski (*European added value*)

POZOSTAŁE MOŻLIWOŚCI WSPARCIA DZIAŁALNOŚCI B+R+I

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – Oś I


**Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw z sektora nauki w fazie seed – Bridge Alfa
– Działanie 1.3 Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych**
**DLA KOGO?**

- Przedsiębiorstwa znajdujące się na wczesnym etapie rozwoju i prowadzące prace B+R w obszarze zaawansowanych technologii
- Mikroprzedsiębiorstwa, tj. spółki typu spin-off

**NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?**

Finansowanie obejmuje koszty badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz inne koszty, związane z przygotowaniem wyników prac B+R do wdrożenia oraz oceną potencjału komercyjnego projektu

**FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA**

FORMA WSPARCIA: Instrumenty zwrotne – kapitałowy Instrument finansowy w formie Funduszu Funduszy BRIdge Alfa¹²

KWOTA ALOKACJI: 113 mln euro

**INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA¹²**

NCBR, Menadżer Funduszu Funduszy

**KLUCZOWE KRYTERIA OCENY**

Utworzone zostaną wehikuły inwestycyjne, których celem będzie wyszukiwanie innowacyjnych pomysłów, pochodzących głównie ze środowiska jednostek naukowych w Polsce. Wehikuły inwestycyjne będą weryfikować racjonalność pomysłów na projekt B+R we wczesnej fazie rozwoju (seed)

¹² Fundusze BRIdge Alfa – fundusze pre-seed typu proof of concept o przewidywanej standardowo kapitalizacji do 30 mln zł każdy, utworzone przez zespoły zarządzające wybrane w ramach FoF przez Menadżera FoF i zaakceptowane przez NCBR, angażujące się we wsparcie przedsięwzięć badawczo-rozwojowych w fazach proof of principle i proof of concept.



Publiczno-prywatne wsparcie prowadzenia prac badawczo-rozwojowych z udziałem funduszy kapitałowych – Bridge VC – Działanie 1.3 Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych



DLA KOGO?

- Przedsiębiorstwa znajdujące się na wczesnym etapie rozwoju i prowadzące prace B+R w obszarze zaawansowanych technologii
- MŚP



NA CO MOŻNA UZYSKAĆ WSPARCIE?

Finansowanie obejmuje koszty badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz inne koszty związane z przygotowaniem wyników prac B+R do wdrożenia oraz oceną potencjału komercyjnego projektu



FORMA WSPARCIA I WYSOKOŚĆ DOFINANSOWANIA

FORMA WSPARCIA: dotacja / instrumenty zwrotne

KWOTA ALOKACJI: ok. 225 mln euro



INSTYTUCJA UDZIELAJĄCA WSPARCIA

NCBR, Menadżer Funduszu Funduszy



KLUCZOWE KRYTERIA OCENY

W ramach instrumentu finansowego VC przewiduje się dokonywanie ko-inwestycji ze środków pozostających w dyspozycji podmiotu publicznego, zasilonego środkami PO IR oraz funduszy typu venture capital (krajowych i zagranicznych), które będą wspólnie angażować środki na wejścia kapitałowe w innowacyjne przedsiębiorstwa realizujące projekty B+R i komercjalizujące ich wyniki.



Pozostałe programy wspierania badań i rozwoju



INSTRUMENT

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ – II Oś:

Wsparcie rozwoju otwartych innowacji

PRZEZNACZENIE WSPARCIA Tworzenie partnerstw pomiędzy dużymi przedsiębiorstwami a MŚP dla jak najlepszego wykorzystywania wewnętrznych i zewnętrznych zasobów, technologii oraz wiedzy, w tym zbieranie z dużych firm niewykorzystanych pomysłów oraz identyfikacja MŚP zainteresowanych dalszym rozwojem i komercjalizacją tej wiedzy. Wejścia kapitałowe w innowacyjne przedsiębiorstwa realizujące projekty B+R i komercjalizujące ich wyniki



INSTRUMENT

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – III Oś:

Wsparcie ochrony własności przemysłowej przedsiębiorstw

PRZEZNACZENIE WSPARCIA Uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej oraz realizacja ochrony własności przemysłowej, a także prowadzenie analiz czystości patentowej, które są niezbędnym elementem skutecznej komercjalizacji technologii



INSTRUMENT

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – III Oś:

stymulowanie współpracy nauki z biznesem – bony na innowacje

PRZEZNACZENIE WSPARCIA Wsparcie dla MŚP na zakup usługi związanej z opracowaniem nowego produktu lub usługi, projektu wzorniczego, nowej technologii produkcji albo znaczącym ulepszeniem wyrobu lub technologii produkcji



INSTRUMENT

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – IV Oś:

- Strategiczne programy badawcze dla gospodarki
- Regionalne agendy naukowo-badawcze
- Programy badawcze wirtualnych instytutów

PRZEZNACZENIE WSPARCIA Prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, realizowanych przez konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe (przy czym liderem tych projektów jest zawsze jednostka naukowa)



INSTRUMENT

GO_GLOBAL.PL

PRZEZNACZENIE WSPARCIA Wsparcie innowacyjnych firm komercjalizujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych na rynkach światowych

LEGENDA



Wsparcie badań przemysłowych i prac rozwojowych



Program centralny



Wsparcie prac rozwojowych w skali demonstracyjnej



Innowacyjne lotnictwo



Projekty aplikacyjne (nauka + biznes)



Biostrateg



Regionalne Programy Operacyjne



Nowoczesne technologie materiałowe



Program badań naukowych i prac rozwojowych dla sektora medycznego i farmaceutycznego



Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw



Projekty wdrożeniowe (inwestycyjne)



Polska Wschodnia



Programy Komisji Europejskiej



Wsparcie z udziałem funduszy kapitałowych (VC)



SKUTECZNE
PRZYGOTO-
WANIE
PROJEKTU

” IDENTYFIKACJA
ROZWIĄZAŃ
NOSZĄCYCH ZNAMIONA
INNOWACJI I OKREŚLENIE
SPOSOBÓW NA ICH
OSIĄGNIĘCIE CZY TEŻ
WDROŻENIE POWINNO
BYĆ PIERWSZYM KROKIEM
PRZEDSIĘBIORSTWA.

Jednym ze sposobów rozwoju, który może przynieść największe korzyści dla przedsiębiorstwa jest podjęcie działalności innowacyjnej. Istotną kwestią przy podjęciu takiej decyzji jest określenie etapu rozwoju, na którym znajduje się dane przedsiębiorstwo oraz gotowości do podjęcia nowych wyzwań. Identyfikacja rozwiązań noszących znamiona innowacji i określenie sposobów na ich osiągnięcie czy też wdrożenie powinno być pierwszym krokiem przedsiębiorstwa. Wykorzystanie dostępnych w tym zakresie środków finansowych UE oraz źródeł krajowych może znacząco ograniczyć ryzyko niepowodzenia projektu

i doprowadzić do jego pełnego i zgodnego z założeniami sukcesu. Opracowanie innowacji może odbywać się w zależności od przedsiębiorstwa: z wykorzystaniem własnych zasobów lub zasobów zewnętrznych. Opracowane w toku prac B+R rozwiązanie innowacyjne powinno zostać objęte ochroną praw własności przemysłowej. Zakończeniem procesu powinno być wdrożenie opracowanych rozwiązań do działalności przedsiębiorstwa i osiągnięcie zaplanowanych przychodów z tego tytułu. Opis całości procesu wraz z praktycznymi wskazówkami znajduje się poniżej.

RYS.1 Etapy realizacji projektu B+R+I.



IDENTYFIKACJA ROZWIĄZAŃ NOSZĄCYCH ZNAMIONA INNOWACJI

Generalnym celem prac B+R jest opracowanie rozwiązań innowacyjnych w obrębie produktów i / lub procesów. Innowacja produktowa może dotyczyć opracowania zupełnie nowego lub udoskonalonego produktu. Innowacja procesowa oznacza opracowanie i wdrożenie nowych lub znacząco udoskonalonych procesów wytwarzania. Identyfikacja rozwiązań innowacyjnych

oraz weryfikacja możliwości ich wdrożenia przez przedsiębiorcę powinna zostać poprzedzona wielowymiarową analizą potrzeb firmy.

Kompleksowa analiza potrzeb firmy powinna obejmować przede wszystkim:

- przeprowadzenie przeglądu strategicznego w firmie,
- opracowanie strategii innowacji,
- określenie celów rozwojowych,

- określenie bazy potencjalnych partnerów biznesowych,
- analizę kroków bezpośrednich konkurentów rynkowych.

Najczęstszym błędem przedsiębiorców w tym zakresie jest podejmowanie decyzji o realizacji projektów innowacyjnych ad hoc.

ANALIZA POTENCJAŁU ROZWIĄZANIA INNOWACYJNEGO

Zidentyfikowane rozwiązanie innowacyjne, aby przyczynić się do rozwoju przedsiębiorstwa i poprawy jego konkurencyjności, powinno charakteryzować się znaczącym potencjałem oraz możliwością jego wdrożenia. Podstawą w przypadku analizy potencjału rozwiązania innowacyjnego są dwie kwestie:

- analiza rynku:
 - popytu i nisz rynkowych,
 - przewag rozwiązania względem produktów / technologii konkurencyjnych,
 - pod kątem czystości patentowej naszego rozwiązania – tj. czy

na rynku nie istnieje takie samo rozwiązanie, które już zostało objęte ochroną praw własności przemysłowej;

- analiza możliwości wdrożenia rozwiązania innowacyjnego – czy przedsiębiorstwo posiada wystarczające zasoby, aby wdrożyć i w pełni wykorzystać innowację?

Dokonując analizy rozwiązania innowacyjnego warto rozważyć już na tym etapie podjęcie współpracy z jednostką naukową lub innym wyspecjalizowanym podmiotem realizującym prace badawcze. Przedstawiciele

środowiska naukowego, poprzez swoją działalność są w stanie zweryfikować znaczenie rozwiązania dla danej branży. W przypadku braku dotychczasowych doświadczeń ze światem nauki, przedsiębiorców w tej kwestii wesprzeć mogą również tzw. brokerzy innowacji. Ich zadaniem jest zachęcanie do komercjalizacji rezultatów prac B+R, inicjowanie kontaktów pomiędzy przedsiębiorcami a naukowcami oraz analiza projektów pod kątem ich potencjału komercyjnego.

DECYZJA O PODJĘCIU PRAC B+R

Stwierdzenie wysokiego potencjału rozwiązania pozwoli na zaplanowanie dalszych kroków. Co do zasady można wyróżnić cztery możliwe formy prowadzenia działalności B+R w przedsiębiorstwie:

- we własnym zakresie – z wykorzystaniem zasobów własnych podmiotu,
- we własnym zakresie – z wykorzystaniem wyspecjalizowanego

centrum badawczo-rozwojowego realizującego prace B+R na rzecz przedsiębiorstwa,

- z wykorzystaniem zasobów zewnętrznych – w ramach konsorcjum, np. z jednostką naukową lub innym przedsiębiorcą,
- z wykorzystaniem zasobów zewnętrznych – w ramach outsourcingu usług.

W zależności od wyboru formy prowadzenia prac B+R różnicą mogą być koszty ich realizacji (w tym progi dofinansowania ze środków publicznych), czas prowadzenia prac lub ryzyko ich powodzenia. Nieodłącznym elementem będzie też ustalenie zasad związanych z zabezpieczeniem informacji poufnych oraz określenie praw do wypracowanych wyników. Ma to szczególne znaczenie podczas współpracy w ramach konsorcjum.

IDENTYFIKACJA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PROJEKTU B+R

Bardzo istotną kwestią realizacji działalności B+R w firmie jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych. Co do zasady poszczególne projekty B+R mogą być finansowane z trzech różnych źródeł:

- środków własnych,
- finansowania komercyjnego (kredyty komercyjne, pożyczki, itp.),
- źródeł dofinansowania publicznego (w tym funduszy UE).

Warto zaznaczyć, że pomimo uzyskania finansowania ze źródeł

zewnętrznych przedsiębiorcy muszą zapewnić część środków finansowych do realizacji projektu ze środków własnych.

Dobre praktyki:

- prowadzenie bieżącej analizy dostępnych instrumentów wsparcia,
- utworzenie dedykowanego zespołu do przygotowania projektów B+R w ramach zewnętrznych źródeł finansowania / nawiązanie współpracy z doradcą,

- uczestnictwo w wydarzeniach organizowanych przez instytucje udzielające wsparcia.

Najczęstsze błędy:

- obawa przedsiębiorców przed ubieganiem się o wsparcie finansowe ze środków publicznych,
- koncentracja tylko na jednym typie środków, np. wyłącznie funduszach UE,
- nieprzychylność wobec instrumentów dłużnych.

PRZYGOTOWANIE PROJEKTU W KONTEKŚCIE UBIEGANIA SIĘ O DOFINANSOWANIE

Autorzy projektów B+R+I mogą starać się uzyskać dofinansowanie w ramach szeregu różnych programów wsparcia. Co do zasady jednak zakres prac, jakie są niezbędne do podjęcia w ramach różnych konkursów jest zbliżony. Poniżej zaprezentowano kluczowe kryteria wyboru, na bazie których projekty B+R są oceniane oraz kwestie, na które warto zwrócić uwagę przy przygotowywaniu założeń projektu B+R oraz dokumentacji aplikacyjnej.

Kryteria:

- poziom innowacyjności rezultatów prac B+R (wysoki poziom nowoczesności, użyteczności i znaczące przewagi konkurencyjne nad innymi produktami usługami / technologiami dostępnymi na rynku docelowym),
- zgodność z krajowymi lub regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami,
- zapewnienie wystarczających

zasobów rzeczowych i osobowych do realizacji prac B+R,

- doświadczenie przedsiębiorstwa w realizacji prac B+R,
- utworzenie / rozwój działu B+R,
- objęcie rezultatu projektu ochroną praw własności przemysłowej,
- przewidywane efekty ekonomiczne i społeczne zastosowania wyników projektu (okres zwrotu nakładów, duży efekt środowiskowy, wpływ na polityki horyzontalne).

Dobre praktyki:

- współpraca z jednostką naukową w ramach projektu – możliwość zwiększenia intensywności wsparcia o 15 p.p. dla badań przemysłowych oraz prac rozwojowych,
- w przypadku projektów realizowanych w konsorcjum podział praw własności przemysłowej do wyników projektu powinien,

co do zasady, być proporcjonalny do wkładu finansowego lub rzeczowego poszczególnych podmiotów,

- weryfikacja całości dokumentacji konkursowej, w tym w szczególności wzoru umowy o dofinansowanie dla danego naboru pod kątem zobowiązań związanych z realizacją projektu,
- kierowanie pytań do instytucji udzielającej wsparcia.

Najczęstsze błędy:

- niedostosowanie projektu do wymagań konkursu,
- pomijanie kryteriów dostępu do konkursu (limity kwotowe, wymagania dotyczące partnerstwa, sektory wyłączone, itp.),
- marginalizowanie znaczenia kryteriów punktowych przy przygotowywaniu projektu,
- bazowanie wyłącznie na doświadczeniach z poprzednich konkursów.

VI UZYSKANIE DOFINANSOWANIA DLA PROJEKTU B+R I ROZPOCZĘCIE REALIZACJI PRAC

Okres od momentu przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie do właściwej instytucji do momentu podpisania umowy o dofinansowanie (tj. momentu udzielenia wsparcia finansowego) to zwykle w przypadku projektów B+R kilka miesięcy. Co do zasady projekt może zostać rozpoczęty dopiero po złożeniu wniosku o dofinansowanie. Po pozytywnej decyzji o przyznaniu wsparcia warto zweryfikować wszystkie zapisy umowy o dofinansowanie. Realizacja dotowanego projektu to nie tylko przywileje, ale także szereg obowiązków.

Kluczowe obowiązki wynikające z umowy o dofinansowanie¹:

- konieczność realizacji projektu zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie oraz dokumentacji aplikacyjnej przygotowanej przez przedsiębiorcę,
- zapewnienie księgowej przejrzystości realizacji projektu (zwykle

- poprzez prowadzenie odrębnej informatycznej ewidencji księgowej dla projektu lub stosowanie w ramach istniejącego systemu księgowego odrębnego kodu księgowego),
- dokumentowanie wszystkich operacji finansowych związanych z projektem,
- obowiązki sprawozdawcze z realizacji projektu,
- stosowanie wskazanych w umowie o dofinansowanie procedur udzielania i realizacji zamówień,
- informowanie odpowiedniej instytucji wdrażającej o zmianach w projekcie.

Dobre praktyki:

- oddelegowanie pracownika / grupy pracowników do koordynowania projektu,
- skorzystanie z usług firmy zewnętrznej,

- bieżący kontakt z instytucją wdrażającą oraz przydzielonym opiekunem projektu.

Najczęstsze błędy:

- realizacja projektu niezgodnie z deklaracjami zawartymi we wniosku o dofinansowanie,
- brak stałego kontaktu z opiekunem projektu,
- zmiana warunków realizacji projektu bez zgody instytucji,
- nieprzestrzeganie zasad wyboru dostawców,
- nieprzestrzeganie zapisów umownych dotyczących informacji i promocji oraz utrzymania inwestycji w okresie trwałości,
- błędne rozliczanie kosztów, skutkujące zmniejszeniem efektywnej wysokości otrzymanej pomocy.

VII OCHRONA PRAW DO ROZWIĄZANIA

Po osiągnięciu zakładanych wyników projektu B+R, a co za tym idzie opracowaniu innowacji przedsiębiorca zwykle spotka się z kwestią zapewnienia ochrony dla wyników zrealizowanych badań, tak aby zapewnić sobie wyłączność do ich wykorzystania. Brak działań w tym obszarze może doprowadzić do realnego ryzyka utraty korzyści ekonomicznych, jakie przedsiębiorca mógłby uzyskać z eksploatacji nowego rozwiązania. W zależności od rodzaju opracowanej innowacji przedsiębiorcy mogą wykorzystać różne formy ochrony praw własności przemysłowej. Do podstawowych i najczęściej stosowanych form ochrony zaliczyć można patenty

na wynalazki, prawa ochronne na wzory użytkowe oraz prawa z rejestracji wzorów przemysłowych. Bardzo ważną kwestią w tym przypadku jest określenie zasięgu terytorialnego ochrony. Ochrona rozwiązania wyłącznie na terytorium Polski jest najtańsza, jednak może doprowadzić do utraty korzyści z działalności za granicą kraju. Tym samym, warto rozważyć ochronę rozwiązania w Europejskim Urzędzie Patentowym (możliwość zapewnienia ochrony na terenie wszystkich państw objętych Konwencją o patencie europejskim) lub nawet zastosowanie jeszcze szerszej ochrony i skorzystanie z procedury PCT (*Patent Cooperation Treaty*).

Dobre praktyki:

- w związku z dużym stopniem skomplikowania procedury warto jest zaangażować w proces rzeczownika patentowego (lista rzeczowników dostępna jest na stronie Polskiej Izby Rzeczników Patentowych - <http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/>).

Najczęstsze błędy:

- ograniczenie zasięgu terytorialnego ochrony patentowej (np. ochrona tylko na terytorium Polski pomimo działalności także na rynkach zagranicznych).

1. UWAGA! Wzór umowy o dofinansowanie dla każdego naboru wniosków będzie inny i należy go zweryfikować już przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie podstawowe wymogi i obowiązki w kontekście realizacji projektów B+R będą zbliżone dla każdego konkursu.

WDROŻENIE ROZWIĄZANIA INNOWACYJNEGO

Co do zasady wymogiem większości konkursów, w ramach których przedsiębiorcy otrzymują środki na realizację prac B+R, jest wdrożenie wyników projektu w działalności gospodarczej. Wdrożenie może się odbyć dwojako:

- wdrożenie innowacyjnego rozwiązania we własnej działalności gospodarczej,
- sprzedaż rozwiązania do innego podmiotu, który zobowiąże się do jego wdrożenia.

Na wdrożenie rozwiązania we własnej działalności i związane z tym koszty inwestycyjne (CAPEX) przedsiębiorstwo może uzyskać dofinansowanie ze środków UE lub pieniędzy krajowych.

Zazwyczaj projekty inwestycyjne, którym udzielona zostanie pomoc regionalna na nowe inwestycje powinny zakładać wdrożenie wyników prac B+R przeprowadzonych we własnym zakresie, na zlecenie wnioskodawcy lub zakupionych od podmiotów trzecich. Warunek ten niejednokrotnie jest jednym z kryteriów wejścia do konkursu. Pozostałe istotne kryteria, które są premiowane przy udzielaniu wsparcia publicznego to m.in.:

- wysoka innowacyjność rozwiązania w odniesieniu do produktu, usługi i / lub technologii,

- zgodność z krajowymi / regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami,
- stałe prowadzenie działalności B+R we własnym zakresie lub we współpracy z jednostką naukową,
- opłacalność finansowa oraz zdolność przedsiębiorcy do sfinansowania projektu,
- pozytywny wpływ na środowisko oraz równość szans,
- zastosowanie w projekcie rozwiązań objętych ochroną praw własności przemysłowej,
- utworzenie nowych miejsc pracy.

CO DALEJ?

Po opracowaniu, a następnie wdrożeniu nowych rozwiązań przedsiębiorca może skupić się nad ich dalszym rozwojem, tak aby zachować, a nawet powiększyć przewagę konkurencyjną na rynku docelowej działalności. Jednym ze sposobów realizacji takiego celu może być rozpoczęcie własnej, trwałej działalności badawczo-rozwojowej, np. poprzez utworzenie centrum badawczo-rozwojowego działającego na potrzeby przedsiębiorstwa. Takie projekty są jednym z priorytetów w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020.

Należy zaznaczyć, że wskazówki zawarte w niniejszym rozdziale są wynikiem analizy dostępnych dokumentów oraz dotychczas przeprowadzonych konkursów w perspektywie 2014-2020. Mając powyższe na uwadze, przedsiębiorcy przygotowując się do podejmowania działalności B+R+I, w pierwszej kolejności powinni zweryfikować potencjał firmy w zakresie przygotowania do realizacji nowych projektów rozwojowych. W zależności od rodzaju planowanego projektu (B+R czy inwestycyjno-wdrożeniowy) należy zaplanować

odpowiednie działania, np. nawiązanie kontaktów z jednostkami naukowymi, zakup wyników badań, nawiązanie współpracy z innym przedsiębiorcą, zapewnienie ochrony praw własności przemysłowej. Warto także rozpocząć prace związane z przygotowaniem strategii i harmonogramu realizacji projektu. Działania podjęte odpowiednio wcześniej, pozwolą zdecydowanie lepiej przygotować się potencjalnym wnioskodawcom do ubiegania się o sukcesem o środki UE.



ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1

PODSTAWOWE POJĘCIA

B

BADANIA PODSTAWOWE

Prace eksperymentalne lub teoretyczne, podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowanie komercyjne¹.

BADANIA PRZEMYSŁOWE

Badania służące zdobyciu nowej wiedzy i umiejętności, dzięki którym możliwe będzie opracowanie innowacyjnych produktów, procesów lub usług lub wprowadzenie istotnych ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług.

Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych².

C

CENTRUM BADAWCZO-ROZWOJOWE (CBR)

Zgodnie z ustawą o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, jest to status, o który mogą ubiegać się przedsiębiorcy, którzy prowadzą innowacyjną działalność, szczególnie w obszarze prac badawczo-rozwojowych, lecz niebędący jednostką badawczo-rozwojową i nieposiadający statusu jednostki badawczo-rozwojowej. Otrzymanie statusu CBR daje możliwości m.in. uzyskania zwolnienia z podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i leśnego, a także odliczenia od podstawy opodatkowania kwoty przeznaczanej na fundusz innowacyjności. Aby uzyskać status CBR konieczne jest spełnienie określonych w ustawie warunków³. W ramach funduszy strukturalnych CBR rozumiany jest zazwyczaj szerzej – jako jednostka organizacyjna lub wyodrębniona organizacyjnie jednostka rozpoczynająca lub rozwijająca działalność, której głównym zadaniem jest prowadzenie badań naukowych oraz prac rozwojowych w wydzielonych

i przystosowanych do tego typu działalności pomieszczeniach, przy wykorzystaniu odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz wykwalifikowanej kadry.

D

DOTACJA (GRANT)

Nieodpłatna i bezzwrotna pomoc finansowa udzielana ze środków programów unijnych oraz krajowych na realizację określonych projektów w ramach tych programów. Grant to bezpośrednie wsparcie o charakterze niekomercyjnym na rzecz określonego beneficjenta w celu podjęcia przez niego odpowiednich działań lub sfinansowania części budżetu projektu⁴.

DUŻY PROJEKT INWESTYCYJNY

Oznacza inwestycję początkową, której koszty kwalifikowane, obliczane z zastosowaniem cen i kursów wymiany w dniu przyznania pomocy, przekraczają 50 mln euro⁵.

¹ Rozporządzenie Komisji UE nr 65 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 84.

² Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 85.

³ Ustawa z 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, art. 17.

⁴ K. B. Matusiak (red.), Innowacje i transfer technologii – Słownik pojęć, PARP, Warszawa 2011 r., s. 97.

⁵ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 52.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZA I ROZWOJOWA (W SKRÓCIE B+R)

Są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań, a mianowicie badania podstawowe, stosowane (łącznie z przemysłowymi) oraz prace rozwojowe. Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja niepewności naukowej i / lub technicznej, czyli rozwiązanie problemu niewypływające w sposób oczywisty z dotychczasowego stanu wiedzy⁶.

EFEKT ZACHĘTY

Przyznana pomoc zmienia zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażuje się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy. Zazwyczaj uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności.

EKSPERYMENTALNE PRACE ROZWOJOWE

Polegają na zdobywaniu, łączeniu, kształtowaniu i wykorzystywaniu dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej wiedzy i umiejętności do opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, w szczególności:

- opracowywanie prototypów, demonstracji, projektów pilotażowych, testowania i walidacji nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze usprawnienie zasadniczo jeszcze nie określonych produktów, procesów lub usług, a nie rozwój rynków,
- opracowywanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do celów demonstracyjnych i walidacji.

Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń⁷.

INFRASTRUKTURA BADAWCZA

Oznacza obiekty, zasoby i powiązane z nimi usługi, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych w swoich dziedzinach. Obejmuje wyposażenie naukowe lub zestaw przyrządów, zasoby oparte na wiedzy, takie jak zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe, infrastrukturę opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, taką jak sieć, infrastrukturę komputerową, oprogramowanie i infrastrukturę łączności lub wszelki inny podmiot o wyjątkowym charakterze niezbędny do prowadzenia badań naukowych. Infrastruktura badawcza może być zlokalizowana w jednej placówce lub być „rozproszona”⁸.

INKUBATORY TECHNOLOGICZNE

Inkubatory technologiczne (IT) są typem programu inkubacji przedsiębiorczości realizowanym we współpracy z instytucjami naukowo-badawczymi, gdzie współpraca obejmuje m.in. ocenę przedsięwzięć innowacyjnych, a także tworzenie klimatu sprzyjającego podejmowaniu działalności gospodarczej. Jako główny cel inkubatora technologicznego wymienia się pomoc nowo powstałej, innowacyjnej firmie w osiągnięciu dojrzałości i zdolności do samodzielnego funkcjonowania na rynku⁹.

⁶ GUS, Raport „Nauka i Technika w 2012” http://old.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/NTS_nauka_i_teknika_2012.pdf, s. 14.

⁷ Rozporządzenie Komisji UE nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 86.

⁸ Rozporządzenie Komisji UE nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 91.

⁹ A. Bąkowski, M. Mażewska (red.) „Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2012”, PARP, Warszawa 2012 r., s. 43.

INNOWACJA

To wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem¹⁰.

INNOWACJA W OBRĘBIE PROCESÓW

Oznacza wdrożenie nowej lub znacznie udoskonalonej metody produkcji lub dostarczania towarów i usług (w tym znacznej zmiany w obrębie technik, sprzętu lub oprogramowania).

Innowacje procesowe nie mogą obejmować: niewielkich zmian lub ulepszeń, zwiększenia mocy produkcyjnych lub usługowych poprzez dodanie systemów produkcyjnych lub logistycznych bardzo podobnych do obecnie stosowanych, zaprzestania stosowania danego procesu, prostego odtworzenia lub podwyższenia majątku, zmian wynikających jedynie ze zmian cen czynników produkcji, dostosowania do potrzeb użytkownika, dostosowania do potrzeb rynku lokalnego, regularnych zmian sezonowych i innych zmian cyklicznych, obrotu nowymi lub znacząco udoskonalonymi produktami¹¹.

INNOWACJA W OBRĘBIE PRODUKTÓW

Wprowadzenie wyrobu lub usługi, które są nowe lub znacząco udoskonalone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia

pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych. Do innowacji produktowych zalicza się zarówno wprowadzenie nowych wyrobów i usług, jak i znaczące udoskonalenia istniejących wyrobów i usług w zakresie ich cech funkcjonalnych lub użytkowych¹².

INNOWACJA ORGANIZACYJNA

Oznacza wprowadzenie nowej metody organizacyjnej w sposobie prowadzenia działalności w danym przedsiębiorstwie, organizacji pracy lub relacjach z podmiotami zewnętrznymi.

Z innowacji organizacyjnych łączy się zmiany, które opierają się na metodach organizacyjnych już stosowanych przez przedsiębiorstwo, zmiany w zakresie strategii zarządzania, połączeń i przejęć, zaprzestania stosowania danego procesu, prostego odtworzenia lub podwyższenia majątku, zmiany wynikających wyłącznie ze zmian cen czynników produkcji, dostosowania do potrzeb użytkownika, dostosowania do potrzeb rynku lokalnego, regularnych zmian sezonowych lub innych zmian cyklicznych obrotu nowymi lub znacząco udoskonalonymi produktami¹³.

INNOWACJA MARKETINGOWA

Wdrożenie nowej metody marketingowej wiążącej się ze znaczącymi zmianami w projekcie / konstrukcji produktu lub w opakowaniu, dystrybucji, promocji lub strategii cenowej. Celem innowacji

marketingowych jest lepsze zaspokojenie potrzeb klientów, otwarcie nowych rynków zbytu lub nowe pozycjonowanie produktu firmy na rynku dla zwiększenia sprzedaży¹⁴.

INSTRUMENTY INŻYNIERII FINANSOWEJ (instrumenty zwrotne)

Narzędzia podlegające zwrotowi, które przyczyniają się do osiągnięcia celów określonych w ramach poszczególnych osi priorytetowych danego programu operacyjnego. Instrumenty zwrotne dla przedsiębiorstw to przede wszystkim fundusze kapitału podwyższonego ryzyka, fundusze gwarancyjne i pożyczkowe oraz fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich (inwestujące w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty ujęte w zintegrowanym planie na rzecz trwałego rozwoju obszarów miejskich¹⁵).

Instrumentami inżynierii finansowej są fundusze, oferujące trzy podstawowe instrumenty zwrotne:

- pożyczki (w tym mikro kredyty),
- poręczenia,
- wejścia kapitałowe (equity).

INWESTYCJA POCZĄTKOWA

Inwestycja początkowa oznacza:

- inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu,
- zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, wprowadzeniem produktów uprzednio nieprodukowanych

¹⁰ OECD i Eurostat, Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, Wyd. 3, Warszawa 2008, s. 48.

¹¹ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 97.

¹² OECD i Eurostat, Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, Wyd. 3, Warszawa 2008 r., s. 50.

¹³ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 96.

¹⁴ OECD i Eurostat, Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji, Wyd. 3, Warszawa 2008 r., s. 52.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 539 / 2010 z 16 czerwca 2010 r., art. 1 ust. 4.

- w zakładzie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu, lub
- nabycie aktów należących do zakładu, który został zamknięty lub zostałby zamknięty, gdyby zakup nie nastąpił, przy czym aktywa nabywane są przez inwestora niezwiązanego ze sprzedawcą i wyklucza się samo nabycie akcji lub udziałów przedsiębiorstwa¹⁶

JEDNOSTKA NAUKOWA

Jest to instytucja prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe. W rozumieniu ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki¹⁷ są to w Polsce:

- podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,
- jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- instytuty badawcze,
- międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Polska Akademia Umiejętności,
- inne jednostki organizacyjne, niewymienione w lit. a-e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące

organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651 / 2014¹⁸.

KLASTRY

Klaster to skupisko wzajemnie powiązanych firm, działających w pokrewnych sektorach oraz powiązanych z nimi instytucji publicznych i niepublicznych. Celem klastrów jest wspieranie współpracy pomiędzy władzami publicznymi, jednostkami badawczymi oraz przedsiębiorstwami¹⁹. Wśród klastrów, można wyróżnić Krajowe Klastry Kluczowe (KKK) – o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej. Wybór KKK dokonywany jest przez Ministerstwo Gospodarki m.in. w oparciu o kryteria dotyczące: masy krytycznej, potencjału rozwojowego i innowacyjnego, dotychczasowej i planowanej współpracy oraz doświadczenia i potencjału koordynatora. Dotychczas jako KKK wybrano poniższe klastry:

- Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”,
- Klaster Interizon, reprezentowany przez Fundację Interizon,
- Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju,
- Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie

Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”,

- Polski Klaster Aluminium, reprezentowany przez City Consulting Institute Sp. z o.o.,
- Wschodni Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe,

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, reprezentowany przez Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”.

KONSORCJUM NAUKOWO-PRZEMYSŁOWE

To grupa jednostek organizacyjnych, w której skład wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, podejmująca na podstawie umowy cywilno-prawnej wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych²⁰.

KOSZTY KWALIFIKOWANE

Wydatkami kwalifikowanymi są nazywane te koszty, które zostały poniesione przez beneficjentów podczas prowadzenia przez nich projektu w okresie ich kwalifikowalności, wydatkowane zgodnie z obowiązującymi dla danego programu wytycznymi, w stosunku do wysokości których przyznawane jest dofinansowanie²¹.

¹⁶ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art.2, ust. 49.

¹⁷ Ustawa z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. 2010 nr 96 poz. 615), art. 2 ust. 9.

¹⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1).

¹⁹ K. B. Matusiak (red.), Innowacje i transfer technologii – Słownik pojęć, PARP, Warszawa 2011 r., s. 137.

²⁰ K. B. Matusiak, Innowacje i transfer technologii – Słownik pojęć, PARP, Warszawa 2011 r.

²¹ Wydatek kwalifikowalny, <http://ncbr.gov.pl/fundusze-europejskie/sownik-pojec/>.

KRAJOWE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE (KIS)

Stanowią priorytety gospodarcze w obszarze B+R+I, w zakresie polityki naukowej i innowacyjnej do roku 2020, których rozwój zapewni tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności na rynkach zagranicznych. W Programie Rozwoju Przedsiębiorstw określono 19 inteligentnych specjalizacji w ramach następujących działów: zdrowe społeczeństwo, biogospodarka rolno-spożywcza i środowiskowa, zrównoważona energetyka, surowce naturalne i gospodarka odpadami oraz innowacyjne technologie i procesy przemysłowe²².



MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA (MŚP)

W ramach małych i średnich przedsiębiorstw wyodrębniono następujące kategorie podmiotów²³:

mikroprzedsiębiorstwo:

- liczba zatrudnionych pracowników: mniej niż 10
- roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln euro

małe przedsiębiorstwo:

- liczba zatrudnionych pracowników: mniej niż 50
- roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln euro

średnie przedsiębiorstwo:

- liczba zatrudnionych pracowników: mniej niż 250
- roczny obrót nie przekracza 50 mln euro lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro

Przedsiębiorstwo powiązane²⁴

przedsiębiorstwo, które pozostaje w przynajmniej jednym z czterech poniższych związków:

- przedsiębiorstwo posiada większość praw do głosowania w innym przedsiębiorstwie,
- przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa,
- przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami umowy lub statutu założycielskiego danego przedsiębiorstwa,
- przedsiębiorstwo będące udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw do głosowania w tym przedsiębiorstwie.

Przedsiębiorstwo partnerskie²⁵

przedsiębiorstwo, które nie zostało zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo powiązane i które posiada:

- samodzielnie lub wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi od 25 do 50%.



ORGANIZACJA PROWADZĄCA BADA-NIA I UPOWSZECHNIAJĄCA WIEDZĘ

To podmiot (np. uniwersytet, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji, fizyczny lub wirtualny podmiot prowadzący współpracę w dziedzinie badań i rozwoju) niezależnie od jego statusu prawnego lub sposobu finansowania, którego podstawowym celem jest samodzielne prowadzenie badań lub upowszechnienie wyników takich działań poprzez nauczanie, publikację lub transfer wiedzy.

Jeżeli taka organizacja prowadzi działalność gospodarczą, to wszystkie koszty i dochody związane z tą działalnością należy rozliczać oddzielnie. Dodatkowo przedsiębiorstwa mogące wywierać decydujący wpływ na taki podmiot w charakterze np. udziałowców / akcjonariuszy / członków mogą nie mieć preferencyjnego dostępu do uzyskanych przez niego wyników²⁶.



PARKI TECHNOLOGICZNE (PT)

Park technologiczny jest to zespół wyodrębnionych nieruchomości wraz z infrastrukturą techniczną służący stymulowaniu przepływu wiedzy i technologii pomiędzy przedsiębiorstwami,

²² Program Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 r., załącznik 4 Krajowa inteligentna specjalizacja.

²³ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., Załącznik I, art. 2.

²⁴ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., Załącznik I, art. 3.

²⁵ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., Załącznik I, art. 3.

²⁶ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 83.

a jednostkami naukowymi. Parki technologiczne współpracują z instytucjami naukowo-badawczymi, administracją publiczną, innymi instytucjami otoczenia biznesu oraz finansowania ryzyka (venture capital), a ich oferta skierowana jest do przedsiębiorstw²⁷.

Do największych parków technologicznych w Polsce należą²⁸:

- Pomorski Park Naukowo-Technologiczny, funkcjonujący w branży biotechnologii, ICT, ochronie środowiska, inżynierii, automatyce i robotyce oraz w sektorze wzornictwa przemysłowego,
- Wrocławski Park Technologiczny, funkcjonujący w branży ICT, przetwórstwa rolno-spożywczego, biotechnologii, medycynie oraz w sektorze farmaceutycznym,
- Krakowski Park Technologiczny, działający w branży ICT, elektroniki, wzornictwa przemysłowego, petrochemicznej i Motoryzacyjnej.

PATENT

Prawo do wyłącznego korzystania z wynalazku na danym terytorium. Patenty są udzielane przez urzędy patentowe (np. Urząd Patentowy RP, Europejski Urząd Patentowy, US Patent and Trademark Office). Patenty są zbywalne i podlegają dziedziczeniu.

PATENT EUROPEJSKI

Patent udzielony przez Europejski Urząd Patentowy na mocy Konwencji o udzielaniu patentów europejskich. Patent europejski po tzw. walidacji może

obowiązywać osobno w każdym kraju należącym do ww. Konwencji podlegając prawu krajowemu w zakresie naruszenia, unieważnienia, zbycia, itp.

POJEDYNCZY PROJEKT INWESTYCYJNY

Oznacza każdą inwestycję początkową rozpoczętą przez tego samego beneficjenta (na poziomie grupy) w okresie trzech lat od dnia rozpoczęcia prac nad inną inwestycją objętą pomocą w tym samym regionie NUTS 3²⁹.

POMOC DE MINIMIS

Jedna z form wsparcia przedsiębiorców, stanowiąca szczególną kategorię wsparcia udzielanego przez państwo, gdyż uznaje się, że ze względu na swą małą wartość nie powoduje ona zakłócenia konkurencji w wymiarze unijnym. Całkowita kwota pomocy *de minimis* przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech lat podatkowych. Dla firm z sektora drogowego transportu towarów maksymalna kwota dofinansowania ograniczona została do 100 tys. euro³⁰.

POMOC HORYZONTALNA

Kierowana jest do wszystkich przedsiębiorców, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności oraz sektora gospodarki, w celu rozwiązania określonego problemu. Pomoc udzielana jest na: ratowanie i restrukturyzację zagrożonych przedsiębiorstw; badania, rozwój i innowacje; rozwój małych i średnich przedsiębiorców; zatrudnienie; usługi świadczone w ogólnym interesie

gospodarczym; zapewnienie kapitału podwyższonego ryzyka; ochronę środowiska oraz szkolenia³¹.

POMOC REGIONALNA

Pomoc przeznaczona na wsparcie rozwoju najmniej rozwiniętych regionów poprzez wspieranie inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie nowo utworzonych małych przedsiębiorstw lub w wyjątkowych przypadkach poprzez przyznanie pomocy operacyjnej. Promuje ona ekspansję i dywersyfikację działalności gospodarczej przedsiębiorstw znajdujących się w tych regionach, zwłaszcza poprzez zachęcanie firm do otwierania tam nowych zakładów³².

PRZEDSIĘBIORSTWO INNOWACYJNE

Jest to przedsiębiorstwo:

- które za pomocą oceny dokonanej przez zewnętrznego eksperta, może wykazać, że w przewidywalnej przyszłości opracuje produkty, usługi lub procesy, które są nowe lub znacząco ulepszone w porównaniu z aktualną sytuacją w jego branży i które niosą ze sobą ryzyko niepowodzenia technologicznego lub przemysłowego lub
- którego wydatki na działalność badawczo-rozwojową stanowią co najmniej 10% jego całkowitych kosztów operacyjnych w co najmniej jednym roku z trzech lat poprzedzających przyznanie pomocy lub, w przypadku przedsiębiorstwa rozpoczynającego działalność bez historii finansowej, w bieżącym okresie podatkowym objętym zewnętrznym audytem³³.

²⁷ <http://www.sooipp.org.pl/parki-technologiczne.html>.

²⁸ Parki technologiczne, <http://www.sooipp.org.pl/parki-technologiczne.html>.

²⁹ Wytoczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014-2020, pkt 20t.

³⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407 / 2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* Art. 2 ust.2.

³¹ Pomoc horyzontalna, Słowniczek pojęć, http://www.uokik.gov.pl/slowniczek_pojec2.php.

³² Pomoc regionalna, Słowniczek pojęć, http://www.uokik.gov.pl/slowniczek_pojec2.php.

³³ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 80.

PROJEKT BADAWCZO-ROZWOJOWY

Oznacza operację obejmującą działania wchodzące w zakres jednej lub większej liczby kategorii badań i rozwoju określonych w niniejszych zasadach ramowych, której celem jest wykonanie niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym, naukowym lub technicznym i o jasno określonych z góry celach. Projekt badawczo-rozwojowy może składać się z kilku pakietów roboczych, działań lub usług; obejmuje on jasne cele, działania, które należy przeprowadzić w celu osiągnięcia tych celów (w tym ich oczekiwane koszty), oraz konkretne rezultaty, które umożliwią określenie wyników tych działań i porównanie ich z odpowiednimi celami. Dwa lub większą liczbę projektów badawczo-rozwojowych uznaje się za jeden projekt, jeżeli nie są one wyraźnie odrębne, a w szczególności, jeżeli prawdopodobieństwo powodzenia technologicznego tych projektów nie jest od siebie niezależne³⁴.

PROTOTYP

To pierwszy wykonany według dokumentacji model maszyny lub urządzenia, stanowiący podstawę do dalszej seryjnej produkcji³⁵. Jest to urządzenie, obwód lub program zaprojektowany i zbudowany w celu zademonstrowania zdolności do budowy urządzenia docelowego. Najczęściej powstaje jako wynik prac rozwojowych.

ROZPOCZĘCIE PRAC

Oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna. Dla przebiegu rozpoczęcia prac oznacza moment nabycia aktywów bezpośrednio związanych z nabytym zakładem. Nie uznaje się natomiast za rozpoczęcie prac zakupu gruntów ani prac przygotowawczych (np. uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności)³⁶.

R REGIONALNE INTELIĞENTNE SPECJALIZACJE (RIS)

Priorytetowe kierunki rozwoju regionów w okresie 2014–2020 w zakresie gospodarki i współpracującej z nią nauki, wyznaczane w celu wzmocnienia przewagi konkurencyjnej regionu.

S SEKTOR BADAWCZO- ROZWOJOWY (SEKTOR B+R)

Sektor badawczo-rozwojowy jest tworzony przez instytucje i osoby zajmujące się działaniami na rzecz zwiększenia zasobów wiedzy, jak również znalezienia

nowych zastosowań. Rezultatem działalności sektora B+R są różnego rodzaju innowacje – produktowe, procesowe czy technologiczne, kluczowe dla szybkiego rozwoju gospodarczego³⁷.

T TRANSFER WIEDZY

Oznacza wszelkie procesy, których celem jest zdobycie i gromadzenie wiedzy jawnej i przypuszczalnej oraz dzielenie się tą wiedzą, w tym umiejętnościami i kompetencjami w zakresie działalności gospodarczej i niegospodarczej, np. współpracy badawczej, doradztwa, udzielania licencji, tworzenia firm typu spin-off, publikacji i mobilności badaczy i innego personelu zajmującego się taką działalnością. Transfer wiedzy obejmuje – oprócz wiedzy naukowej i technicznej – również inne rodzaje wiedzy, np. wiedzę na temat korzystania z norm i obejmujących je regulacji oraz warunków rzeczywistego funkcjonowania i metod związanych z innowacjami organizacyjnymi, a także zarządzanie wiedzą w zakresie określania, nabywania, ochrony i wykorzystania wartości niematerialnych i prawnych³⁸.

TRWAŁOŚĆ INWESTYCJI

Inwestycja musi być utrzymywana w obszarze otrzymującym pomoc, przez co najmniej pięć lat lub, w przypadku MŚP, przez co najmniej trzy lata, od daty jej ukończenia. Powyższa zasada nie wyklucza wymiany w tym okresie

³⁴ Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, pkt 15cc.

³⁵ Prototyp, Słownik Wyrazów Obcych Wł. Kopalińskiego; www.slownik-online.pl.

³⁶ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 23.

³⁷ Leszek Leśniewski, Sektor badawczo-rozwojowy w Polsce, PAIILZ, Warszawa 2010 r., s. 1.

³⁸ Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, pkt 15v.

przestarzałych lub zepsutych instalacji lub sprzętu, pod warunkiem, że działalność gospodarcza zostanie utrzymana na danym obszarze przez stosowny minimalny okres³⁹.



WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

Termin księgowo-podatkowy oznaczający aktywa nieposiadające postaci fizycznej ani finansowej, takie jak patenty, autorskie prawa majątkowe, licencje, know-how lub inna własność intelektualna⁴⁰.

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

Prawa chroniące dobra niematerialne. Do własności intelektualnej zalicza się przede wszystkim własność przemysłową, prawo autorskie, ochronę baz danych, ochronę know-how, itp.

WŁASNOŚĆ PRZEMYSŁOWA

Prawa wyłączne udzielane przez urzędy patentowe. W Polsce Urząd Patentowy RP udziela patenty oraz dodatkowe prawa ochronne na wynalazki, prawa ochronne na znaki towarowe i wzory użytkowe oraz prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, oznaczenia geograficzne i topografie układów scalonych. Ochrona własności przemysłowej w Polsce jest regulowana przede wszystkim ustawą Prawo własności przemysłowej.

WYNALAZEK

Nowe, nieoczywiste i nadające się do przemysłowego zastosowania rozwiązanie problemu technicznego. Do wynalazków nie zalicza się m.in. odkryć, teorii naukowych, metod matematycznych, przedstawienia informacji, planów zasad i metod dotyczących działalności umysłowej i gospodarczej. Na wynalazek może być udzielony patent (prawo wyłączne).

WZÓR PRZEMYSŁOWY

Nowa i posiadająca indywidualny charakter postać wytworu lub jego części, nadana mu w szczególności poprzez cechy linii, konturów, kształtów, kolorystykę, strukturę lub materiał wytworu oraz przez jego ornamentację. Na wzór przemysłowy można uzyskać prawo z rejestracji. Ochrona wzorów przemysłowych nie obejmuje cech wytworu wynikających wyłącznie z jego funkcji technicznych. Wzór przemysłowy (jako tzw. *community design*) może być także chroniony jednolicie na terytorium całej Unii Europejskiej na podstawie decyzji Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego z siedzibą w Alicante.

WZÓR UŻYTKOWY

Nowe, użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o stałej postaci. Na wzór użytkowy może być udzielone prawo ochronne. Wzory użytkowe są chronione tylko w niektórych jurysdykcjach i w nomenklaturze angielskiej są często określane jako „małe patenty” (*petty patents*).

³⁹ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 14, ust. 5.

⁴⁰ Rozporządzenie Komisji UE nr 651 / 2014 z 17 czerwca 2014 r., art. 2, ust. 30.

ZAŁĄCZNIK NR 2

POZIOMY GOTOWOŚCI TECHNOLOGICZNEJ



ZAŁĄCZNIK NR 3

KRAJOWE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE

ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO

1. Technologie inżynierii medycznej, w tym biotechnologie medyczne
2. Diagnostyka i terapia chorób cywilizacyjnych oraz w medycynie spersonalizowanej
3. Wytwarzanie produktów leczniczych

BIOGOSPODARKA ROLNO-SPOŻYWCZA, LEŚNO-DRZEWNA I ŚRODOWISKOWA

4. Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego
5. Zdrowa żywność (o wysokiej jakości i ekologiczności produkcji)
6. Biotechnologiczne procesy i produkty chemii gospodarczej oraz inżynierii środowiska

ZRÓWNOWAŻONA ENERGETYKA

7. Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii
8. Inteligentne i energooszczędne budownictwo
9. Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku

SUROWCE NATURALNE I GOSPODARKA ODPADAMI

10. Nowoczesne technologie pozyskiwania i wykorzystania surowców naturalnych oraz wytwarzanie ich substytutów
11. Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku)
12. Innowacyjne technologie przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie

INNOWACYJNE TECHNOLOGIE I PROCESY PRZEMYSŁOWE (W UJĘCIU HORYZONTALNYM)

13. Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoproducty
14. Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensoryczne
15. Inteligentne sieci i technologie geoinformacyjne
16. Elektronika oparta na polimerach przewodzących
17. Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych
18. Optoelektroniczne systemy i materiały
19. Inteligentne technologie kreacyjne

REGIONALNE INTELIGENTNE SPECJALIZACJE



WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

1. Branża chemiczna i farmaceutyczna
2. Mobilność przestrzenna
3. Żywność wysokiej jakości
4. Surowce naturalne i wtórne
5. Produkcja maszyn i urządzeń, obróbka materiałów
6. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT)



WOJEWÓDZTWO Kujawsko-Pomorskie

1. Najlepsza bezpieczna żywność – przetwórstwo, nawozy i opakowania
2. Medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna
3. Motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa
4. Narzędzia, formy wtryskowe, wyroby z tworzyw sztucznych
5. Przetwarzanie informacji, multimedia, programowanie, usługi ICT
6. Biointeligentna specjalizacja – potencjał naturalny, środowisko, energetyka
7. Transport, logistyka, handel – szlaki wodne i lądowe
8. Dziedzictwo kulturowe, sztuka, przemysły kreatywne



WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

- Kluczowa specjalizacja:
1. Biogospodarka
- Specjalizacja uzupełniająca:
2. Medycyna i zdrowie
- Specjalizacja wyłaniająca się:
3. Energetyka niskoemisyjna
- Specjalizacja wspomagająca:
4. Informatyka i automatyka



WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

1. Zielona gospodarka
2. Zdrowie i jakość życia
3. Innowacyjny przemysł
4. Współpraca i kooperacja biznesowa



WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

1. Nowoczesny przemysł włókienniczy i mody (w tym wzornictwo)
2. Zaawansowane materiały budowlane
3. Medycyna, farmacja, kosmetyki
4. Energetyka, w tym odnawialne źródła energii
5. Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze
6. Informatyka i telekomunikacja



WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

1. Nauki o życiu
2. Energia zrównoważona
3. Technologie informacyjne i komunikacyjne
4. Chemia
5. Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych
6. Elektrotechnika i przemysł maszynowy
7. Przemysły kreatywne i czasu wolnego



WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

1. Bezpieczna żywność
2. Inteligentne systemy zarządzania
3. Nowoczesne usługi dla biznesu
4. Wysoka jakość życia



WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

1. Technologie chemiczne (zrównoważone)
2. Zrównoważone technologie budownictwa i drewna
3. Technologie przemysłu maszynowego i metalowego
4. Technologie przemysłu energetycznego (w tym OZE, poprawa efektywności energetycznej)
5. Technologie rolno-spożywcze
6. Procesy i produkty ochrony zdrowia i środowiska (potencjalna specjalizacja)



WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Specjalizacja wiodąca:

1. Lotnictwo i kosmonautyka
 2. Jakość życia
- Specjalizacja wspomagająca:
3. Informacja i telekomunikacja



WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

1. Przemysł rolno-spożywczy i sektory powiązane łańcuchem wartości
2. Przemysł metalowo-maszynowy, szkodniczy i sektory powiązane łańcuchem wartości
3. Sektor medyczny, nauki o życiu i sektory powiązane łańcuchem wartości
4. Ekoinnowacje, nauki o środowisku i sektory powiązane łańcuchem wartości
5. Wszystkie sektory objęte Krajowymi Inteligentnymi Specjalizacjami o dużym potencjale wzrostu



WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

1. Technologie off-shore i portowo-logistyczne;
2. Technologie interaktywne w środowisku nasycenym informacyjnie;
3. Technologie ekoelektywne w produkcji, przemyśle, dystrybucji i zużyciu energii i paliw;
4. Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia się



WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

1. Energetyka
2. Medycyna
3. Technologie informacyjne i komunikacyjne



WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

1. Zasobooszczędne budownictwo
2. Przemysł metalowo-odlewniczy
3. Turystyka zdrowotna i prozdrowotna
4. Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze



WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

1. Ekonomia wody
2. Żywność wysokiej jakości
3. Drewno i meblarstwo



WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

1. Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
2. Wnętrza przyszłości
3. Przemysł jutra
4. Wyszczególnione procesy logistyczne
5. Rozwój oparty na ICT
6. Nowoczesne technologie medyczne



WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

1. Biogospodarka
2. Działalność morska i logistyka
3. Sektor metalowy i maszynowy
4. Usługi przyszłości
5. Turystyka i zdrowie

PARTNERZY PROJEKTU

CRIDO TAXAND

Crido Taxand jest **pierwszą na polskim rynku firmą konsultingową, która nie łączy usług doradczych i audytorskich**, działającą w międzynarodowej sieci. Firma powstała w 2005 roku. Od początku swojej działalności należy do międzynarodowej sieci podatkowej Taxand, która liczy 2000 doradców podatkowych i 500 partnerów w 46 krajach.

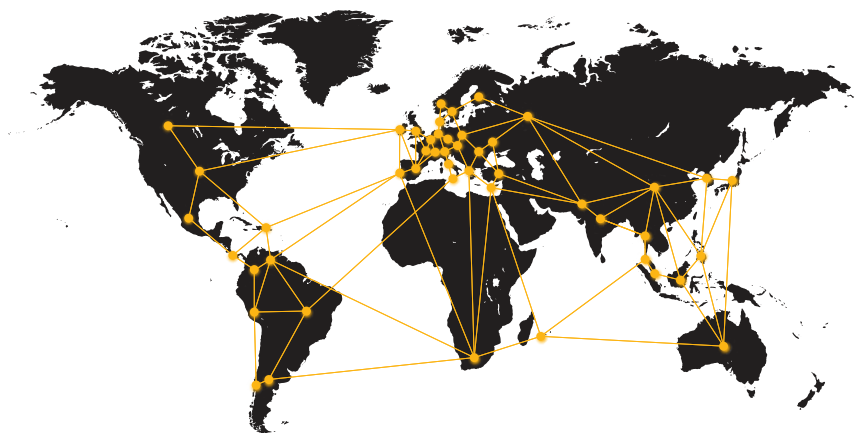
150-osobowy zespół Crido Taxand w Polsce doradza klientom w obszarze podatków (Zespół Doradztwa Podatkowego Crido Taxand), pozyskiwania

finansowania, szczególnie z funduszy UE (Zespół Doradztwa Europejskiego Crido Taxand), prawa (Crido Legal) i strategii biznesowych (Crido Business Consulting). Zarówno firma, jak i jej eksperci zajmują **najwyższe pozycje w rankingach podatkowych** i jako doradcy w **pozyskiwaniu funduszy unijnych**.

Zespół Doradztwa Europejskiego liczy blisko **40 doświadczonych specjalistów** doradzających dużym, średnim i małym przedsiębiorstwom przy pozyskiwaniu dotacji:

- ze środków funduszy strukturalnych (Krajowe i Regionalne Programy Operacyjne),
- z programów międzynarodowych (Horyzont 2020, Life+, Norweski Mechanizm Finansowy),
- z programów finansowanych ze środków krajowych (SSE, programy NFOŚiGW, NCBR).

RYS.1 Taxand na świecie.



KONTAKT:

Zespół Doradztwa Europejskiego
ul. Grzybowska 5A (Grzybowska Park)
00-132 Warszawa
tel.: +48 22 324 59 00
faks: +48 22 324 59 01
crido@taxand.pl
www.taxand.pl
www.dotacjenainnowacje.taxand.pl

POLSKA AGENCJA INFORMACJI I INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH (PAIiZ)

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. obsługuje inwestorów już od ponad 20 lat. Misją PAIiZ jest zachęcanie zagranicznych firm do rozpoczęcia działalności w Polsce. Agencja oferuje doradztwo na każdym

etapie procesu inwestycyjnego, pomoc przy interpretacji przepisów i regulacji prawnych, pomoc przy wyszukiwaniu partnerów biznesowych oraz atrakcyjnych lokalizacji dla inwestycji oraz zapewnia pełen dostęp do informacji gospodarczych. PAIiZ kreuje również

pozytywny wizerunek Polski w świecie oraz promuje polskie produkty i usługi poprzez organizację konferencji, seminariów i wystaw, wydawanie publikacji o tematyce ekonomicznej, organizację kampanii reklamowych oraz współpracę z mediami.



KONTAKT:

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiZ)
ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa
tel.: +48 22 334 98 75
faks: +48 22 334 98 89
post@paiz.gov.pl, invest@paiz.gov.pl
www.paiz.gov.pl

TECHBRAINERS

techBrainers pomaga korporacjom selekcjonować i implementować technologie.

techBrainers doradza międzynarodowym korporacjom oraz polskim innowacyjnym firmom w diagnozowaniu problemów technologicznych i dostarczaniu najlepszych rozwiązań. Dzięki szerokiej sieci relacji z naukowcami i uczelniami oraz doświadczeniu w prowadzeniu projektów technologicznych i biznesowych, techBrainers skutecznie pomaga w tworzeniu przewagi produktowej, technologicznej i biznesowej.

Zespół techBrainers wspiera działania B+R we wprowadzaniu podejścia open innovation oraz profesjonalizacji operacyjnej zespołów badawczych

nastawionych na efektywne budowanie nowych innowacyjnych produktów. W tym celu powstała inicjatywa: **techBrainers B+R Club** działająca na rzecz umacniania współpracy w dziedzinie badań i rozwoju, zarówno pomiędzy przedsiębiorcami, jak również wspierania ich relacji z otoczeniem naukowym i instytucjonalnym.

B+R Club jest miejscem nawiązywania kontaktów zawodowych i towarzyskich, forum wymiany myśli i poglądów oraz kształtowania opinii środowiska. Swoje cele realizuje w szczególności poprzez:

– wypracowanie narzędzi pozwalających efektywnie wykorzystywać

potencjał badawczo-rozwojowy polskich przedsiębiorstw oraz ośrodków naukowych,

- podejmowanie działań na rzecz intensyfikacji współpracy w obszarze B+R,
- wspieranie międzynarodowych i krajowych projektów mających na celu rozwój i integrację przedsiębiorców, świata nauki oraz instytucji publicznych w obszarze B+R,
- stwarzanie warunków do podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych kadr kierowniczych.



KONTAKT:

techBrainers
al. Solidarności 74a, 00-145 Warszawa
tel.: +48 606 245 993
iconcontact@techbrainers.com
www.techbrainers.com

AUTORZY OPRACOWANIA

CRIDO TAXAND



Michał Gwizda

PARTNER

michal.gwizda@taxand.pl



Łukasz Kościjańczuk

MANAGER

lukasz.koscijanczuk@taxand.pl



Bogusława Mazurek

SENIOR MANAGER

boguslawa.mazurek@taxand.pl



Anna Zaleska

MANAGER

anna.zaleska@taxand.pl



Łukasz Czernicki

IP COUNSEL

lukasz.czernicki@taxand.pl

Współpraca:

Aleksandra Małolepsza **CONSULTANT**

Magdalena Wolińska **SENIOR CONSULTANT**

TECHBRAINERS



Magdalena Jackowska-Rejman

PREZES ZARZĄDU

PAliIZ



Iwona Chojnowska-Haponik

**DYREKTOR DEPARTAMENTU INWESTYCJI
ZAGRANICZNYCH PAliIZ**

Współpraca:

Dorota Pysznik **STARSZY SPECJALISTA**

Crido Taxand Sp. z o.o., Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. i Techbrainers Sp. z o.o. oświadczają, że treść Informatora ma charakter informacyjny i nie stanowi porady profesjonalnej ani opinii, która jest przekazywana klientom w oparciu o indywidualną ocenę ich sytuacji i potrzeb. Crido Taxand Sp. z o.o.,

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. i Techbrainers Sp. z o.o. nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za skutki prawne zachowania opartego na niniejszym Informatorze podjętego bez konsultacji z Crido Taxand Sp. z o.o. Stan prawny i faktyczny na 20.10.2015 r.

NOTATKI



Handwriting practice lines consisting of alternating light gray and white horizontal bands. Each band contains a thin gray line for letter height guidance. The page contains 20 such bands, providing ample space for writing practice.

JESTEŚMY SKUTECZNI

Duże firmy, przy wsparciu naszych doradców,
pozyskały ponad **2 mld zł**

Ponad **200** zrealizowanych projektów,
na które pozyskaliśmy ponad **3,8 mld zł**
dofinansowania ze środków pomocy publicznej

Na inwestycje
proekologiczne nasi klienci
otrzymali łącznie ponad
240 mln zł

W ramach SSE nasi klienci
uzyskali ponad
700 mln zł wsparcia

Uzyskaliśmy **jedne z największych**
w historii grantów przyznanych
w Polsce dla przedsiębiorców,
w wysokości ponad

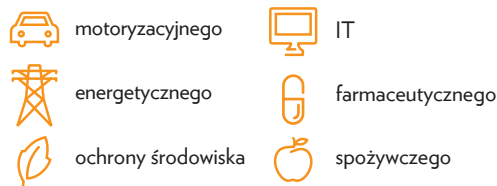
150 mln zł
130 mln zł
116 mln zł



Wg miesięcznika
Forbes – 2 razy
w perspektywie UE
2007–2013 zostaliśmy
uznani za **najlepszych**
doradców przy
pozyskiwaniu dotacji
dla firm

Pozyskaliśmy dla naszych klientów ponad
270 mln zł na realizację centrów usług
wspólnych oraz **centrów B+R**

Doradzaliśmy dużym, średnim i małym firmom,
m.in. z sektorów:



Dziś Zespół Doradztwa Europejskiego Crido Taxand tworzy blisko **40**
doświadczonych specjalistów doradzających firmom przy pozyskiwaniu wsparcia
finansowego na rozwój

W rankingu „Funduszy Europejskich”
(2015) zostaliśmy 5 razy wskazani jako
najskuteczniejsza firma doradcza
(Lider B+R i innowacyjności w Polsce)



dotacjenainnowacje.taxand.pl – dowiedz się więcej!



Crido Taxand Sp. z o.o.
ul. Grzybowska 5A
00-132 Warszawa
tel. : (+48 22) 324 59 00
e-mail: crido@taxand.pl
www.dotacjenainnowacje.taxand.pl